

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak: 84/20

Møtedato: 15.12.2020

Dato: 02.12.2020

Arkivsaksnr: 2020/6906-

HAGRN

Struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bakgrunn

Fakultetets strategiplan for 2016-2022 har som målsetting at fakultetet skal ha internasjonalt ledende forskningsmiljøer og drive nyskapende metode- og teoriutvikling i og på tvers av våre disipliner. Fakultetet har på den bakgrunn initiert en prosess for å utrede om vår struktur og samarbeid mellom institutter og fagmiljøer legger godt til rette for å nå denne målsettingen.

Vi viser til Fakultetsstyrets [sak 32/20](#) om rapport fra utvalg angående struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og høringen, datert 30.06.2020 som ble sendt til instituttene, sentrene og Studentutvalget.

Høringsinstitusjonene ble bedt om å kommentere utvalgets anbefalinger. Til fristen 18.11.2020 har fakultetet mottatt høringssvar fra samtlige institutt og fra følgende sentre: The Digital Social Science Core Facility (DIGSSCORE), Centre on Law and Social Transformation (LawTransform), Centre for Research on Discretion and Paternalism (DIPASenteret) og Bergen International Migration and Ethnic Relations Research Unit (IMER). I tillegg har Studentutvalget uttalt seg.

Denne saken har to deler. Den første delen handler om utvalgets fem forslag til tiltak for å fremme mer samarbeid mellom fakultets enheter. Den andre delen av denne saken handler om samarbeidsløsninger mellom institutter og da spesielt samarbeid mellom Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap. Her presenteres en drøfting av hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av disse to instituttene med fokus på hva man vurderer som å være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.

Forslag til tiltak for å fremme mer samarbeid

Høringsinstansene ble bedt om å gi innspill til utvalgets fem forslag til tiltak for å fremme mer samarbeid mellom fakultetets enheter:

1. Opprette et **forskningsstrategisk kompetanseteam**
2. Opprette et **strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning**
3. Gi instituttene **insentiver til å utvikle tverrfaglige emner**
4. Innføre krav om at alle institutter skal **åpne** for studenter fra andre studieprogrammer på **minst ett emne på masternivå**
5. Opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være **minimum 12 studenter** oppmeldt i et **masteremne**

En oversikt over høringssvarene knyttet til forslagene over ble presentert på ledermøte med institutt- og senterlederne tirsdag 8. desember. Høringssvarene ligger vedlagt. Innspillene ga samlet støtte til forslagene om å opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam og gi insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Høringsinstansene ga også nyttige innspill knyttet til mer detaljerte premisser som bør på plass dersom forslagene skal settes i kraft.

Forslaget om å opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning fikk ikke støtte i høringssvarene. Det samme gjaldt forslaget om å sette et minimumstall på antall studenter for masterkurs.

En noe mer delt tilbakemelding ble gitt til forslaget om å åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.

Fakultetet vil i dialog med fagmiljøene arbeide videre med å konkretisere forslagene som fikk støtte i høringsinnspillene. Forslagene knyttet til utdanning vil også bli drøftet i neste møte i Utdanningsforum.

Samarbeidsløsninger mellom institutter

Som en del av høringsprosessen ba man også instituttene om å gjøre egne vurderinger av mulige samarbeidsløsninger, inkludert muligheter for å slå seg sammen med andre institutter.

Det ble lagt opp til en egen prosess for de to statsvitenskapelige instituttene, og de andre fem instituttene har meldt tilbake at de er interessert i samarbeid, men ikke i å slå seg sammen med andre institutt.

De to statsvitenskapelige instituttene ble invitert til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.

Under følger en kort oppsummering av innspillene fra de to instituttene. Det er også gjort rede for fellesinnspillet fra DIGSSCORE, DIPA-senteret og LawTransform. Høringssvarene ligger i sin helhet vedlagt saken.

Innspill fra DIGSSCORE, DIPA-senteret og LawTransform

- Sentrene har ikke en definert plass i de etablerte strukturene, noe som medfører store formelle og uformelle utfordringer.
- Instituttene har ikke lyktes i å inkorporere sentrene i sin ordinære faglige aktivitet.
- Et samlet, større statsvitenskapelig institutt vil gi bedre vilkår for senterdrift både fordi den faglige orienteringen vil utvides og fordi dette vil gi våre tre sentre felles rammer å arbeide innenfor.
- Større institutter som samler flere sentre vil også lettere kunne støtte opp om tverrfaglig, flerfaglig og transdisiplinær forskning og undervisning.

Oppsummering av innspillet fra Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap Prosess

Ved institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap startet prosessen med en presentasjon og diskusjon av utvalgets rapport på et halvdagsseminar for hele staben. Gruppevis tok instituttet for seg forslagene som kom frem i rapporten og spørsmålet om mulig sammenslåing med Institutt for sammenliknende politikk. Alle fikk en oppsummering av diskusjonene, og møtet endte med en plenumsdebatt. Deretter ble forskningsgruppene bedt om å gi sine uttalelser knyttet til forslagene og spørsmålet om instituttstruktur. Avslutningsvis ble det arrangert et nytt stabsmøte der staben diskuterte et utkast til høringsuttalelse. Underveis i prosessen har alle relevante dokumenter i saken blitt gjort tilgjengelig for alle via teams. Dette inkluderer også dokumentene knyttet til diskusjonen om instituttsammenslåing i 2015.

Forutsetninger

Det er stemning for å *bygge på de to miljøenes respektive styrker* og ikke styre i retning av et statsvitenskapelig institutt etter mønster av Oslo. Hvis de to instituttene skal slås sammen, er det nødvendig å *tilføye nye ressurser*, men ressursene bør gå til å *bygge videre på eksisterende miljø* og ikke utvikle fagfelter som tradisjonelt har hatt svakere forankring i Bergen. I tillegg er det viktig å sørge for at det ikke blir en redusering av administrasjonen, men at det *oppretholdes gode nok administrative ressurser*.

Fordeler

- *Mange felles forskningsinteresser* (bl.a. innen demokrati, velferdspolitik, legitimitet, politikktutforming, holdninger i befolkningen, klima/energi, forholdet mellom rett og politikk og innen metodefeltet med gode muligheter for felles kurs også på masternivå).
- *Strategiske fordeler ved å være et større fagmiljø* (store forskningssatsninger, eksterne prosjekter og sterkere posisjon til fakultetet og sentralt UiB-nivå).
- *Mer attraktivt for eksterne søkere* (større faglig- og sosialt fellesskap å tilby).
- *Profilering overfor studenter* (et mer slagkraftig institutt med et gjenkjennelig navn: statsvitenskap).
- *Større fleksibilitet i emneporteføljen* (mer fleksibelt sett av studieprogrammer, rasjonalisering av små emner, administrative barrierer bygges ned og bedre utnyttelse av undervisningsressurser).
- *Større miljø for ph.d.-studentene* (utvidet tilbud for gruppen, bedre faglig- og sosialt nettverk, og mulighet for å utvikle felles ph.d.-kurs og eventuelt forskerskole innen statsvitenskap).

Ulemper

- *Prosess* (omorganisering og omstilling er krevende og kan skape konflikter og økte ressurser og støtte i prosessen er et premiss)
- *Usikkerhet knyttet til gevinster av sammenslåing* (trolig andre effekter enn de en kan forutse, behov for fellesmøte med begge instituttene)

- *Asymmetri* (sampol er større og dette kan virke negativt inn på en eventuell sammenslåing)
- *Lengre avstand mellom ansatte og ledelse* (slagkraft utad, større avstand innad)
- *Mulig tap av faglig egenart* (premiss at et nytt institutt ikke visker ut suksessrike faglige identiteter).

Konklusjon

Stabsdiskusjonene i forbindelse med høringsprosessen har vært åpne, positive og konstruktive. En viktig konklusjon er at det er et behov blant stabens medlemmer for å drøfte både retningsvalg og intern organisering uavhengig av hvilket utfall spørsmålet om instituttstruktur får. Stemningen er relativt positiv til en tettere integrasjon med Institutt for sammenliknende politikk, men det fremkommer også noen reservasjoner blant stabens medlemmer. Det knytter seg usikkerhet til effektene av en eventuell sammenslåing. Det er imidlertid ikke noen tydelige tegn til polarisering, men heller en åpenhet til å gå videre med en prosess sammen med sampol. Organiseringen av den videre prosessen vil bli avgjørende.

Gruppe B har gitt en særuttalelse der de redegjør for sitt syn i saken og hvilke forutsetninger som ligger til grunn:

- Flertallet støtter en langsiktig og stegvis sammenslåing. Tidlige steg bør være et mer integrert samarbeid om ph.d.-utdanningen og et forum for unge forskere.
- Faglig mangfold er noe som bør dyrkes i akademia og forskning. En sammenslåing kan medvirke til å bryte ned unødvendige faglige (og administrative) barrierer mellom de to instituttene.
- Prosedyre-, ressurs-, praktiske, og arbeidsmiljø-messige hensyn må vurderes når ulike alternativer skal vurderes. I tillegg må alternative organisasjonsformer utredes tydeligere og mer detaljert.
- Det er særdeles viktig at den faglige profilen vår vedvarer i et eventuelt sammenslått institutt.
- En eventuell sammenslåing må føre til en ressursmessig gevinst i form av nye stillinger. Det må foreligge garantier fra fakultetet og universitetet om dette.
- Bruk av anonymisert survey for å avdekke holdningen til ulike varianter av sammenslåing blant alle berørte ansatte er en god ide.

Oppsummering av innspillene fra Institutt for sammenliknende politikk

Prosess

På institutt for sammenliknende politikk nedsatte instituttrådet en arbeidsgruppe bestående av koordinatorene for de tre forskningsgruppene, samt en studentrepresentant, til å utarbeide en rapport om faglige gevinster og ulemper ved en sammenslåing. Arbeidsgruppen la opp til en prosess der tema ble diskutert i instituttets tre forskningsgrupper. Forskningsgruppene har levert skriftlige innspill. I tillegg har medlemmer av arbeidsgruppen hatt direkte konsultasjoner med studenter, gruppe B og de nyansatte på instituttet. På bakgrunn av dette har arbeidsgruppen utarbeidet en rapport. Rapporten er oversendt fakultetet, men foreløpig ikke behandlet i instituttrådet. Rapporten vil bli behandlet i instituttrådet 14. desember. Vedtaket herfra vil bli presentert muntlig i fakultetsstyret 15. desember. En punktvis opplisting av fordeler og ulemper slik det er beskrevet i rapporten fra Institutt for sammenliknende politikk følger under.

Fordeler

Et nytt statsvitenskapelig institutt vil kunne:

- støtte den videre utvikling av større forskningsinitiativ som styrker den statsvitenskapelige forskningen ved Universitetet i Bergen nasjonalt og internasjonalt
- skape nye muligheter for samarbeid
- få mer innflytelse og øke den komparative fordelene i forhold til statsvitenskapelige institutter i Oslo, Göteborg og Stockholm
- innebære et større vitenskapelig og sosialt miljø for ansatte, spesielt for ph.d.-kandidater og unge ansatte
- øke sjansen for mer ekstern finansiering, blant annet ved å kunne sette sammen prosjektgrupper med komplementære kunnskaper for å søke på flere utlysninger (maksimere bruken av kunnskap knyttet til søknadsskriving, publisering, prosjektledelse og internasjonale nettverk)
- lettere samordne undervisning og man vil ikke trenge å ha overlappende kurs. Ressursene som spares kan brukes inn i opprettelsen av nye studieprogram, som PPE
- ha mindre overlapp i undervisning og forskningsinteresser, begge miljøer er komparative i sine forskningstilnærminger
- tilby ulike tilnærminger på de to instituttene, f.eks. på metodesiden vil dette være en fordel i undervisningen, man vil kunne utfylle hverandre.
- tilby større bredde av kurs og emner både på bachelor og masternivå til våre studenter
- frigjøre ressurser til mer tverrfaglige studieprogramsatsinger dersom dagens to hovedstudieløp gjøres om til ett
- føre til bedre lederskap og styring av store prosjekter
- åpne for muligheten til å videreføre tidligere forsøk på å restrukturere forskningsgruppene

Ulemper

Et nytt statsvitenskapelig institutt vil kunne:

- føre til at de to instituttene mister sine respektive merkevarenavn, anerkjennelse utad og sin internasjonale synlighet og sine unike omdømmer
- miste det unike det innebærer at man er det eneste universitetet i Norge som har et institutt for komparativ politikk og derved vil man miste et konkurransefortrinn vis-a-vis Universitetet i Oslo i forhold til rekruttering av studenter

- miste synligheten i medier og overfor styresmakter
- bli vanskeligere å rekruttere studenter og ansatte som kan foretrekke mer veldefinerte forskningsprofiler i sammenliknende politikk og administrasjons- og organisasjonsvitenskap
- gi behov for tilførsel av betydelige ressurser for å bli et fullt utbygget statsvitenskapelig institutt fordi man mangler fagområdene Internasjonale relasjoner og Politisk teori
- gjøre det vanskeligere å få publisert i høyt rangerte tidsskrift og tiltrekke seg ekstern finansiering når man ikke har klare forskningsprofiler
- miste sin unikhet med tanke på studentrekruttering
- miste sitt gode omdømme knyttet til undervisning på metodesiden og spesielt på masterprammet, særlig dersom studieprogrammene skulle bli slått sammen.
- miste nærheten mellom foreleser og student i et større program
- føre til at nye program må designes og dette vil kreve mye ressurser
- bety en mer byråkratisk og hierarkisk organisasjon grunnet størrelse, og det vil kunne bli større avstand til ledelsen
- miste noe av den sosiale tilhørigheten blant ansatte
- Studentene er bekymret for å bli mer usynlige i et større institutt, de er også bekymret for å miste identiteten sin knyttet til det å være sampolstudent

Gruppe B på Institutt for sammenliknende politikk sier at de trenger mer informasjon om hvordan et felles statsvitenskapelig institutt vil bli organisert og strukturert. Gruppe B understreker at dersom det på et tidspunkt blir snakk om en avstemming i saken, så trenger de svar på spørsmål knyttet til om ph.d.-seminar på sammenliknende politikk vil bli opprettholdt, vil det øke sjansen for flere kurs på ph.d.-nivå, om størrelsen på tilgjengelige nettverk øker og om det blir økt konkurranse om faste stillinger.

- Gitt at forskningsprofilen til sammenliknende politikk allerede i dag er bred, spør de om det er hensiktsmessig at den blir enda bredere.
- På den andre siden sier de at sett fra utsiden virker det rart at UiB har et eget institutt dedikert til sammenliknende politikk.

Konklusjon

Arbeidsgruppen ved Institutt for sammenliknende politikk konkluderer med at det er sterk motstand mot å igangsette en sammenslåingsprosess, i forskningsgruppene og blant ansatte og studenter. Arbeidsgruppen mener at fordelene med en sammenslåing er klart mindre enn ulempene.

Fakultetsledelsens vurdering

De to statsvitenskapelige instituttene har gjort et grundig arbeid med å beskrive de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved eventuell sammenslåing. Sammen med høringssvaret fra de tre sentrene gir det et ganske utfyllende bilde. Konklusjonen til de tre er ganske ulike: De tre sentrene foreslår i sitt innspill at «Fakultetet slår de statsvitenskapelige fagmiljøene sammen i et institutt». Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap sier om instituttsammenslåing at «...stemningen er relativt positiv til en tettere integrasjon med Institutt for sammenliknende politikk, men det fremkommer også noen reservasjoner blant stabens medlemmer. Det knytter seg usikkerhet til effektene av en eventuell sammenslåing». Arbeidsgruppen ved Institutt for sammenliknende politikk konkluderer med at det er sterk motstand mot å igangsette en sammenslåingsprosess.

Fakultetsledelsen mener at noen av de premissene som er lagt til grunn i rapporten fra arbeidsgruppen på Institutt for sammenliknende politikk ikke er til stede og disse kan oppklares før en videre prosess. Det er ikke en forutsetning for en nærmere integrasjon at studieprogrammene skal slås sammen. Instituttene må selv i en felles prosess avgjøre hvordan man skal utvikle studietilbudene videre. Det er heller ikke et premiss at man må opprette nye forskningsprofiler eller endre de eksisterende forskningsprofilene. Instituttene bestemmer selv hvordan forskningssatsninger utvikles videre, og ambisjoner om profilering og tydeliggjøring av forskningsprofiler skal fortsatt understøttes. Det er viktig å ha respekt for den faglige arven som de to instituttene i dag ivaretar.

Selv om man ved begge institutter ser utfordringer med en instituttsammenslåing, vil vi påpeke at det i argumentasjonen fremkommer viktige momenter som peker på muligheter som ligger for ny faglig utvikling. Dette er i stor grad knyttet til nye store forskningsgrupper og sentre basert på ekstern finansiering. Det er viktig å legge til rette for at disse integreres i den faglige aktiviteten ved et institutt, også for å bidra til forskningsbasert undervisning, og vi er bekymret for at dette ikke kan bli tilstrekkelig ivare tatt i nåværende struktur.

Fakultetsledelsen mener at det grunnlag for å gå videre med en dialog med miljøene, og for å gå i gang med en prosess for å utarbeide et forslag til integrasjon mellom Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sammenliknede politikk.

Det er viktig at prosessen legger vekt på at alle parter blir hørt og at man får frem alle synspunkter. Det er ulike modeller for en tettere integrasjon av de to instituttene. Et arbeidsutvalg med representasjon fra begge institutt og med solid administrativ støtte bør settes ned for å se nærmere på hvordan en slik modell bør se ut. Dette bør involvere en bred og inkluderende prosess som legger vekt på dialog. Det er fra fakultetsledelsen ikke sagt noe om hvordan en slik modell for integrasjon skal se ut. Det legges opp til at arbeidsutvalget utarbeider et forslag til integrasjon mellom Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sammenliknede politikk. Det er viktig at prosessen er inkluderende, men samtidig ønsker vi at arbeidet skal være ferdigstilt i løpet av våren og endelig vedtak fattes av sittende fakultetsstyret.

Samtidig som det har vært arbeidet med oppfølging av høringsinnspillene, har det vært dialog med universitetsledelsen og det har vært jobbet med avklaringer knyttet til ressurs situasjonen ved en sammenslåing. Universitetsledelsen har stor tro på at det fremragende statsvitenskapelige miljøet ved Universitetet i Bergen kan få til noe unikt på både studiesiden og på forskningssiden dersom de trekker sammen og gis støtte til å utvikle seg sammen videre. Dersom man kommer frem til en modell med full integrasjon med et nytt institutt for statsvitenskap vil derfor det nye instituttet bli tilført totalt 6 nye faste vitenskapelige stillinger, tre stillinger fra fakultetet og tre fra UiB sentralt.

Ved full integrasjon vil universitetsledelsen i samarbeid med fakultetet arbeide for å etablere et tilbygg for instituttet på bakplassen mot Sofie Lindstrøms hus.

Det er også verdt å bemerke at to professorer i fagmiljøet nettopp vant frem i den prestisjetunge konkurransen om ERC CoG stipend. Disse to stipendene kommer i tillegg til de to ERC stipendene som allerede er i miljøet. I tillegg er det også sendt inn søknader til to av Forskningsrådets storsatsinger, Senter for fremragende forskning og Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur. Fakultetet må derfor rigge seg for hvordan slike satsinger kan håndteres, både med tanke på innplassering i organisasjonsstrukturen og plasshensyn.

Både Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap har allerede mange særdeles dyktige undervisere som engasjerer studentene og en rekke faglige ansatte som evner å flytte forskningsfronten fremover. Fakultetet mener at prosesser som fører til tettere integrering av miljøene kan gi rom for nye tanker og ideer som virkelig kan sette statsvitenskap i Bergen på kartet.

Forslag til vedtak:

I forhold til utvalgets fem forslag til tiltak for å fremme mer samarbeid mellom fakultetets enheter:

- Fakultetsstyret imøteser en bearbeiding og konkretisering av forslagene som fikk støtte i høringsinnspillene.
- På det nåværende tidspunkt ser ikke fakultetsstyret grunnlag for å gå videre med en sammenslåingsprosess for Sosiologisk institutt, Institutt for geografi, Institutt for økonomi, Institutt for Informasjons- og medievitenskap eller Institutt for sosialantropologi.

I forhold til forslag om integrasjon mellom Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap:

- Fakultetsstyret har vurdert høringsinnspillene og konkluderer med at det er grunnlag for å utarbeide et forslag til integrasjon mellom Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sammenliknede politikk.
- Fakultetsstyret nedsetter et arbeidsutvalg for å lede arbeidet. Dekanen får fullmakt til å oppnevne medlemmer i samråd med instituttlederne på de to instituttene.
- Arbeidsutvalget får ansvar for å legge til rette for en prosess med bred involvering fra ansatte på begge institutt.
- Fakultetsstyret legger til grunn at arbeidsutvalget skal være etablert innen 15.1.2021 og levere sitt forslag til modell innen 15.5.2021.
- Forslag til modell vil bli behandlet i fakultetsstyret i juni 2021.

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør

Vedlegg

- 1 Rapport fra utvalg angående struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- 2 Høring - Anbefalinger fra utvalg knyttet til struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- 3 Høringsinnspill fra Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap - Struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- 4 Særuttalelse fra gruppe B ved ADMORG
- 5 Høringsinnspill fra Institutt for geografi - Struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- 6 Høringsinnspill fra Infomedia -Struktur og samarbeid på SV-fakultetet
- 7 Høringsinnspill fra Institutt for sammenliknende politikk - Anbefalinger fra utvalg angående struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- 8 Høringsinnspill fra Institutt for sammenliknende politikk - Instituttstruktur
- 9 Rapport fra arbeidsgruppe ved Institutt for sammenliknende politikk vedr. instituttstruktur
- 10 Høringsinnspill fra Institutt for sosialantropologi - Struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- 11 Høringssvar - Institutt for økonomi
- 12 Høringssvar fra Sosiologisk institutt - Rapport fra utvalg angående struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet -
- 13 Høringsinnspill fra DIGSSCORE, LawTransform og DIPA-senteret
- 14 Høyringsfråsegn IMER, Struktur og samarbeid

Struktur og samarbeid – rapport fra utvalget

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn for rapporten	2
Arbeidet i utvalget	2
Utvalgets anbefalinger	4
Utvalgets forståelse av mandat og problemsituasjon	5
Organisering	6
Fakultetet og dets enheter	6
Organisering av sentre	7
Organisering av forskningsaktiviteten	8
Organisering av forskerutdanningen	8
Organisering av undervisning	8
Forskningsresultater	9
Status publisering	15
Kvalitetsvurdering av forskningsaktiviteten	18
HUMEVAL - Medievitenskap	18
SAMEVAL	18
Undervisningen på bachelor- og masternivå	21
Mange emner med få studenter på masternivå	23
Kartlegging av samarbeid mellom institutter og fagmiljøer	25
Forskningssamarbeid mellom instituttene	25
Sampublisering	26
Samarbeid internt på SV-fakultetet om studieprogram og emner	26
Samarbeid om Ph.d.-kurs	27
Veiledning av ph.d.-kandidater	28
Sammenheng mellom samarbeid og resultater	28
Forskning	29
Undervisning	30
Samarbeid om emner og studietilbud på bachelornivå	30
Samarbeid om emner og studietilbud på masternivå	31
Sammenslåing	32
Konklusjon	35
Appendiks	36

Bakgrunn for rapporten

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vedtok i møte 17. desember 2019 (sak 112/19) å sette ned et utvalg for å foreta en kartlegging av dagens samarbeid mellom institutter og fagmiljøer ved fakultetet, samt gi anbefalinger om ulike samarbeidsløsninger som kan bidra til høyere kvalitet på forskning og undervisning, styrke fagmiljøene og gjøre fakultetet mer robust og slagkraftig.

Oppdraget ble presisert nærmere i et mandat:

1. Kartlegging av samarbeid mellom institutter og fagmiljøer

I. Forskning:

- i. Forskningsgrupper, på og mellom institutter
- ii. Ekstern finansiering
- iii. Sentre

II. Undervisning

- i. Samarbeid om studieprogram og enkeltkurs på bachelor og master
- ii. Rekruttering av studenter

III. Forskerutdanning. Ph.d.-kurs og veiledning

IV. Administrasjon

2. På hvilke av disse områdene kan vi få til samarbeid på tvers av institutter? Siktemål må være at det skal bidra til høyere kvalitet på forskning og undervisning, styrke fagmiljøene og gjøre fakultetet mer robust og slagkraftig.

3. Utrede institusjonelle rammer for mer samarbeid:

I. Tilpasninger innenfor eksisterende struktur?

II. Instituttsammenslåinger?

4. Hva kan være fordeler og ulemper ved ulike samarbeidsløsninger?

I. SWOT analyser?

II. Hvilke Institusjonelle endringer er nødvendige?

Arbeidet i utvalget

Utvalget fikk frist til 3.april med å levere sin rapport. Fristen ble senere forlenget til 1. juni 2020.

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

- Ragnhild Louise Muriaas, prodekan for forskning (leder)
- Håvard Haarstad, professor ved Institutt for geografi, leder for Senter for klima og energiomstilling (CET)

- Leif Ove Larsen, instituttleder ved Informasjons- og medievitenskap
- Lise Hellebø Rykkja, professor ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap
- Alette Gilhus Mykkeltvedt, fakultetsdirektør ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- Eirik Andre Strømland, postdoktor ved Institutt for økonomi

Sekretariat: Wenche Førre, assisterende fakultetsdirektør ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Hanne Widnes Gravermoen, rådgiver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Nils Gunnar Songstad, forskningsrådgiver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

For å sikre forankring ble det bestemt at instituttledergruppen skulle være referansegruppe for utvalget. I tillegg ble det vedtatt at utvalget i første omgang skulle konsentrere seg om de fire første punktene i mandatet og ta dette tilbake til fakultetsstyret.

Utvalget har hatt 5 møter og man har ved to anledninger orientert instituttledergruppen. Kartleggingen har bestått av en kombinasjon av selvrapportering fra instituttene og innhenting av opplysninger fra publikasjons- og emneoversikter, Felles Studentsystem (FS) og fra DBH.

Utvalgets anbefalinger

Fakultetets strategiplan for 2016-2022 har som målsetting at fakultetet skal ha internasjonalt ledende forskningsmiljøer og drive nyskapende metode- og teoriutvikling i og på tvers av våre disipliner. Datagrunnlaget presentert i denne rapporten antyder at det er grunn til å iverksette tiltak for å oppnå disse målsettingene. Etter diskusjoner av datamateriale og utveksling av synspunkter om mulige tiltak, kommer utvalget med følgende anbefalinger:

- Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.
- Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.
- Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.
- Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.
- De to statsvitenskapelige instituttene inviteres til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.
- Fakultetsstyret bør diskutere om det er ønskelig å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner og sette ned et utvalg med mandat til å gi en anbefaling.
- Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne¹.

¹ Eirik Andre Strømland sin kommentar til denne anbefalingen er utdypet på s. 32.

Utvalgets forståelse av mandat og problemsituasjon

De siste årene har Det samfunnsvitenskapelige fakultet i Bergen isolert sett hatt en jevn positiv trend på flere områder. Dette gjelder kanskje spesielt innen undervisning, hvor det for noen år siden ble satt i verk tiltak for å sikre høyere opptakstall, bedre gjennomføring og en økning i uteksaminerte gradskandidater.

Samtidig ser utvalget at på viktige områder, som publisering og ekstern finansiering, sakker fakultetet akterut i forhold til fakultetet det er naturlig å sammenligne seg med – som tilsvarende fakulteter ved UiO og OsloMet. Det er utvalgets ambisjon å legge fram forslag som vil styrke fakultetet både på utdannings- og forskningssiden. Det er viktig å vurdere om det finnes tiltak vi kan sette i verk for å snu denne trenden, og styrke fakultetet innen både forskning og utdanning.

Vi ser problemsituasjonen slik:

- I undervisningen er det en positiv trend, med gode søkertall og økning i gjennomføring
- Det er mye god forskning på fakultetet, men det sakker akterut på ekstern finansiering sammenliknet med andre.
- Det er lite samarbeid mellom institutter på både forskning og undervisning som blant annet gjør det vanskelig å håndtere større satsinger
- Instituttene er relativt små, som gjør at det er vanskelig å håndtere større satsinger
- Dårlig ressursbruk ved at vi har mange emner med få studenter

Utvalget har tolket mandatet slik at det skal vurdere om det er grunnlag for tiltak for økt samarbeid mellom instituttene og eventuelt en endring i fakultetsstrukturen, som vil kunne føre til bedre resultater på forskningssiden - som høyere tilslag på eksternt finansierte prosjekter, bedre/flere publikasjoner, og et bedre, og kanskje mer aktuelt, undervisningstilbud.

Etter å ha samlet inn og vurdert en rekke data på forsknings- og undervisningsfeltet, ser utvalget at det skjer mye god og interessant forskning og undervisning på fakultet, men mener at fakultetet har potensial til å bli enda bedre. Vi er i en tid der det skjer store omveltninger i UH-sektoren og det krever at vi på fakultetet må tenke og jobbe litt annerledes enn vi gjør i dag for å sikre at vi fortsatt har flere ledende forskningsmiljø innen samfunnsvitenskap i fremtiden.

I fakultetets strategiplan for 2016-2022 er målsettingen at fakultetet skal ha internasjonalt ledende forskningsmiljøer, sette premisser for forskning på de store samfunnsutfordringene og skape nye tilnærminger til globale problemstillinger, ivareta disiplinær kvalitet og faglig bredde og drive nyskapende metode- og teoriutvikling i og på tvers av våre disipliner. I de siste årene har enkelte av våre faglige ansatte vunnet frem i hard konkurranse om forskningsressurser og det publiseres artikler i topp rangerte tidsskrift, men mengden er ikke stor nok dersom fakultetet skal nå målsettingene. Fakultetet har lenge vært dyktige i å søke midler på utlysninger som vektlegger fremragende forskning, som banebrytende forskning (tidligere FRIPRO) og ERC, men vi har vært mer beskjeden når det gjelder søknader

på programsatsingene til Norges forskningsråd og EU. Disse satsingene har blitt mer og mer tverrfaglige og utfordringsdrevet, og krever at vi er rigget for å sette sammen prosjekter og team som kan svare på dette.

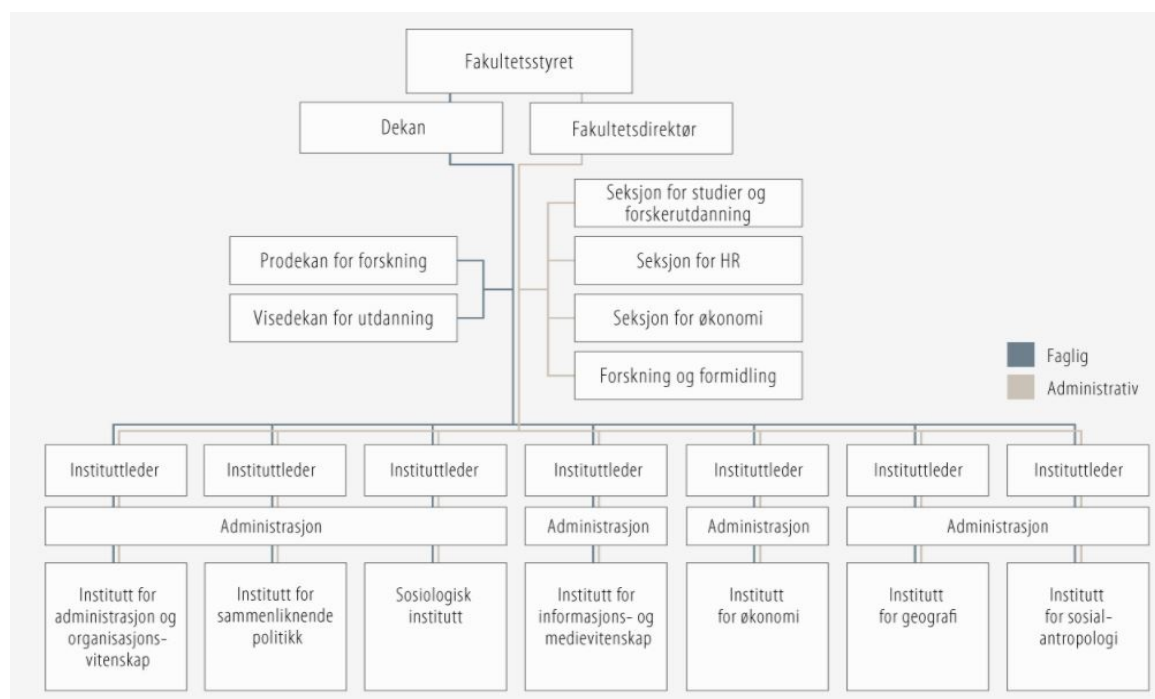
Nedenfor presenteres datagrunnlaget vi har basert våre diskusjoner på og en mer utdypende diskusjon av de anbefalingene vi har presentert i denne innledningen.

Organisering

Fakultetet og dets enheter

Det samfunnsvitenskapelige fakultet består av 7 institutt med tilhørende administrative enheter. Organisasjonskartet under viser fakultetets enheter, hvordan fakultetet er organisert i faglig- og administrativ linje, og antall ansatte ved hver enhet. Administrasjonen er organisert i fellesadministrasjoner og seksjoner. Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, Institutt for sammenliknende politikk og Sosiologisk institutt har en fellesadministrasjon. Institutt for geografi og Institutt for sosialantropologi deler også en fellesadministrasjon. Institutt for informasjons- og medievitenskap har en egen administrasjon, mens Institutt for økonomi har en administrasjon som formelt er en del av fakultetsadministrasjonen. De fleste administrative medarbeidere på instituttene er knyttet til studieadministrative oppgaver, i tillegg har flere av instituttene forskningsrådgivere tilknyttet større prosjekter. HR- og økonomitjenester er sentralisert i to seksjoner på fakultetet. I tillegg er det en studieseksjon på fakultetet som også inkluderer ansvar for forskerutdanningen. En beskrivelse av det administrative samarbeidet finnes i appendiks, A1.

Figur 1: Organisasjonskart

Kilde: Organisasjonskart på nettsidene til Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Institutt for informasjons- og medievitenskap er fakultetets klart største enhet med sine 91² årsverk. Deretter kommer Institutt for sammenliknende politikk med 51 årsverk, Institutt for geografi med 40, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap med 39, Institutt for økonomi med 32 og 26 årsverk ved Sosiologisk institutt og Institutt for sosialantropologi.

Organisering av sentre

Ved fakultetet er det to sentre av en viss størrelse, dette er kanskje også de største arenaer for møter på tvers av disipliner, Digital Social Science Core Facility (DIGSSCORE) og Senter for klima og energiomstilling (CET). Sentrene er ikke å anse som institutter og har ikke egne ansatte, men lederne for de to sentrene er representert i dekanens ledergruppe sammen med instituttlederne. DIGSSCORE har hatt en femårig finansiering frem til 2020.

Infrastrukturen er samfinansiert av Trond Mohn stiftelse og SV-fakultetet, og har også noen inntekter gjennom salg av tjenester. Årsbudsjettet er på omtrent 9 millioner kroner. CET er finansiert over statsbudsjettet og har omtrent 6 millioner i årlig grunnbevilgning. Selv om sentrene har utspring og tilknytning til henholdsvis Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for geografi (i ulik grad formalisert), opererer de med klart integrerende aktiviteter både innad på fakultetet, og i forhold til enheter utenfor SV-fakultetet. DIGSSCORE samarbeider med ansatte fra alle institutt, CET gjør også det.

I tillegg til disse to sentrene, har vi også noen andre initiativ som kvalifiserer til å være noe mer enn en vanlig forskningsgruppe. Det kan ha å gjøre med størrelse, grad av tverrfaglighet, oppdraget eller langsiktighet i finansieringen.

- Centre on Law and Social Transformation er et samarbeid mellom SV, Jus og CMI. Det tverrfaglige senteret er med sin tematiske innretning også sentralt plassert innenfor UiBs satsing på de globale samfunnsutfordringene.
- BECCLE- Bergen Center for Competition Law and Economics – driver forskning som styrker den konkurransepolitiske kompetansen i Norge. Senteret gir fagmiljøene ved UiB, NHH, Konkurransetilsynet og Universitetet i Oslo en plattform for faglig interaksjon og rekruttering til feltet. BECCLE ligger ved Institutt for økonomi.
- Centre for Research on Discretion and Paternalism –Senteret gjør komparativ forskning mellom nasjoner, systemer og enkeltpersoner, og inkluderer forskere over hele verden. I Bergen er der samarbeid med NHH, og med Det juridiske fakultet. Senteret er plassert på Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap.
- GRIP – Global Research Programme on Inequality - legger opp til tverrfaglig samarbeid og vil være en styrking av fakultetets rolle i den strategiske satsingen inn mot de globale samfunnsutfordringene. GRIP er plassert på Institutt for sosialantropologi.
- International Migration and Ethnic Relations Research Network (IMER) - SV-fakultetet har en sterk tradisjon innen migrasjonsforskning der IMER-nettverket, som har sitt tyngdepunkt ved SV-fakultetet, står sentralt.

² Antall årsverk er hentet fra figur 8 på side 32, *Faglige årsverk ved fakultetene og instituttene på UiB*. Kilde: DBH 2019

- Media City Bergen er UiBs kunnskapsklynge innen medie- og teknologifeltet. Deler av Institutt for informasjons- og medievitenskap er lokalisert her, og medieklyngen er en viktig arena for utvikling av innovasjonsprosjekter og samarbeid med medie- og teknologibransjen.

Organisering av forskningsaktiviteten

Forskningen ved fakultetet er organisert i forskningsgrupper, prosjekter, gjennom ansattes individuelle nettverk, og i andre felles fora på instituttene. Det er ikke et fellesorgan for forskning på fakultetsnivå. De fleste instituttene melder tilbake at de har forskningsgrupper. Sosiologisk institutt kaller sin organisering for profilgrupper, mens Institutt for sosialantropologi har grupper som primært er knyttet til større eksternt finansierte prosjekter.

Instituttene melder at aktiviteten i forskningsgruppene varierer både over tid og mellom gruppene. Hovedaktiviteten er knyttet til forskningsformål med aktiviteter som forskningsseminarer, publisering og prosjektutvikling. Flere av instituttene melder at forskningsgruppene også har ansvar for undervisning, i hovedsak på masternivå. På Institutt for geografi fungerer forskningsgruppene primært som et undervisningsfellesskap, men har også noe forskningsaktivitet og samarbeid om søknadsutvikling. De fleste instituttene melder at forskningsgruppene har en aktiv rolle i utviklingen av prosjektsøknader, men de eksternt finansierte prosjektene ofte går utover forskningsgruppene.

Organisering av forskerutdanningen

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er det ett ph.d.-program: Ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Ved opptak må alle ph.d.-kandidater knyttes til et av de 7 instituttene og får den tetteste oppfølgingen i instituttmiljøet. I dette perspektivet bidrar alle instituttene tydelig inn i samarbeidet om ph.d.-programmet.

Som en del av ph.d.-programmet må kandidatene gjennomføre en opplæringsdel på minimum 30 studiepoeng. For kandidater knyttet til Institutt for økonomi er kravet 60 studiepoeng. Det er ett obligatorisk emne i opplæringsdelen for alle ph.d.-kandidatene ved fakultetet. Ansvaret for undervisningen for dette emnet (VITSV900 Philosophy and Ethics of Social Sciences, 10 studiepoeng), ligger ved Senter for vitenskapsteori (HF). Alle instituttene bidrar i gjennomføringen av dette emnet ved å være med i vurderingskomiteene som sensurerer essayene og deltar på obligatoriske fremleggingsseminar.

Organisering av undervisning

Undervisningen på bachelor- og masternivå ved fakultetet organiseres av instituttene. Tabell 1 viser en oversikt over hvor mange aktive emner innen de ulike nivåene som er tilknyttet hvert institutt.

Tabell 1: Antall emner fordelt på institutt og studienivå

Institutt	Exfac	100-nivå	200-nivå	BA oppg.	MA	Totalsum
Sosiologi	2	17	1	2	10	32
Administrasjon og organisasjonsvitenskap	3	7	7	1	15	33
Sammenliknende politikk	2	7	18	1	14	42
Økonomi	1	8	13	2	20	44
Informasjons- og medievitenskap	4	29	16	12	34	95
Sosialantropologi	1	5	7	1	4	18
Geografi	1	6	13		29	49
Totalsum	14	79	75	19	126	313

Kilde: FS220.001 emner aktive i perioden 2019 høst til 2020 vår. Datagrunnlaget er hentet ut i februar 2020.

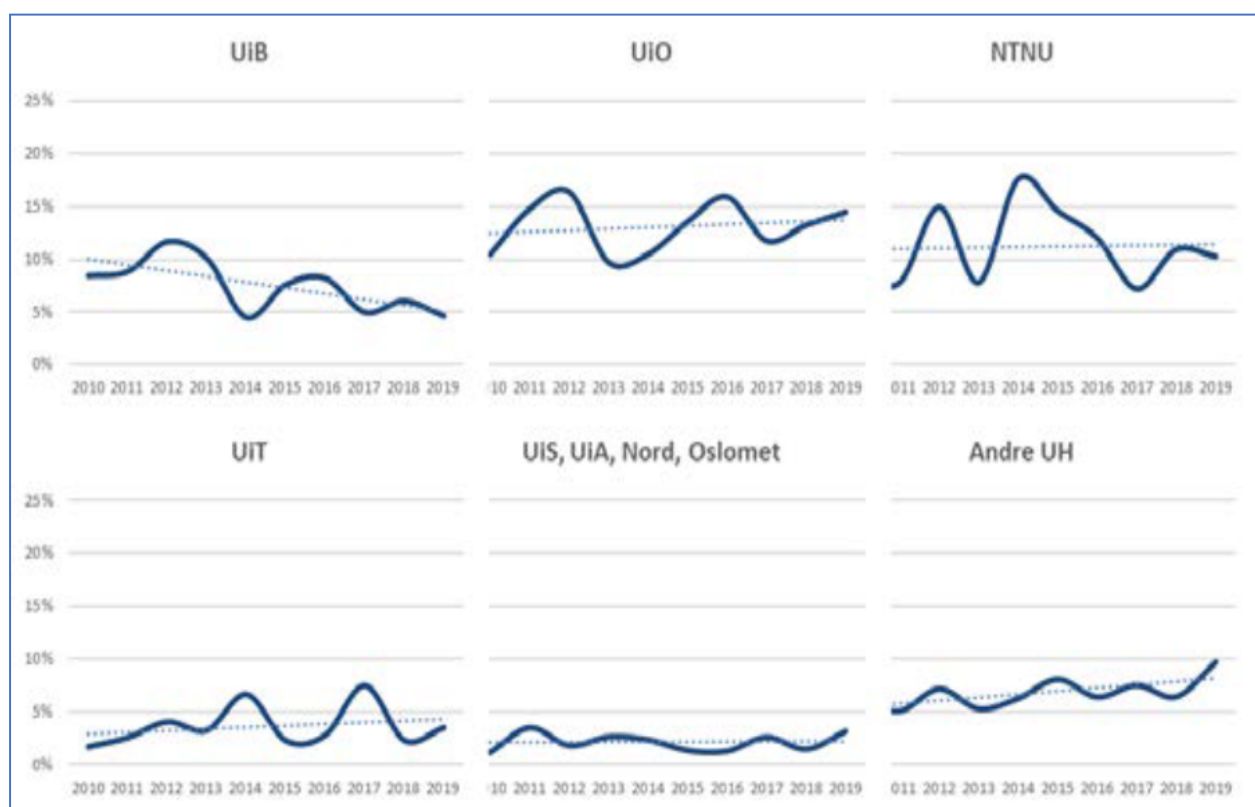
EVU- didaktikk- og ph.d.-emner er utelatt i tabellen. Tallene er hentet fra Felles Studentsystem i januar 2020 og viser antall aktive emner. Flere emner har uregelmessig undervisning.

Ut fra tabell 1 er 95, dvs 30 % av de 313 emnene ved fakultetet tilknyttet Institutt for informasjons- og medievitenskap. Institutt for sosialantropologi har færrest emner med 6 % av totalen. Totalt er 25 % av emnene på 100-nivå, der sosiologi og informasjons- og medievitenskap har en høy andel av emnene. 24 % av emnene er på 200-nivå, der sammenliknende politikk, økonomi, informasjons- og medievitenskap og geografi har mange emner. Hele 126 emner, dvs 40 % av emnene er på masternivå. Geografi og informasjons- og medievitenskap har en stor andel av masteremnene.

Forskningsresultater

På sentralt nivå ved UiB har det i de siste par årene vært en bekymring over at UiB ser ut til å tape terreng til de andre aktørene i UH-sektoren. Som figur 2 viser har de andre aktørene i UH-sektoren en positiv fremgang i sine søknadsresultater og i tildelinger fra Forskningsrådet, mens UiB har hatt en negativ trend de siste ti årene. I 2019 var reduksjon i verdien av nye kontrakter til UiB på rundt 18 % i forhold til fjoråret (Bøyum, 2019).

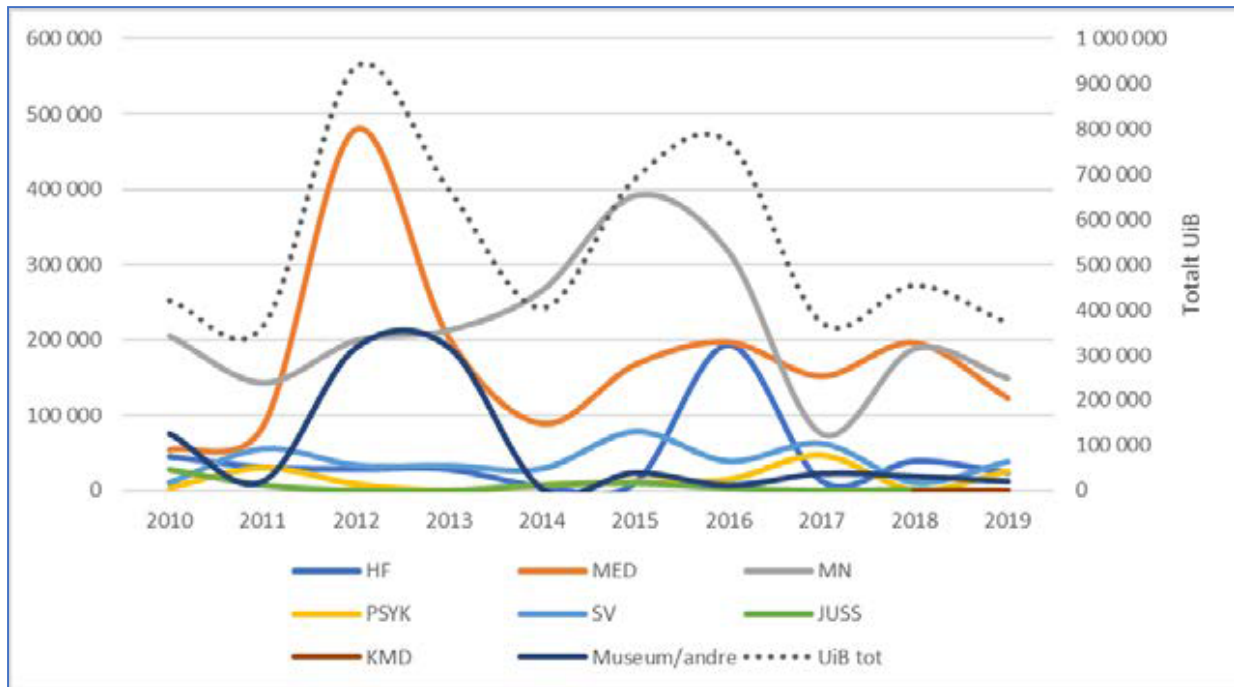
Figur 2: Andel av Forskningsrådets midler, årlig

UH-sektoren samlet øker andelen i perioden. 2019 estimat (Bøyum, FIA, 2019).

Ved UiB står Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) og Det medisinske fakultet (MED) for den klart største andelen av midler fra Forskningsrådet. SV- fakultetet sin oppgang i 2019 skyldes i hovedsak at fakultetet fikk 24 millioner for å administrere den norske deltakelsen i European Social Survey (ESS) over en femårsperiode. Utover dette var det kun ett forskningsprosjekt som fikk støtte fra Forskningsrådet i 2019. Figur 3 viser kontraktbeløp pr fakultet fordelt på år. De store svingningene skyldes i hovedsak SFF tildelinger. Figuren viser også at SV-fakultetet hadde noe høyere tilslag noen år tilbake i tid og den viser også at vårt fakultet ikke har vunnet frem med våre søknader til SFF og SFI. Begge disse søknadstypene krever som oftest, og spesielt for samfunnsfagene og humaniora, et fremragende og tverrfaglig forskerteam for å vinne frem.

Figur 3: Andel av Forskningsrådets midler, årlig. Intern fordeling ved UiB

Kilde: Bøyum, FIA, 2019

Forskningsrådet produserer statistikk over søknadsaktivitet og tildelinger til Det samfunnsvitenskapelige fakultet, og presenterer dette i årlige dialogmøter. I 2017 var nesten 60 % av søknadsbeløpet i søknader til Forskningsrådet til FRIPRO (nå banebrytende forskning). Også i 2018, 2019 og 2020 ble en stor del av søknadene sendt til denne utlysingen. Antall innvilgede søknader til FRIPRO (FRIHUMSAM) har vært relativt lav, ca. 15 % i perioden 2013-2017. Tematiske utlysinger av forskerprosjekt gir gode muligheter for tverrfaglig samarbeid. I tillegg kan det være lettere å få tildeling ved søknader til tematiske programmer enn til FRIPRO. Ved en større spredning av søknader over ulike tematikker og program, kan det være større muligheter til å vinne frem.

Tabell 2 viser at SV-fakultet i løpet av de siste årene har hatt relativt gode søknadstall på søknadstypen forskerprosjekt, men relativt lav uttelling i Forskningsrådet.

Tabell 2: Søkertall og tilslag på Forskningsrådets midler (forskerprosjekt)

	Søknader			Prosjekt			Kontraktverdier estimert, 1000 kr		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
HF	20	18	15	1	1	2	4 079	9 783	17 322
MED	64	59	92	9	11	6	108 948	138 442	70 940
MN	81	101	103	5	15	7	34 889	157 353	69 312
PSYK	17	6	11	2	0	3	23 747	0	25 577
SV	15	16	30	4	1	1	37 247	9 263	12 000
JUSS	6	7	6	0	0	0	0	0	0
KMD	1	1		0	0		0	0	
Museum/ar	1	7	3	0	1	0	0	10 950	0
Grand Total	205	215	260	21	29	19	208 910	325 791	195 151

Kilde: Bøyum, FIA, 2020. [FU-sak:3/20](#)

En utfordring kan være at de fleste av våre prosjektledere konkurrerer mot hverandre i den åpne prosjektporteføljen Banebrytende forskning (tidligere FRIPRO) og at de i mindre grad sikter seg inn på utlysninger i de mer tematiske programmene, som f. eks DEMOS, HELSEVEL, KLIMAFORSK, KULMEDIA, NORGLOBAL, SAMKUL, SAMRISK, UTENRIKS og VAM. Dersom de fleste av søknadene sendt inn fra fakultetet går til det samme temaområdet vil det redusere muligheten for at fakultetet samlet sett får tilslag på flere prosjekter. Det kan derfor være strategisk at det søkes på flere temaområder. Problemet kan reduseres nå (fra 2020) som utlysingen av Forskerprosjekt for fornyelse omfatter 10 tema og at prosjektleder i nettsøknaden kan velge å bli vurdert for inntil fem temaer. Like fullt må prosjektet være relevant for utlysningstekstene til de ulike temaområdene i Forskningsrådet for at det skal være hensiktsmessig å huke av for flere tema.

På SV-fakultetet har Horizon 2020 (2014-2020) også gitt store muligheter for å konkurrere om finansiering av eksterntfinansiert forskning. Horizon 2020 består av tre deler *Excellent Science*, *Industrial Leadership* og *Societal Challenges*. Søknadsaktiviteten har særlig vært knyttet til to av delene av Horizon 2020 – *Excellent Science* og *Societal Challenges*.

Excellent Science: Når det gjelder søknadsaktivitet til EU sin satsing på “Excellent Science”, særlig ERC, har UiB sin samlede suksess vært lavere enn ønsket de siste årene. Tabell 3 viser søknader og kontraktsinngåelser på UiB fra 2007 og frem til 2019. I denne perioden har fire ERC StG stipendiatmottakere tatt med seg prosjekter til UiB, mens fire stipendiatmottakere har flyttet fra UiB i samme periode.

Tabell 3: ERC søknader og kontraktsinngåelser ved UiB, 2007-2019

	StG		AdG		CoG		SyG	
	Søkn.	Kontr.	Søkn.	Kontr.	Søkn.	Kontr.	Søkn.	Kontr.
2007	14	-	-	-	-	-	-	-
2008	5	-	6	-	-	-	-	-
2009	14	-	11	-	-	-	-	-
2010	13	1	9	-	-	-	-	-
2011	11	2	11	-	-	-	-	-
2012	14	-	10	-	-	-	2	-
2013	-	-	-	-	8	-	3	1
2014	10	1	8	2	5	2	-	-
2015	9	1	6	-	4	-	-	-
2016	9	1	9	1	4	1	-	-
2017	8	2	6	3	7	3	1	-
2018	4	-	5	1	6	1	4	-
2019	6	-	7	-	9	-	4	-
Totalt	117	8	88	8	43	7	14	1

Kilde: FIA, 2020

På SV-fakultetet har det vært stor interesse for å søke ERC i perioden 2014-2020. ERC har en to-steps evalueringsprosess, og 45 % av søknadene har kommet til andre evalueringsrunde. I perioden 2014-2020 har vi fått to ERC prosjekter, dvs. 6,5 % av søknadene: en Starting Grant (StG) og en Consolidator Grant (CoG). To søknader til CoG er til vurdering i 2020.

Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA): MSCA består av flere deler, de mest sentrale er: *MSCA Individual fellowships (IF)*: Det er sendt 10 søknader til MSCA IF og 2 av disse har fått tildeling. *MSCA Innovative Training Networks (ITN)*: det er sendt 3 søknader som partner og to søknader som koordinator, men disse har ikke fått tildeling.

European Research Infrastructures: Det er sendt to søknader som partner, men vi har ikke fått tildelinger.

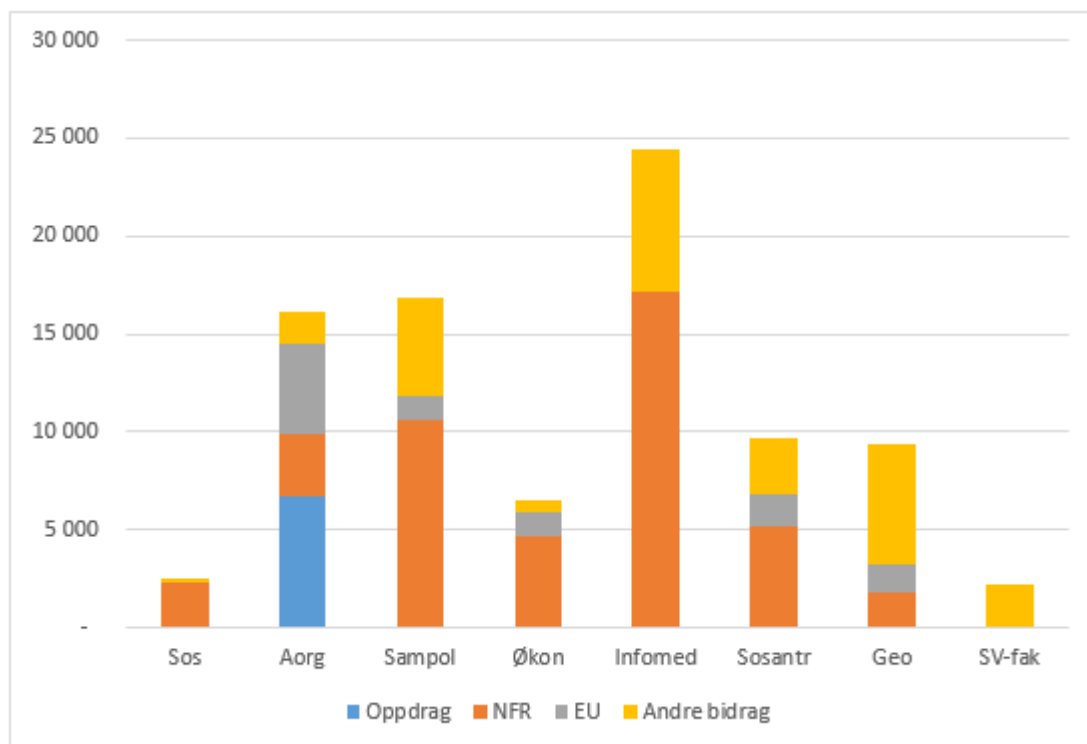
Future and Emerging Technologies (FET): Det er sendt en søknad som koordinator og 2 søknader som partner, men vi har ikke fått tildelinger.

Societal Challenges: Det er sendt 7 søknader som koordinator og 24 søknader som partner. Vi har fått 2 prosjekter som koordinator og 7 prosjekter som partner. I 2020 er to koordinatorsøknader og 4 partnersøknader til evaluering.

Utlysingene under *Societal Challenges* er i all hovedsak tverrfaglige og krever deltakelse av flere fagdisipliner. Konsortiene (typisk 5-10 deltakende institusjoner) har stor frihet til å sette sammen en gruppe med bred kompetanse for å svare på utlysingen. Slike prosjekter gir store muligheter for tverrfaglig samarbeid, men i praksis er det større grad internasjonalt tverrfaglig samarbeid enn tverrfaglig samarbeid internt ved fakultetet eller UiB.

Figur 4 viser BOA-aktivitet fordelt på institutt og finansieringskilde i 2019. Den viser at alle instituttene ved fakultetet fikk i 2019 bevilgninger fra Forskningsrådet. Fem av instituttene hadde også bevilgninger fra EU. Av andre bidrag er Trond Mohn stiftelse den mest sentrale.

Figur 4: BOA-aktivitet fordelt på institutt og finansieringskilde i 2019

Innovasjonsprosjekter

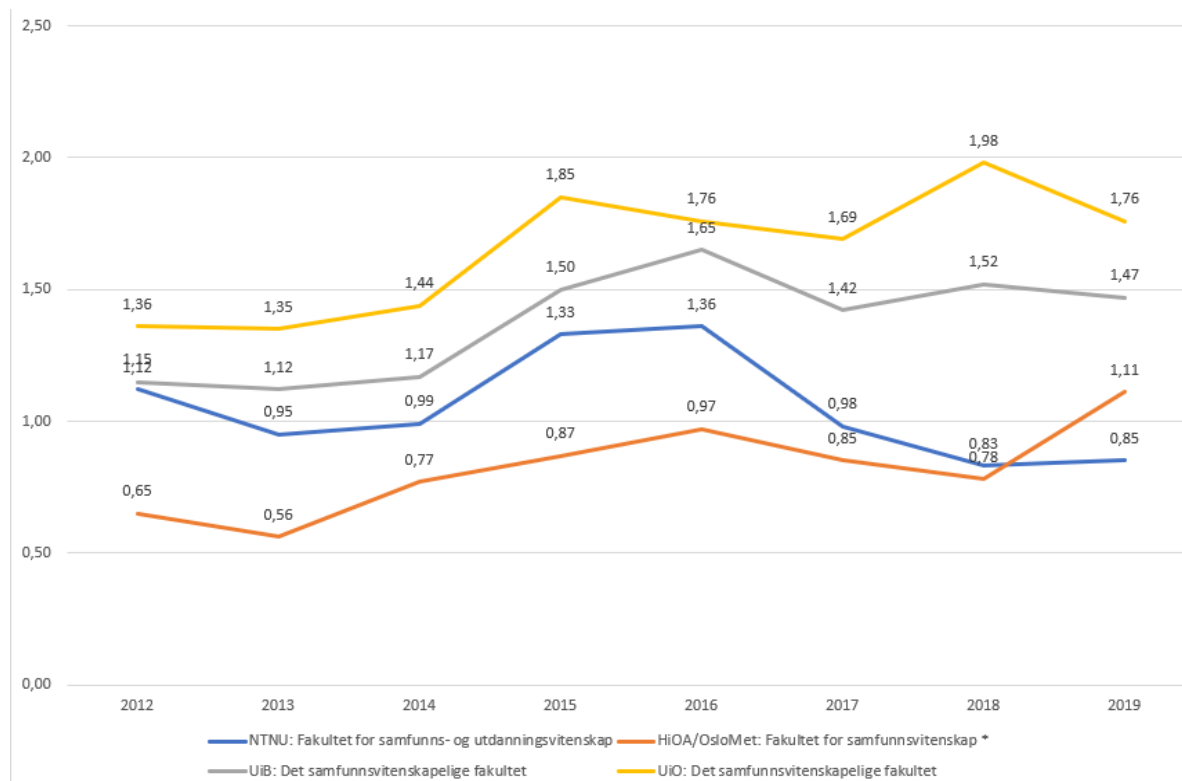
Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet sendes det få søknader med et tydelig fokus på innovasjon. Unntaket er store initiativer ved Institutt for informasjons- og medievitenskap. I 2014 ble det levert søknad til Forskningsrådets ordning Senter for Forskningsdrevet Innovasjon (SFI) om etablering av et senter for nyskapende journalistikk, Bergen Journalism Lab. I 2020 er en ny søknad til SFI til evaluering i 2020, *MediaFutures: Research Centre for Responsible Media Technology and Innovation*. Dette prosjektet har omfattende samarbeid med industripartnere, internasjonale og nasjonale forskningspartnere. Blant de nasjonale partnerne er blant annet NORCE, DIGSSCORE og institutter på HF og MATNAT. Instituttet har også et prosjekt innen Forskningsrådprogrammet Brukerstyrt Innovasjonsarena sammen med medieteknologiselskapet Vizrt i Media City Bergen, og har vært partner i Horizon 2020 prosjektet *Innovative Journalism: Enhanced Creativity Tools* (INJECT). Dette prosjektet var i kategorien Innovation Action hadde et tydelig innovasjonsaspekt. En annen utlysningstype i Horizon 2020, Research and Innovation Action har også sentrale elementer av innovasjon og tydeliggjøring av impact. Begge Societal Challenge prosjektene som koordineres ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er eksempler på dette: *PROTECT The Right to International Protection. A Pendulum between Globalization and Nativization?* og *TROPICO Transforming into Open, Innovative and Collaborative Governments*.

Status publisering

Publiseringsdata er en god indikator på omfang og kvalitet på forskning både internt ved en institusjon og på tvers av institusjonen. Tall fra bibliometri-gruppen ved UiB viser at i perioden 2015-2018 var det 75% av alle førsteamanuenser ved SV-fakultetet som hadde publisert et poenggivende arbeid. For professorer var det 92% i samme periode. Det vil si at en fjerdedel av førsteamanuensene hadde ikke produsert ett eneste publikasjonspoeng i denne perioden.

For sammenligning mellom institusjoner er publikasjonspoeng pr. UFF årsverk (definisjon: http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/stillingstype.action?stil_id=1) et nyttig parameter. Figur 5 viser at Det samfunnsvitenskapelige fakultet, UiO ligger konstant over Det samfunnsvitenskapelige fakultet, UiB. OsloMet har hatt en kraftig oppgang i perioden etter de gikk over fra HioA i 2018. Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap på NTNU ligger lavere enn UiB og har hatt en negativ trend. Den negative trenden til NTNU forklares ofte av fusjoner med høyskoler de siste årene.

Figur 5: Publikasjonspoeng pr. UFF årsverk: NTNU, OsloMet, UiB og UiO

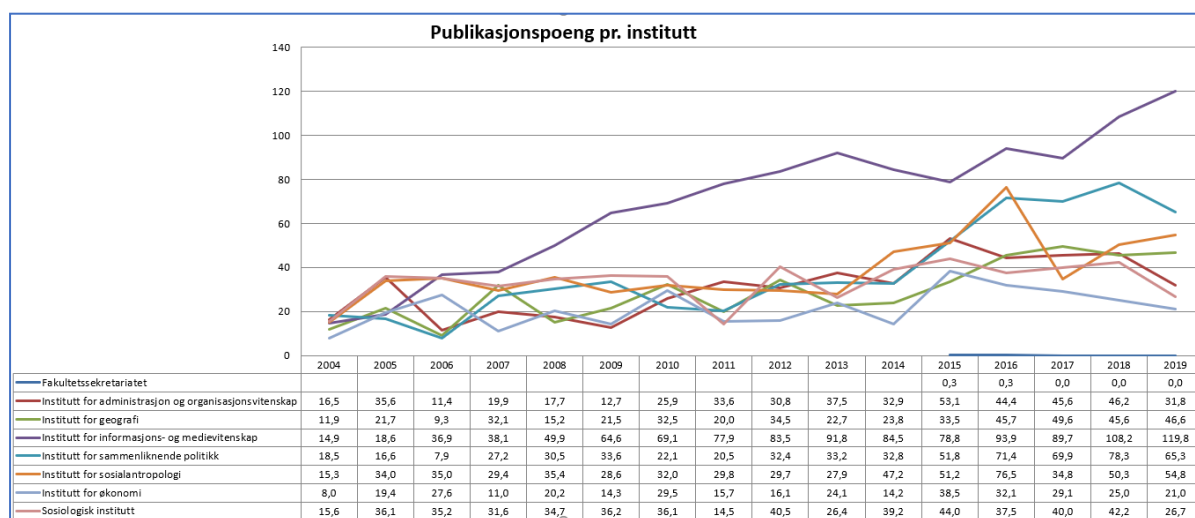

* 2012-2017: Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) / 2018-2019: OsloMet

Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)

Ny beregningsmåte for publikasjonspoeng fra og med 2015. Publikasjonspoeng for 2015-2019 er ikke sammenlignbare med data for 2004-2014.

Figur 6: Publikasjonspoeng pr. institutt

Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning (DBH)

Ny beregningsmåte for publikasjonspoeng fra og med 2015. Publikasjonspoeng for 2015-2019 er ikke sammenlignbare med data for 2004-2014.

Figur 6 viser at det kun er ett institutt som har hatt en tydelig positiv trend de siste årene, mens de fleste andre har en utflating eller liten nedgang i publikasjonspoeng. Siden det er forskjell på hvor mange faglige ansatte de ulike instituttene har er det også her interessant å se på publikasjonspoeng pr. UFF årsverk. Her er det også til dels stor variasjon mellom instituttene, men også på det enkelte institutt over en lengre periode. Instituttet som jevnt over produserer færrest publikasjonspoeng pr. UFF er Institutt for økonomi, se tabell 4.

Tabell 4: Publikasjonspoeng pr. UFF årsverk

Publikasjonspoeng pr. UFF	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sosiologisk institutt	1,41	0,86	1,52	1,75	1,39	1,76	2,10	1,18
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	1,06	1,45	1,21	2,14	1,74	1,82	1,66	1,01
Institutt for sammenliknende politikk	1,14	1,12	0,92	1,49	1,93	1,59	1,78	1,53
Institutt for økonomi	0,54	0,78	0,48	1,21	1,00	0,86	0,75	0,72
Institutt for informasjons- og medievitenskap	1,56	1,78	1,64	1,57	1,68	1,42	1,59	1,81
Institutt for sosialantropologi	1,04	0,85	1,56	1,40	2,19	1,05	1,55	2,56
Institutt for geografi	1,06	0,70	0,73	1,14	1,50	1,71	1,37	1,37

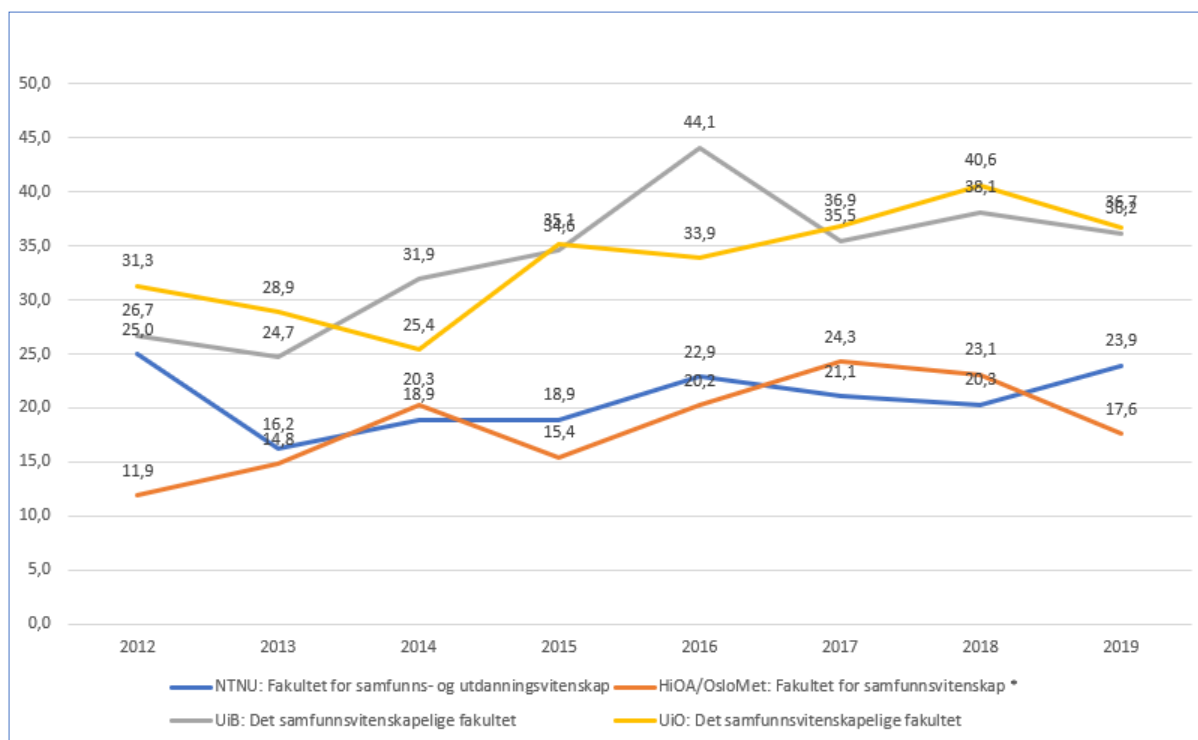
Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning (DBH)

Gjennomsnitt for tidsserien over 8 år varierer mellom 0,79 og 1,63.

Andel publisering på nivå 2

Mens publikasjonspoeng pr. UFF og data for den totale publiseringen sier mye om omfanget av publisering så er andel nivå 2 en god indikator på kvaliteten av publiseringen.

Figur 7: Andel nivå 2 publikasjonspoeng: NTNU, OsloMet, UiB og UiO

* 2012-2017: Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) / 2018-2019: OsloMet

Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)

De samfunnsvitenskapelige fakultetene ved UiO og UiB veksler (figur 7) mellom å ligge høyest på andel nivå 2 og begge ligger i praksis på samme nivå tre siste år. Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap, NTNU har hatt en økning i 2019.

Dersom data på andel nivå 2 brytes ned på instituttene ser vi markante forskjeller. Tabell 5 viser gjennomsnitt pr. institutt for tidsserien over 8 år varier mellom 24,4 og 53,2.

Tabell 5: Andel nivå 2 publikasjonspoeng, SV-fakultetet, UiB

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sosiologisk institutt	21,3	25,9	46,8	39,1	30,9	31,3	46,1	17,7
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	38,8	18,2	24,8	23,7	33,7	32,8	54,6	18,8
Institutt for sammenliknende politikk	31,2	25,1	30,0	34,6	66,5	43,8	30,2	44,8
Institutt for økonomi	32,5	35,2	35,1	47,5	26,9	47,8	48,0	29,9
Institutt for informasjons- og medievitenskap	20,2	21,1	22,4	34,8	33,9	26,3	30,8	31,1
Institutt for sosialantropologi	28,2	39,6	68,3	47,2	64,5	61,7	48,1	68,3
Institutt for geografi	39,1	18,4	10,9	9,2	34,8	28,5	18,7	35,6

Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)

Ytterpunktene er hhv. 9,2 % og 68,3 % andel nivå 2 og dette indikerer at det både kan være store variasjoner mellom år og i instituttene. Institutt for sosialantropologi er jevnt over det fakultetet som har en høyest andel av sine publiseringer på nivå 2.

Kvalitetsvurdering av forskningsaktiviteten

Selv om publisering på nivå er en indikator på kvalitetene på publiseringene på fakultetet, er det viktig å også benytte informasjonskilder som sier noe mer substansielt om publiseringen på fakultetet. Her har utvalget valgt å støtte seg på funn presentert i evalueringsrapporter fra Forskningsrådet. Evalueringene av samfunnsvitenskapelig forskning (SAMEVAL) ble sluttført i 2018 og evalueringen av humanistisk forskning (HUMEVAL) ble sluttført i 2017. SAMEVAL-rapportene inneholder mye informasjon om fagene 1) geografi, 2) økonomi, 3) statsvitenskap, 4) sosiologi og 5) sosialantropologi. Informasjonsvitenskap ble evaluert sammen med IKT-fagene i 2011/12. Den vurderes utdatert og omtales ikke her. HUMEVAL var en bred evaluering av humanistisk forskning der medievitenskap var en av åtte delrapporter. I dette notatet legges det særlig vekt på rapportenes vurdering av organisering og kvalitet. Fakultetet har hittil ikke gjort noen tiltak for å følge opp anbefalinger fra rapportene.

HUMEVAL - Medievitenskap

Rapporten *Evaluation of the Humanities in Norway. Report from Panel 8 - Media Studies* gir en oppsummering av status og påpeker at til tross at ressursene som er tilgjengelig så vurderes fagmiljøet som «not producing the top-end, cutting edge research the assessor anticipated» (side 29). I rapportens overordnede vurdering av medieforskning ved SV-fakultetet sier rapporten blant annet «There are some excellent individual scholars in the research group, but in other areas the unit has produced disappointing work» (side 29). Rapporten vurderer at fagmiljøet har betydelig potensiale, men etterlyser mer strategisk planlegging «There is evidence that this is a high-performing unit, but the future strategy could be better detailed, especially in the area of diversity. UiB comes across as rather inward-looking, although the proposed collaboration with industry is promising» (side 29). I HUMEVAL fikk forskningsgruppene karakter på to skalaer (1-5): *Journalism Studies*: Overall score: 3 *Research production and quality*: 2, *Rhetoric and aesthetics*: Overall score: 3 *Research production and quality*: 4.

SAMEVAL

Hovedrapporten til SAMEVAL viser at de samfunnsvitenskapelige fagmiljøene ved UiB blir, med unntak av Statsvitenskap, rangert som kvalitativt like sterke eller sterkere enn tilsvarende miljø ved NTNU. UiO derimot, er kvalitetsmessig rangert høyere enn fagmiljøene ved UiB, med unntak av sosialantropologi der fagmiljøene ved de to institusjonene får toppkarakter, se tabell 6.

Tabell 6: SAMEVAL hovedrapport

SAMEVAL karakterer			
	NTNU	UiO	UiB
Geografi	3	4	3
Økonomi	4	5	4
Statsvitenskap	4	4	3
Sosiologi	3	5	4
Sosialantropologi	3	5	5

Report from the Principal Evaluation Committee peker på at det «... it is possible to get much more out of the social science research, to make further international impact, advance theoretical debate and develop critical thinking» (side 7). Rapporten gir også en rekke råd til institusjonene, blant annet «a fairly large group of institutions and research groups [] would benefit from increasing their share of publications in higher impact outlets to achieve more visibility and impact». Et annet generelt og viktig poeng som vektlegges i rapporten er at «Institutions' strategies and research groups' strategies are very often not well aligned. The quality of research could be strengthened by developing consistent and realistic research strategies together with the necessary organisational structure for research, including the development of research group leadership» (side 37).

1) Geografi (samfunnsgeografi)

Rapporten peker på at «international research collaboration is a strategic priority and strength of the department» (side 88), men også at «the absence of a stronger focus on strategy is recognised» (side 88). Med hensyn til publisering sier rapporten at «An identified weakness is the 'variation in publishing activity' among staff in terms of high quality and numbers, and a culture that is not sufficiently oriented to publishing in the top journals. The key issue is that the research peaks are relatively narrow and small in number, involve too few staff, and are focused on too few publications» (side 90). Rapporten gir en del konkrete råd, blant annet: «Develop strategies at research group level that articulate aims and targets in terms of conceptual and theoretical ambition, priorities, external funding and publications» (side 91). Instituttet meldte inn én forskingsgruppe, *Geographies of Green Transformation* som fikk karakter 3.

2) Økonomi

Rapporten gir en positiv omtale av instituttet og sier med hensyn til kvaliteten på publiseringen at «given the relatively modest size of the department and its research groups, the quantity and quality of the publications – also in terms of citations – are impressive» (side 115). Rapporten legger også vekt på at «As some of the most successful published work has been carried out by relatively young researchers, the future development and quality of the department's research looks very promising» (side 115).

Instituttet meldte inn tre forskningsgrupper som fikk følgende evaluering av scientific quality: *Competition and Finance*: karakter: 4, *Health Economics*: karakter: 3 og *Labour, Social Insurance and Family*: karakter: 5.

3) Statsvitenskap (omfatter både Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sammenliknende politikk)

Rapporten påpeker at «Researchers at CP [sam.pol.] and AO [adm.org.] have strong international networks and participate in international collaboration and conferences» (side 171), men rapporten argumenterer implisitt for at det statsvitenskapelige miljøet har et uutnyttet potensial. Rapporten stiller noen spørsmål publiseringsstrategiene ved de to instituttene og sier at «The overall quantity and quality (in terms of originality, methodological sophistication and potential international impact on the discipline) vary quite a lot» (side 172). Rapporten tar også opp problemstillingen knyttet til noen av de store satsingene ved instituttene og sier påpeker «it is unclear to what extent the different high-profile centres are integrated in the life of the departments or function more or less separately» (side 170). Med hensyn til organisering av statsvitenskapelig forskning sier SAMEVAL rapporten «It is rather untraditional in the Nordic context that the two political science departments at the Faculty of Social Sciences, CP and AO, are separate departments» (side 173). Rapporten gir et tydelig råd med hensyn til organisering og sier «Although the two departments have distinct research profiles, the Faculty of Social Sciences should reconsider whether the time is ripe for a merger and the construction of a broader political science department at UiB, with relatively autonomous research groups» (side 174). Instituttene meldte inn fire forskningsgrupper som fikk følgende evaluering av scientific quality: *CHAD*: karakter: 3, *Citizens, Opinion, Representation and Elections*: karakter: 5, *Democracy and Law*: karakter: 3 og *Public Administration*: karakter: 4.

4) Sosiologi

Rapporten gir generelt en god vurdering, men påpeker også «Interestingly, there do not seem to be very strong policies to improve scientific performance» (side 153). Med hensyn til kvalitet på forskning sier rapporten «Most of the articles on the list of the most important publications have been published in major general sociological journals, although the absolute top-level journals are still absent» (side 153). Rapporten påpeker videre at instituttet bør arbeide mot mer eksterntfinansiert aktivitet og at det bør arbeides aktivt mot bedre publisering i de beste tidsskriftene. Instituttet har ikke forskningsgrupper, men meldte inn to av 'profilgruppene' som forskningsgrupper som fikk følgende evaluering av scientific quality: *Welfare, Inequality and the Life Course*: karakter: 4 og *Work, Knowledge, Education and Economy*: karakter: 4.

5) Sosialantropologi

Rapporten vurderer publiseringen ved instituttet som veldig god og at instituttet har en «clear research strategy as regards publication, international collaboration and funding, which, over the years, has contributed to the establishment of a high-quality department with international standards» (side 73). Som overordnet vurdering sier rapporten blant annet «This is a very high ranking and productive Department of Social Anthropology that

has diversified since the last review by expanding both its academic staff and research foci» (side 76). Instituttet meldte inn to forskningsgrupper som fikk følgende evaluering av scientific quality: *Bergen Pacific Studies*: karakter: 4 og *Egalitarianism*: karakter: 5.

Det er gått litt tid siden disse to evalueringsrapportene ble publisert. Utvalget mener det er viktig å nå diskutere tiltak for å heve kvaliteten på forskningen i tråd med anbefalingene i rapporten. Spesielt ser vi at de miljøer som blir betegnet som fremragende ikke er robuste, men ofte avhengig av en eller to personer.

Undervisningen på bachelor- og masternivå

Det har vært viktig for utvalget å se på det samlede undervisningstilbudet ved SV-fakultetet i sammenheng med bruk av ressurser. Bruker vi ressursene våre på en god måte i forhold antall kurs vi tilbyr?

I oversikten tabell 7 vises studieprogrammene som er knyttet til hvert av fakultetets 7 institutt, og antall emner som hører til studieprogrammet.

Tabell 7: Studieprogram og antall tilknyttede emner fordelt på instituttnivå

SOSIOLOGI	32	INFORMASJONS- OG MEDIEVITENSKAP	94	ØKONOMI	44
BASV-SOS	22	BASV-FILM	2	BASV-POLØK	2
MASV-SOS	10	BASV-INFO	18	BASV-SØK	22
ADMINISTRASJON OG ORGANISASJONSVITENSKAP	32	BASV-JOU	6	MASV-SØK	19
BASV-AORG	16	BASV-JOURN	4	PROF-SØK	1
BASV-POLØK	1	BASV-KOGNI	2	SOSIALANTROPOLOGI	19
MASV-AORG	10	BASV-MEVI	15	BASV-SANT	14
MASV-PUBAD	5	BASV-MIX	6	MASV-SANT	4
SAMMENLIKNEDE POLITIKK	44	BASV-NYMED	1	GEOGRAFI	50
BASV-EUR	1	BASV-TVP	6	BASV-GEOG	20
BASV-SAPO	27	MASV-INFO	15	JMASV-SYSD	1
MASV-DEMOK	1	MASV-MAN	3	MASV-GEOG	13
MASV-SAPO	14	MASV-MEVI	10	MASV-SYSDY	15
		MASV-MIX	3		
		MASV-UJO	3		

Kilde: FS rapport 220.001, emner aktive i perioden 2019 høst til 2020 vår. Datagrunnlaget er hentet ut i februar 2020. Tabellen tar kun med emner som rapporteres til studieprogrammet.

EVU- didaktikk- og ph.d.-emner er utelatt i tabellen. BASV er bachelorprogram og MASV er masterprogram. Antall emner knyttet til hvert program viser det antall emner som har programmet som primærtilknytning, inkludert valgemner.

MAN: Manusutvikling for serier, SANT: Sosialantropologi, UJO: Undersøkende journalistikk, MIX: Medie- og interaksjonsdesign, SOS: Sosiologi, MEVI: Medievitenskap, GEO: Geografi, ECON: Samfunnsøkonomi, INFO: Informasjonsvitenskap, AORG: Administrasjon og organisasjonsvitenskap, SAMPOL: Sammenliknende politikk, GEO-SD: Systemdynamikk.

Institutt for informasjons- og medievitenskap utmerker seg med mange aktive studieprogram.³ Et annet trekk ved instituttet er internt samarbeid der emner inngår i flere av instituttets studieprogram. Programmer med få tilknyttede emner har i realiteten langt flere emner studentene skal ta, men der emnene primært tilhører andre programmer. Det forklarer hvorfor enkelte av programmene som er presentert i tabell 7 har få antall emner, siden de deler emner som også inngår i andre program. BASV-EUR (bachelorprogram i europastudier) har kun ett emne i listen. Resten av emnene studentene tar hører primært til andre bachelorprogram, deriblant bachelorprogram i sammenliknende politikk.

I tillegg til antall emner og studieprogram ønsket vi å se nærmere på emnestørrelsen. Ved å undersøke hvor mange studenter som bestod eksamen våren og høsten 2019, kan vi se at det er stor variasjon mellom ulike studienivå (Tabell 8).

Tabell 8: Gjennomsnitt av antall studenter som har bestått eksamen fordelt på studienivå og vurderingstermin

Studienivå	HØST	VÅR
Exfac	68	4
100-nivå	60	64
200-nivå	32	37
BA oppg.	10	29
MA	16	11

Kilde: FS rapport 581.002, gjennomsnitt av antall studenter som bestod eksamen vår og høst 2019 på hvert emne fordelt på emnets studienivå. Datagrunnlaget er hentet ut i februar 2020.

EVU- didaktikk- og ph.d.-emner er utelatt i tabellen. Grunnlaget for tabellen er hentet fra Felles studentsystem og er tall fra 2019.

Tabell 8 viser gjennomsnittlig antall studenter som fikk bestått eksamen. Ved å sortere emnene i nivå kategorier blir det tydelig at antall studenter som består eksamen varierer mye mellom de ulike nivå kategoriene. Det er f.eks. langt flere studenter i snitt på 100-nivå emner enn på masteremner. Det er også skilt mellom vurderingstermin høst og vår, siden en god del emner har en klar overvekt av studenter som tar emnet hhv høst eller vår.

På fakultetets ex.fac. -emner var det høsten 2019 i gjennomsnitt 68 studenter som bestod eksamen. 5 av emnene har mellom 100 og 150 studenter med bestått eksamen, og 6 av emnene har mellom 30 og 70 studenter som bestod.

³ Bachelorprogram i film- og TV-produksjon, Bachelorprogram i journalistikk og Bachelorprogram i nye medier vil for øvrig utgå når alle aktive studenter på programmene har fullført.

På 100-nivå (første- og andre- års bacheloremner) er det også mange store emner. Høsten 2019 var det eksamen i 48 emner på 100-nivå. 10 av emnene hadde mellom 100 og 200 studenter med bestått eksamen. 12 emner hadde mellom 50 og 100. 14 emner hadde mellom 20 og 50. Oppsummert hadde 75 % av emnene på 100-nivå mer enn 20 beståtte studenter

På 200-nivå (siste års bacheloremner) hadde 2/3 av emnene over 20 beståtte studenter våren og høsten 2019. Det innebærer at på hele 23 emner var det færre enn 20 beståtte studenter.

Mange emner med få studenter på masternivå

I 2019 var det eksamen i totalt 98 emner på masternivå (masteroppgaveemner er ikke inkludert). 40 av disse emnene hadde 10 eller færre fullførte studenter. 11 av emnene hadde 30 til 50 beståtte studenter. Systemdynamikk og sammenliknende politikk har samlet 6 av de 11 største masteremnene.

Tabell 9 illustrerer hvordan gjennomsnittlig antall beståtte studenter på programemner varierer når vi sammenlikner de ulike programemnene. Tabellen viser ikke gradsavleggelser. De minste emnene finner vi på masterprogrammet i manusskriving for serier. Der har i snitt 9 studenter bestått eksamen i programemnene i 2019. Programmet har kun 12 studieplasser, noe som vil forklare det lave antallet med studenter som har bestått. Lavt tall i tabellen impliserer derfor ikke lav gjennomstrømming.

Hensikten med tabellen er å tydeliggjøre de generelle forskjellene i emnestørrelse mellom fakultetets masterprogram. Flere masterprogram har i snitt 10 beståtte studenter på sine programemner i 2019. Dette gjelder sosialantropologi, undersøkende journalistikk, medie- og interaksjonsdesign og sosiologi. I Appendiks, A2 er en mer detaljert versjon av tabellen, der alle tilhørende emnekoder er inkludert. Denne tabellen viser at det på flere program også er en stor indre variasjon med hensyn til emnestørrelse. F.eks. på masterprogram i sosiologi hadde det største emnet, SOS301, 24 beståtte studenter, mens det minste emnet, SOS321, kun hadde 2 studenter.

Programmene som i snitt har flest gjennomførte studenter er innen administrasjons- og organisasjonsvitenskap, informasjonsvitenskap, sammenliknende politikk og systemdynamikk. Gjennomsnittet beståtte studenter var her mellom 19 og 21. Likevel er det verdt å nevne at tabell A2 i Appendiks viser at ved samtlige studieprogram var det emner med 10 eller færre beståtte studenter.

Tabell 9: Snittstørrelse på programemner vår og høst 2019, masternivå etter emnekode (kortversjon, sortert fra minst til størst)

Emnekodekategori	Antall beståtte studenter
MAN	9
SANT	10

UJO	10
MIX	10
SOS	10
MEVI	12
GEO	12
ECON	17
INFO	19
AORG	19
SAMPOL	19
GEO-SD	21
Totalsum	15

Kilde: FS rapport 581.002. Tabellen viser gjennomsnitt av antall studenter som bestod eksamen vår og høst 2019. Datagrunnlaget er hentet ut i februar 2020.

MAN: Manusutvikling for serier, SANT: Sosialantropologi, UJO: Undersøkende journalistikk, MIX: Medie- og interaksjonsdesign, SOS: Sosiologi, MEVI: Medievitenskap, GEO: Geografi, ECON: Samfunnsøkonomi, INFO: Informasjonsvitenskap, AORG: Administrasjon og organisasjonsvitenskap, SAMPOL: Sammenliknende politikk, GEO-SD: Systemdynamikk.

En fellesnevner for de fleste fagretningene er tilbudet om metodekurs. Oversikten i tabell 10 viser metodekursene på masternivå og antall studenter som bestod eksamen. Emnene er sortert fra minst til størst.

Tabell 10: Oversikt over metodeemner på masternivå og antall studenter som bestod emnet i 2019

Metodeemner	Antall bestått
SAMPOL307-2* Forskningsdesign og kvalitative metoder	3
MEVI310-1 Forskningserfaring og metode: Visuelle overvåkningsteknologier i nyhetsmedia	5
GEO313 Naturgeografiske laboratorie- og feltmetoder	7
AORG321B** Quantitative Methods	8
MEVI310-2 Forskningserfaring og metode: Innvandringsdebatten i skandinavisk offentlighet	9
SANT320 Praktisk metodekurs: Antropologisk feltarbeid	12
SOS304 Metode - kvalitative tilnærminger	16
GEO306 Metoder i samfunnsgeografi	17
AORG321A Kvantitativ metode	22
AORG323B** Qualitative Methods	
SOS303 Metode - statistisk analyse	24
AORG323A Kvalitativ metode	28
SAMPOL307 Forskningsdesign og kvalitative metoder	36

Kilde: FS rapport 581.002. Tabellen viser summen av antall studenter som bestod eksamen vår og høst 2019 på metodeemner. Datagrunnlaget er hentet ut i februar 2020.

*Emnet har overlappende undervisning med SAMPOL307, **Emnene er engelske versjoner av AORG321A og AORG32A og inngår i programmet Public Administration

En tydeliggjøring av det totale tilbudet innen metodeemner viser at det kan være gode muligheter for samarbeid om emnetilbud mellom instituttene. I tillegg til mulig samarbeid om metodeemner, bør fagmiljøene se nærmere på det totale emnetilbudet innen masternivå.

Gjennomgangen av emnetilbudet tydeliggjør at vi har svært mange emner der få studenter gjennomfører. 40 av totalt 98 masteremner hadde som tidligere nevnt 10 eller færre fullførte studenter. En så stor andel små emner kan være ugunstig for studentene og fagmiljøet. Svært få studenter på et emne kan medføre at undervisningstilbudet reduseres. I tillegg er drift av mange små emner ressurskrevende for instituttene.

Utvalget mener det er behov for tiltak for å få ned antallet små masteremner. Gruppen foreslår et tiltak som vil kunne bidra til færre små emner, mer samarbeid, og ressursparing. Forslaget innebærer å åpne studieprogrammene noe mer slik at studenter kan ta valgemner knyttet til andre disipliner. Hvis samtlige masterprogram for eksempel legger opp til et studieløp der studentene må ta 10 studiepoeng valgemner innen en annen disiplin, vil instituttene i større grad kunne dra nytte av hverandres emnetilbud. Som en del av dette tiltaket må hvert institutt åpne ett eller flere emner for studenter ved minst tre andre masterprogram på fakultetet. Studentene vil dermed få en portefølje av andre disiplinemner å velge blant. For instituttene blir det da viktig å utvikle emner som blir aktuelle og interessante også for andre masterstudenter.

Kartlegging av samarbeid mellom institutter og fagmiljøer

Forskningssamarbeid mellom instituttene.

Når det gjelder forskningssamarbeid på tvers av instituttene er det ingen av instituttene som tilbakemelder at de har forskningsgrupper med medlemmer fra andre institutt ved SV-fakultetet. Det foregår likevel noe forskningssamarbeid mellom instituttene, i hovedsak gjennom DIGSSCORE og CET. I tillegg har Institutt for sammenliknende politikk en seminarserie i politisk økonomi sammen med Sosiologisk institutt der også andre institutt har deltatt. Det er også noe samarbeid mellom enkeltforskere på ulike institutt ved fakultetet, men samlet er det langt mer samarbeid med fagmiljø ved andre fakultetet på UiB. Alle instituttene melder ellers om betydelig samarbeid med andre forskningsnettverk både nasjonalt og internasjonalt.

En gjennomgang av fakultetets nåværende portefølje av eksternt finansierte prosjekter viser at det er svært få prosjekter som har samarbeidspartnere fra flere av instituttene på fakultetet. Det er i større grad samarbeid med andre enheter på UiB utenfor fakultetet. Tabell 11 viser aktive prosjekter med samarbeidspartnere internt på UiB.

Tabell 11: Aktive forskningsprosjekter med samarbeidspartnere internt på UiB

DIGSSCORE: Kjernefasilitet for digital samfunnsvitenskap	Institutt for sammenlignende	Institutt for informasjons- og medievitenskap	Institutt for økonomi		
CCBIO: Senter for kreftmarkører	Institutt for økonomi	Det medisinske fakultet: Klinisk institutt 1, Klinisk institutt 2, Institutt for biomedisin, Institutt for	Det matematisk-naturvitenskapelige	Senter for vitenskapsteori	
INTROMAT: INtroducing personalized TReatment Of Mental health problems using Adaptive Technology.	Institutt for informasjons- og	Psykologisk fakultet: Institutt for klinisk psykologi,			
Mare Nullius? Sea-level Rise and Maritime Sovereignities in the Pacific - An Expanded Anthropology of Climate Change	Institutt for sosialantropologi	Juridisk fakultet	Det matematisk-naturvitenskapelige		
CO-CREATE: Confronting Obesity: Co-creating policy with youth	Institutt for geografi	Psykologisk fakultet: HEMIL-senteret			
SmallFishFood: Small Fish and Food Security: Towards innovative integration of fish in African food systems to improve nutrition	Institutt for geografi	Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet: Institutt for			
PROTECT: The Right to International Protection: A Pendulum between Globalization and Nativization	Institutt for sammenlignende politikk	Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK)			
Innsamling av data til Kommunal- og moderniseringsdepartementets organisasjonsdatabase	Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap	Institutt for sammenlignende politikk			
Legitimacy challenges - An analysis of mistrust in core institutions and the normative fundament of the welfare state.	Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap	Institutt for sammenlignende politikk			
Evaluerer av implementering av rammeplanen for barnehagen 2018-2023	Institutt for administrasjon- og	Psykologisk fakultet: Institutt for pedagogikk			
GROUNDWATERISK: Monitoring and risk assessment for groundwater sources in rural communities of Romania	Institutt for geografi	Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Institutt for			
Designing a Refined Legal Framework for Offshore Wind in the North Sea Basin (DeWindSea)	Institutt for sammenlignende	Juridisk fakultet			
VARCITIES: Visionary Nature Based Action for Health, WellBeing & Resilience in the Cities	Institutt for geografi	Det matematisk-naturvitenskapelige	Det medisinske	Juridisk fakultet	Fakultet for kunst,

Sampublisering

Data over publisering indikerer at det er minimalt med samarbeid på tvers av instituttene om publisering. Stikkprøver gjort for 2012, 2015 og 2018 viser at det til sammen kun er en håndfull publikasjoner med samarbeid mellom instituttene. Det er sannsynlig at det er større omfang av samarbeid med andre fakulteter enn mellom instituttene.

Samarbeid internt på SV-fakultetet om studieprogram og emner

Ansvar for undervisning i de ulike emnene ved SV-fakultetet ligger i all hovedsak ved instituttet emnet er tilknyttet. Ansvar for det enkelte studieprogram følger også instituttstrukturen med ett unntak. Bachelorprogram i politisk økonomi er et samarbeidsprogram mellom Institutt for økonomi og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap. Dette programmet er for øvrig vurdert nedlagt. Studieprogrammet består i hovedsak av emner der enten Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap eller Institutt for økonomi har ansvar for undervisningen, men har ett emne, POLECON200 Regulering og politikk, der instituttene samarbeider om undervisningen.

Ved de andre instituttene finnes det kun to enkeltemner der det er et formelt internt samarbeid om undervisning. Emnet MET102 Samfunnsvitenskapelig metode, er et samarbeid mellom Sosiologisk institutt, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sammenliknende politikk. Samarbeidet er godt etablert og startet opp våren 2003.

Emnet CET201 Bærekraftig innovasjon er et samarbeid mellom Institutt for geografi og CET. CET står for undervisningen, men emnet er knyttet til Institutt for geografi.

Det finnes også annet samarbeid om undervisning, men det gjelder med andre UiB-fakulteter. Institutt for geografi samarbeider med Institutt for geovitenskap (MATNAT) om to emner på masternivå (GEO341 og GEO313). Ved geovitenskap har emnene en annen emnekode. Institutt for sammenliknende politikk samarbeider med Juridisk fakultet om emnet SAMPOL318 Constitution and Politics. Også her har emnet en annen emnekode ved Juridisk fakultet. Institutt for administrasjon- og organisasjonsvitenskap samarbeider videre med Medisinsk fakultet om et emne på bachelorprogram i human ernæring, NUTR220 Ernæringens politikk og forvaltning.

Samarbeid om Ph.d.-kurs

Det generelle bildet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet er at tilbudet innen ph.d.-emner skjer ad hoc og ofte i forbindelse med besøk av anerkjente professorer, eller i forbindelse med konferansearrangementer. Ansvar for emnet er knyttet til instituttet som oppretter emnet. De fleste ph.d.-emner gjennomføres kun en gang og det er sjeldent samarbeid mellom instituttene om arrangementen av slike emner.

Vi har likevel noen ph.d.-emner som arrangeres mer regelmessig og der det er mer samarbeid. Emnet SAMPOL902 Effects of Lawfare: Courts and law as battlegrounds for social change er et emne tilhørende Institutt for sammenliknende politikk med undervisning hver høst. Instituttet samarbeider med Det juridiske fakultet, CMI og Centre on Law and Social Transformation om det tematiske innholdet i emnet. Metodeemnet DIGSSCORE900 Survey Experiments: Design and Data Analysis har blitt tilbudt 2 ganger og DIGSSCORE har ambisjoner om å gjennomføre kurset regelmessig, om ikke hvert år. Emnet GEO-SD900 PhD for Innovation - Interdisciplinary problem solving and Creativity, er et samarbeid mellom institutt for geografi, DIGSSCORE, og Centre for the Science of Learning & Technology (Slate) ved Det psykologiske fakultet.

Selv om det er relativt lite samarbeid om emner på ph.d.-nivå har instituttene nytte av hverandres emner da ph.d.-kandidater tidvis tar emner som ligger ved andre institutt enn instituttet de formelt er tilknyttet. Både metodeemne tilbudt av Institutt for geografi og ved DIGSSCORE har rekruttert kandidater fra tre ulike institutter internt.

En gjennomgang av godkjente emner i opplæringsdelene til aktive kandidater viser at våre kandidater i høy grad har individuelle opplæringsdeler, men gjennomgangen tyder også på at mange kandidater vil velge å ta emner ved fakultetet, og emner tilknyttet et annet institutt, hvis dette tilbys. Tabell A3 i appendiks er grunnlaget for dette bildet. Denne våren

vil en gruppe med representanter fra Institutt for sosialantropologi, Sosiologisk institutt, Institutt for informasjons- og medievitenskap og Institutt for geografi vurdere opprettelsen av et fast emne innen kvalitativ metode som skal være et samarbeid mellom de nevnte instituttene.

Veiledning av ph.d.-kandidater

Totalt har fakultetet 137 aktive ph.d.-kandidater per mai 2020. Ved opptak får alle oppnevnt en hovedveileder hver. I tillegg skal alle få tilbud om minst 1 biveileder. Hovedveilederen er i all hovedsak fra instituttet kandidaten tilhører. Biveileder(-e) er enten interne ved fakultetet eller eksterne (ved andre fakultet eller institusjoner). Tabell 13 viser hvor mange hoved- og biveiledere som er oppnevnt til ph.d.-kandidater fordelt på institutt. I og med at alle har kun en hovedveileder, tilsvarer tallet i denne kolonnen også antall kandidater ved instituttet.

Tabell 13: Antall oppnevnte veiledere (bi og hoved) og andel kandidater med 1 veileder, instituttfordelt

Institutt	Antall veiledere oppnevnt		Andel kandidater med 1 veileder
	BI	HOVED	
Sosiologi	6	8	25 %
Admorg	16	21	33 %
Sampol	17	20	32 %
Økonomi	10	10	10 %
Infomedia	26	31	26 %
Sosialantropologi	17	22	36 %
Geografi	25	25	24 %
Totalsum	117	137	27 %

Kilde: FS rapport 732.001 Veiledningsforhold for student. Datagrunnlaget er hentet ut i mai 2020.

Tabellen viser også andelen kandidater ved hvert institutt som kun har en veileder. Totalt på fakultetet er det hele 27 % av kandidaten som kun har fått oppnevnt hovedveileder. For en drøy fjerdedel av kandidatene er det dermed ikke et formelt samarbeid om veiledning, hverken internt på instituttet eller eksternt. Ved å se nærmere på de oppnevnte biveiledernes tilknytning, viser det seg at kun 2 av 137 kandidater har en biveileder fra et annet institutt internt på fakultetet. Det er imidlertid annet samarbeid om veiledning. Omkring 60 biveiledere (halvparten av de oppnevnte) er eksterne (fra andre fakultet eller institusjoner innenlands og utenlands).

Sammenheng mellom samarbeid og resultater

I mandatet til utvalget ligger to hypoteser implisitt. Den første er en antakelse om sammenheng mellom samarbeid og forskning:

Økt samarbeid mellom instituttene vil kunne bidra til å øke mulighetene for å få tilslag på eksternt finansierte prosjekter, og få bedre og flere publikasjoner.

Den andre er en antakelse om sammenheng mellom samarbeid og undervisning:

Økt samarbeid mellom instituttene kan styrke undervisningstilbudet på masternivå, og i tillegg frigjøre tid til forskning.

I dette avsnittet drøfter vi holdbarheten av disse to hypotesene om betydningen av økt samarbeid i lys av tallmateriale presentert ovenfor.

Forskning

Det er utvalgets vurdering at økt forskningssamarbeid mellom instituttene vil øke mulighetene for å få tilslag på eksternt finansierte prosjekter, samt bidra til at vi får flere og bedre publikasjoner. Begrunnelsen for dette er at de store samfunnsutfordringene er sammensatte og løsningene krever kunnskap og innsikter fra flere fagområder. Utvalget mener videre at tverrfaglighet i seg selv vil produsere nye ideer, perspektiver og originale løsninger. Forskningsmidler styres inn mot tverrfaglighet, både i forskningsrådet og EU-systemet. Det samme gjelder universitets strategiske satsinger som er tverrfaglige i sin karakter.

Det er et mål for fakultetet å vinne frem i konkurransen om forskningsmidler også utenfor grunnforskningsmidlene (Banebrytende forskning/ERC). Utvalget mener derfor det bør legges til rette for større grad av tverrfaglig samarbeid. Slikt samarbeid om prosjektutvikling vil kunne styrke fakultets muligheter til å vinne frem på utlysninger som etterspør tverrfaglig kunnskap.

Gjennomgangen av status for forskningssamarbeid ovenfor viser at det i dag er lite samarbeid på tvers av instituttene. Utvalget fremholder likevel at sentre og nettverk som bl.a. CET og DIGSSCORE er gode eksempler på møteplasser som legger til rette for samarbeid, men at disse også er spisset på sine felt og ikke dekker samarbeidsbehovet for alle. Centre on Law & Social Transformation, IMER og GRIP har også en tverrfaglig profil. For øyeblikket er det ikke noe formelt treffpunkt for disse sentrene i styringslinjen til UiB og de har ved flere anledninger gitt uttrykk for at deres tverrfaglige profil gjør dem sårbare så lenge instituttene i overveiende grad har insentiver til å satse mer på disiplinrettede aktiviteter. Fakultetet har også et sterkt og voksende IKT forskningsmiljø innen informasjonsvitenskap, noe som var fremhevet som en styrke for fakultetet i den omtalte SWOT-analysen. Mange tverrfaglige utlysninger etterspør teknologiperspektiver, og utvalget mener fakultetet i dag i liten grad klarer å utnytte denne konkurransefordelen.

Utvalget mener at det er behov for tiltak og insentiver for å øke samarbeidet mellom instituttene.

Utvalget foreslår at det opprettes *et forskningsstrategisk kompetanseteam* på fakultetsnivå.

Teamet skal jobbe aktivt med å styrke den forskningsstrategiske kompetansen i fagmiljøene, og gi økt oppmerksomhet om og flere felles aktiviteter knyttet til relevante og aktuelle utlysninger. Hovedformålet med et forskningsstrategisk team vil være å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering. Teamet bør ha et budsjett som kan benyttes som såkornmidler til tverrfaglig prosjektutvikling, nettverksbygging, seminarer og andre initiativ som stimulerer til økt forskningssamarbeid mellom fagmiljøene. Sammensetningen av det forskningsstrategiske teamet bør være basert på kompetanse og forskningserfaring. Det bør bestå av 3-4 medlemmer som er aktive forskere med god kompetanse på prosjektutvikling.

Utvalget foreslår også at det opprettes *et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning* der opptil tre vitenskapelige ansatte får sitte sammen i ett år for å utvikle felles søknader. Senteret skal ha en fysisk lokalitet, og gruppen av vitenskapelige ansatte som vinner frem i en konkurranse om å benytte senteret skal kjøpes fri fra undervisning i ett år. Det vil være et krav at de som blir utvalgt til å sitte på senteret må levere inn en eller flere prosjektsøknader i løpet av året. Hvert år skal muligheten utlyses i en intern konkurranse der de som ønsker å sitte på senteret må sende inn en projektskisse som inneholder tematisk fokus og en fremdriftsplan.

Undervisning

Utvalget mener det er ønskelig å få til mer samarbeid om undervisningstilbud på tvers av instituttene, men har ulike syn på hvorvidt det er best egnet å samarbeide om undervisning på bachelor-nivå eller master-nivå. Utfordringer knyttet til behovet for fordypning og spissing i den enkelte disiplin ble trukket frem for både bachelornivå og masternivå.

Utvalget mener instituttene i liten grad har lyktes med å få til samarbeid om undervisningstiltak på bachelornivå, hverken på programnivå eller på emnenivå. Unntaket for dette er samarbeidet om MET102 ved Institutt for sammenliknende politikk, administrasjons og organisasjonsvitenskap og Sosiologisk institutt.

Samarbeid om emner og studietilbud på bachelornivå

De fleste bachelorgradene ved fakultetet har 30-60 frie studiepoeng. Denne valgfriheten i bachelorgraden gir rom for faglig bredde i løpet av studiet, men der valg av emner i stor grad er opp til den enkelte student. Instituttene kan ha økonomiske interesser i å holde studentene mest mulig på egne emner. Budsjettmodellen, som premierer studiepoeng på egne emner kan derfor være et hinder for å aktivt anbefale studentene flerfaglighet i sin grad. Budsjettmodellen kan også virke dempende på samarbeid mellom instituttene om emner.

Utvalget foreslår at fakultetet for å motvirke at tverrfaglige undervisningstilbud nedprioriteres av instituttene bør justerer budsjettmodellen slik at tverrfaglighet gir ekstra uttelling. For eksempel kan fakultetet gi insentiver i form av ekstra uttelling per studiepoeng for tverrfaglige emner.

Samarbeid om emner og studietilbud på masternivå

Fakultetet tilbyr i dag flere små, disiplinbaserte masterprogram med opptak på 10-30 studenter pr år. Programmene rekrutterer i hovedsak studenter fra egne bachelorprogram. Slik sett er det toppen av en trakt som blir faglig spissere – og de tverrfaglige impulsene stadig mindre jo lenger ut i studieløpet studentene kommer. Inntaksregimet er strengt, slik at studenter uten den formelle kompetansen holdes ute fra deltakelse i masteremner på andre institutt.

Disiplinmodellen reproducerer disiplinens perspektiver, begreper og metoder på utmerket vis, men fremmer ikke tverrfaglig dialog og faglig fornyelse i samfunnsvitenskapene. Spørsmålet vi bør stille oss er om dagens modell kan utvikles slik at den åpner for nye, mer tverrfaglige studietilbud på masternivå.

Institutt for sammenliknende politikk tilbyr tematiske kurs på 200-nivå som tas av mange studenter, også på andre institutt som frie studiepoeng. Slike tilbud mener utvalget er svært positive, og det kan tyde på at det er stor interesse for tverrfaglige tematiske kurs blant studentene. Liknende typer emner kan også innføres på masternivå ved flere institutt.

Et flertall i utvalget mener at det kan være hensiktsmessig å få til tematiske emner med brede aktuelle problemstillinger som kan tilbys på tvers av instituttene på masternivå. En gjennomgang av hvilke ph.d. kurs våre stipendiater tar, viste at de ofte tar kurs på andre institutt enn det de er ansatt på. På masternivå er studentgruppene mindre enn på bachelornivå og mulighetene for spennende tverrfaglig dialog større. Samarbeid om emner/-program på masternivå kan skape større engasjement og entusiasme både hos studenter og stab enn det gjør på bachelornivå. Det er også på masternivå fakultetet har størst utfordring knyttet til rekruttering og der det kreves tiltak for å sikre tilføring av nye studenter.

Eksempelene på havarte tverrfaglige bachelorprogram begynner å bli mange. Antagelsen er at et slikt samarbeid om emner på masternivå vil være mer faglig givende for vitenskapelig ansatte, at studentene på dette nivået ikke vil oppleve tilhørighet som et problem, at møter med studenter fra andre SV-fag vil oppleves som faglig stimulerende og utfordrende, og at fakultetet har potensiale til å etablere faglig spennende og attraktive masteremner/-program med større grad av tematisk og aktualiserende innretning enn dagens modell (ref. store samfunnsutfordringer). Utvalget anbefaler at fakultetet krever at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.

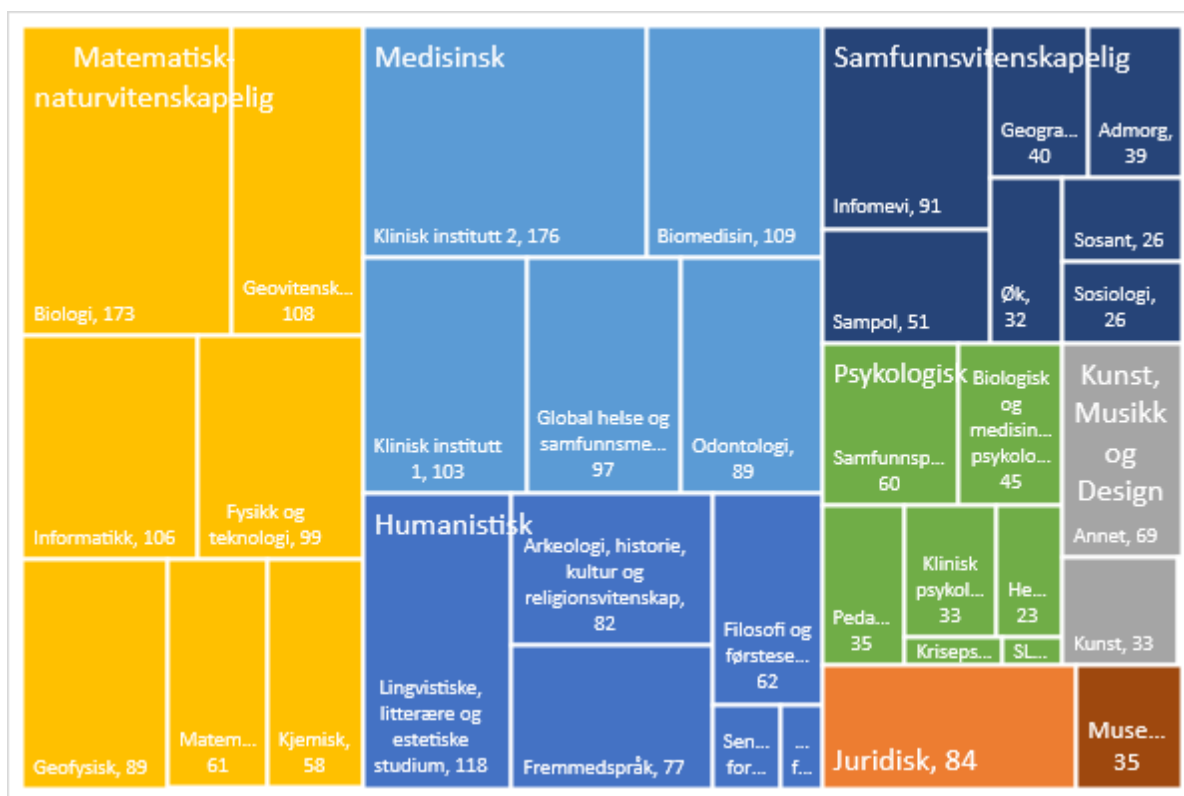
Tidligere i rapporten viser vi at fakultetet tilbyr mange og små masteremner. Utvalget mener at mange masteremner med få studenter er en utfordring i forhold til ressursbruken. Et konkret tiltak er å sette et minimumstall på antall studenter for masterkurs. Flertallet i utvalget foreslår et normtall på i gjennomsnitt 12 studenter. Strømland er uenig i at det skal settes et normtall som skal gjelde på tvers av ulike institutter på fakultetet og dette er noe instituttene bør styre selv. Kurs som over tid (f.eks. en treårsperiode) i snitt har færre studenter enn kravet har ikke nødvendigvis livets rett. Med et slikt krav blir det nødvendig at instituttene tilbyr emner som tiltrekker til seg et tilstrekkelig antall studenter. Dette kan

også fremme kvalitet og aktualitet i emnetilbudet. Hovedfokuset må ikke være ressurs sparing, men faglig utvikling, attraktive studietilbud, og rekruttering og utdanning av flinke, motiverte og dyktige studenter.

Sammenslåing

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har syv institutter. Figur 8 viser Universitetet i Bergen sine fakultet og institutt i forhold til antall årsverk. Det samfunnsvitenskapelige fakultet er det fjerde største fakultet knyttet til antall ansatte ved UiB, med unntak av Institutt for informasjons- og medievitenskap er det også det fakultetet med de minste instituttene. Sammenliknet med de tre andre store fakultetene har SV fakultet en modell med atskillig færre vitenskapelige ansatte per institutt.

Figur 8: Faglige årsverk ved fakultetene og instituttene på UiB. Kilde: DBH 2019

Kilde: Bøyum, FIA, 2019

Utvalget ble bedt om å vurdere om økt samarbeid var tilstrekkelig for å forbedre forskningskvaliteten og utdanningstilbudet ved fakultetet. I dag kan det se ut til at vi har en del synlige og usynlige strukturer som hindrer samarbeid på tvers av instituttene på fakultetet. Et viktig spørsmål er derfor om tiltak som fremmer samarbeid er tilstrekkelig dersom målet er økt tverrfaglig forskning og undervisningstilbud. I diskusjonen om samarbeid kom utvalget frem til at fakultetet som et minimum må myke opp økonomiske insentiver som ser ut til å sette en stopper for initiativ som krever samhandling på tvers av

instituttgrenser. Det er enighet i utvalget at fakultetet har ikke råd til en kultur der alle er seg selv nok og at en ikke ser at suksess et sted på fakultetet gir gevinster for andre.

Utvalget kom tidlig frem til at sammenslåingsdiskusjonen på fakultetet må tas på to nivå. Den ene debatten handler om hvorvidt det er hensiktsmessig å kun ha ett statsvitenskapelig institutt på fakultetet. Den andre debatten handler om det er gevinster å hente ved å opprette institutt som rommer to eller flere fagdisipliner. Utvalget ser for seg at debatten kan bli både ufokusert og forvirrende dersom det ikke er tydelig hvilken av disse to prosessene det snakkes om, siden argumentasjonen som støtter eller ikke støtter en slik omlegging er ulik.

Det kom tydelig frem i diskusjonen at medlemmene som ikke har sin bakgrunn fra ett av de to statsvitenskapelige instituttene hadde vanskelig for å forstå argumentene for at miljøene ikke kan være samlet i ett institutt. Utvalget var enig i at årsaken til at sammenslåing ikke har vært et krav tidligere har historiske årsaker. Det er over tid etablert sterke, separate faglige identiteter. Samtidig har det ikke vært noen kriser som har krevd omlegginger av strukturene. Både Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjons- og organisasjonsvitenskap har gjort det skarpt på forsknings- og undervisningssiden. Samtidig ble de to fagmiljøene vurdert som middels i SAMEVAL rapporten. SAMEVAL-rapporten pekte også på behovet for en diskusjon om sammenslåing av de to instituttene.

Det tilbakevendende tema er derfor hvorfor man skal forsøke å endre noe som ser ut til å fungere. På begge instituttene har det vært foretatt en rekke nyansettelser de siste årene som har ført til et generasjonsskifte. Spørsmålet om dette betyr at årsakene til at sammenslåing ikke har vært aktuelt tidligere er svekket eller forsterket, er usikkert. Når det gjelder deltakelse i tverrfaglige prosjekter så utvalget det som en interessant mulighet å styrke det statsvitenskapelige miljøet ytterligere ved å begynne å bygge opp kompetanse innen internasjonal politikk og politisk teori. Alle universitetets satsingsområder er for tiden rettet inn mot globale prosesser, og fakultetet får ofte forespørsler om samarbeid fra andre fakultet innen forskning på Hav, Klima og Miljø, Samfunnssikkerhet, samt Kina- og Nordområdesatsingen. Sett i lys av at dette er en mulig tverrfaglig gevinst å hente på å opprette ett institutt som dekker større deler av den statsvitenskapelige disiplinen.

Utvalget foreslår at fakultetsstyret ber om en utredning fra de to statsvitenskapelige instituttene der de redegjør for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing og hva som eventuelt er de faglige årsakene til at en det ikke er ønskelig å samle miljøene i ett større institutt. Det er fakultetsstyret som eventuelt må vedta om en sammenslåing skal gjennomføres eller ikke.

Utvalget brukte også en del tid på å diskutere om det er hensiktsmessig å sonde terrenget for at også to eller flere fagdisipliner kan samles i en større enhet. Utvalget ser det som lite hensiktsmessig å bare slå sammen institutt med en tanke om at dette vil være ressursbesparende. Det må være faglig motivasjon og ambisjoner bak.

Utvalget mener det er vanskelig å finne empirisk bevis for at større institutt som rommer flere disipliner fungerer bedre eller dårligere enn mindre enheter, siden en slik konklusjon må sees i lys av hva som var hensikten med og årsaken til sammenslåingen. Utvalgets

viktigste bidrag er derfor å diskutere hvorfor sammenslåing eventuelt er en god idé og om vi kan anbefale at dette er idé som er verdt å utrede videre for fakultetet.

Utvalget kom frem til at dersom fakultetet ønsker å nå de målsettingene som er vedtatt i strategiplanen for 2016-2022 så kan det være nyttig å starte opp en mer omfattende prosess der en ser på mulighet for større endringer av instituttstrukturen. Etter en nøye gjennomgang av resultatene for SV-fakultetet ser vi at vi kan være godt fornøyd med utviklingen på våre BA-program, men at vi fortsatt har en vei å gå for å få til samme nivå på våre MA og ph.d. program. Spørsmålet er om et kvalitetsløft er noe vi kan få til med å justere insentivmodeller eller om det må større strukturelle endringer til for å skape bedre samarbeidsklima. Data som er hentet inn som grunnlag for denne rapporten viser også at vi ikke har gjort det så godt som vi ønsker på forskningsfronten, og at det er tegn på at vi sakker akterut i forhold til UiO og OsloMET.

Dersom endringer i instituttstrukturen skal ha noe for seg må vi i den prosessen også diskutere muligheten for å legge om undervisningstilbudet slik at vi kan skape mer robuste forskningsmiljø. For eksempel er det mye å hente på samarbeid innen metodeundervisning. Mer samarbeid på undervisningssiden vil kunne frigi tid til forskning og øke den tverrfaglig dialog. Utvikling av dagsaktuelle, i tillegg til disiplinorienterte, studietilbud kan også bidra til å øke vår samfunnsrelevans, og skape nye fellesskap som på sikt kan resultere i søknader på utlysninger som krever tverrfaglighet. En slik omlegging vil imidlertid ta tid og det kan være nødvendig å utvikle sammenslåingspakker der miljøer som er interessert i sammenslåing får tilført ressurser for å bygge en ny profil.

Konklusjon

Utvalget har på grunnlag av datamaterialet som er presentert i denne rapporten og diskusjoner basert på egne erfaringer kommet frem til 7 ulike tiltak som fakultetsstyret kan vurdere å iverksette. Fem av tiltakene er anbefalinger som kan fungere innen dagens instituttstruktur. Dette er tiltak som er ment å legge til rette for mer samarbeid på tvers av fagmiljø. Vi ser at slike tiltak er nødvendige dersom fakultetet skal nå de strategiske målsetningene det har satt seg. Blant annet viser data som er samlet inn at vi har mye å hente på å få til forskningssamarbeid med deltakere fra ulike disipler. Vi ser også at det er et sterkt behov for å dele kompetanse om forskning- og forskningsskriving på tvers av instituttene, og at det er hensiktsmessig å legge til rette for at de som er aktive på søknadsfronten får møteplasser der de kan jobbe enten strategisk eller med å utvikle nye søknadsideer. Fakultetets prosjektøkonomer gir god søknadsstøtte til fagmiljøene og fakultetet har også god administrativ kompetanse på søknadsveiledning, men det mangler et faglig kompetanseorgan der forskere kan møtes for å få inspirasjon, tillegge seg kunnskap og tenke strategisk.

Selv om det er innført gode tiltak for å styrke måltallene på undervisningssiden de siste årene, er det etter utvalgets vurdering fortsatt mye å hente, spesielt på masternivå, for å kunne tilby enda mer attraktive emner og program. Det bør legges til rette for at masterstudentene kan få en mer tverrfaglig portefølje å velge fra, samt at undervisere møter hverandre på tvers av institutt. Det er også mulig å effektivisere tilbudet vi i dag gir, ved å sette enkelte normkrav på hvor mange studenter en skal ta inn, men først og fremst i å sikre at budsjettmodellen mykes opp og også gi tydelige insentiver til at satsing på tverrfaglige studieprogram eller emner er ønskelig.

På spørsmålet om sammenslåing av de statsvitenskapelige instituttene ser utvalget det som en mulighet for å bygge et mer robust statsvitenskapelig miljø som er enda bedre rustet til å romme større forskningsinitiativ og delta i tverrfaglige satsinger som søker å løse samfunnsmessige utfordringer. Utvalget er heller ikke fremmed for at det kan være gevinster å hente på ytterligere sammenslåinger på fakultetet, men det vil kreve en del nytenkning. Dette krever derimot en litt mer omfattende prosess og er dermed kanskje en tematikk som kan diskuteres i tiden frem mot fakultetets neste strategiplan. Det bør også avgjøres hvordan en eventuelt slik evaluerings- og beslutningsprosess skal legges opp. Utvalget foreslår at det skal være fakultetsstyret som må fatte slike viktige vedtak.

Appendiks

A1: Beskrivelse av det administrative samarbeidet

Med utgangspunkt i de ulike seksjonen på fakultetsnivå tar vi her for oss en kortfattet oversikt over administrativt samarbeid.

Seksjon for studier og forskerutdanning

- Seksjonen har faste ukentlige møter der aktuelle saker presenteres
- Seksjonen leder *Studienettverket*, der alle ansatte innen studie- og eksamensfeltet på institutt- og fakultetsnivå deltar en gang per måned
- Seksjonen leder *Eksamensnettverket*, der alle ansatte innen eksamensfeltet på institutt- og fakultetsnivå deltar (2-3 møter per semester)
- Seksjonen leder også en gruppe innen ph.d.-administrasjon (1-2 møter per semester)
- Seksjonen etablerer fortløpende prosjektgrupper av midlertidig karakter som jobber med ulike aktuelle fokusområder der representanter fra instituttnivå og fakultetsnivå deltar (f.eks. temaer som rekruttering, arrangering av kurs og seminarer og annet)
- Seksjonen koordinerer arbeidet i Informasjonssenteret og studieveiledertjenesten som tar imot henvendelser for alle instituttene.

Seksjon HR

Seksjonen utfører oppgaver innen HR på både fakultets- og instituttnivå. Samtlige ansatte tilhører fakultetsnivå, men har nært samarbeid med instituttene i alle aktuelle saker knyttet til HR. Seksjonen samarbeider også mye internt og har ukentlige faste møter.

Seksjon for økonomi

Seksjonen består av økonomikonsulenter og prosjektøkonomer med styringslinje og arbeidsledelse fra fakultetet, men som i hovedsak er lokalisert i fagmiljøene. Økonomiseksjonen yter tjenester både til oppfølging av økonomien i grunnbevilgningen og i den eksternt finansierte aktiviteten på institutt- og fakultetsnivå.

Forskningsadministrasjon og formidling

Fakultetet har en forskningsrådgiver og en kommunikasjonsrådgiver. Begge samarbeider tett med tilsvarende funksjoner på instituttnivå. Flere av de store satsingene og prosjektene har egne forskningsrådgivere, dette gjelder CET, DIGSSCORE, Centre for Research on Discretion and Paternalism og TROPICO. Forskningsrådgivere og den administrative ledelsen deltar i et felles BOA-nettverk ved fakultetet.

A2: Gjennomsnittlig antall beståtte studenter på masternivå etter emnekode

(versjon med underliggende emnekoder)

Emnekodekategori /Emnekode	Antall studenter bestått 2019		
	HØST	VÅR	Gj.snitt
MAN	9	9	9
MAN301	9		9
MAN302		9	9
AORG	24	14	19
AORG320A	23		23
AORG320B	21		21
AORG321A		22	22
AORG321B		8	8
AORG322A	26		26
AORG322B	21		21
AORG323A	28		28
AORG323B	23		23
AORG325		8	8
AORG326		15	15
AORG327		6	6
AORG328		8	8
AORG332		32	32
ECON	20	14	17
ECON310*	29	1	15
ECON315	8		8
ECON316		11	11
ECON324	13		13
ECON330	33		33
ECON340	30		30
ECON341	21		21
ECON343		12	12
ECON350		31	31
ECON360	10		10
ECON364		18	18
ECON370		8	8
ECON380	28		28
ECON381	6		6
GEO	15	10	12
GEO306		17	17
GEO308	24		24
GEO309		1	1
GEO310	24		24
GEO312		4	4
GEO313	7		7

GEO316		10	10
GEO324		15	15
GEO326	18		18
GEO328	5		5
GEO329	10		10
GEO337		15	15
GEO341		6	6
GEO-SD	25	14	21
GEO-SD302	48		48
GEO-SD303*	34	1	18
GEO-SD304	44		44
GEO-SD308		22	22
GEO-SD309	14		14
GEO-SD310	13		13
GEO-SD321		25	25
GEO-SD322	13		13
GEO-SD323	3		3
GEO-SD325		14	14
GEO-SD330	28	9	19
INFO	29	8	19
INFO300		12	12
INFO319	25		25
INFO352	27		27
INFO361	35		35
INFO362		4	4
INFO381		8	8
MEVI	17	8	12
MEVI302	20		20
MEVI303	9		9
MEVI304	21		21
MEVI310-1		5	5
MEVI310-2		9	9
MEVI340		11	11
MEVI390		8	8
MIX	16	4	10
MIX301	16		16
MIX302		4	4
SAMPOL	34	14	19
SAMPOL305	32		32
SAMPOL306	35		35
SAMPOL307		36	36
SAMPOL307-2		3	3
SAMPOL324		7	7
SAMPOL332		16	16
SAMPOL338		16	16
SAMPOL339		10	10
SAMPOL346		13	13

SANT	9	11	10
SANT301	13		13
SANT302	13		13
SANT320	1	11	6
SOS	9	12	10
SOS301		24	24
SOS302*	16	0	8
SOS303**	1	23	12
SOS304	16		16
SOS320*	10	0	5
SOS321*	3	0	2
SOS322*	7		7
SOS340		24	24
UJO	16	3	10
UJO301	16		16
UJO304		3	3
Totalsum	19	12	15

Kilde: FS581.002 Studiepoengstatistikk per emne – nivåfordelt. Emner med vurdering vår og høst 2019. Sykeeksamen er ikke tatt med. Dataene er hentet ut i mars 2020. For emner med 0 er ikke sensuren avsluttet.

MAN: Manusutvikling for serier, SANT: Sosialantropologi, UJO: Undersøkende journalistikk, MIX: Medie- og interaksjonsdesign, SOS: Sosiologi, MEVI: Medievitenskap, GEO: Geografi, ECON: Samfunnsøkonomi, INFO: Informasjonsvitenskap, AORG: Administrasjon og organisasjonsvitenskap, SAMPOL: Sammenliknende politikk, GEO-SD: Systemdynamikk.

*Emnene har kun undervisning i høstsemesteret, men det er gitt tilgang til ordinær eksamen for et fåtall studenter vår. **Emnene har kun undervisning i vårsemesteret, men det er gitt tilgang til ordinær eksamen for et fåtall studenter høst.

Tabell A3 viser hvilke emner (med emnekode og emnenavn) som inngår i våre 137 aktive kandidater sine opplæringsdeler. Kun emner som 4 eller flere kandidater har i sine opplæringsdeler er med i tabellen. Tallene viser antall kandidater som har det konkrete emnet i sin opplæringsdel. Totalt består opplæringsdelene av 446 emneforekomster som er knyttet til hele 207 ulike emner. I snitt har hver kandidat 3 emner hver i sin opplæringsdel. Denne oversikten tydeliggjør og nyanserer de svært individuelle opplæringsdelene til fakultetets kandidater. 13 av 207 emner har 4 eller flere kandidater i sin opplæringsdel (6 % av emnene). Ser vi bort fra VITSV900 (som er obligatorisk for alle ph.d.-kandidater) er «emnet» flest kandidater har i sin opplæringsdel ZSVSP-A. Dette er beskrivende nok en samlekode for individuelle undervisningsopplegg som aktuelt institutt og fakultetet tildeler studiepoeng for. Videre på listen finner vi emnene ved fakultetet som er/har vært mest regelmessige (GEO901 og SAMPOL902). De neste fem emnene på listen er også emner tilbudt av fakultetet. Det kan tyde på at kandidatene velger å ta emner ved fakultetet hvis de først får tilbud om dette.

A3: Godkjente emner i opplæringsdelene til 4 eller flere kandidater

Emnekode	Emnenavn	Antall kandidater med emnet i opplæringsdelen
VITSV900	Philosophy and Ethics of Social Sciences	132
ZSVSP-A	Spesialeksamen ph.d.-nivå, Det samfunnsvitenskapelige fakultet	17
GEO901	Production and Interpretation of Qualitative Data	14
SAMPOL902	Effects of Lawfare: Courts and law as battlegrounds for social change	12
DIGSSCORE900	Survey Experiments: Design and Data Analysis	6
SANT903	Recent Theory in Anthropology: The Anthropology of Events. Riots, revolutions and Utopias	6
SANT905	The Global City and the Nature of the Urban: Anthropological Perspectives	5
ZSVSP-B	Spesialeksamen ph.d.-nivå, Det samfunnsvitenskapelige fakultet	5
EKSTERN	Case Study Research Methods - Universitetet i Oslo	4
EKSTERN	Institute for Qualitative and Multi-Method Research - Syracuse University	4
GEO-SD900	PhD for Innovation - Interdisciplinary problem solving and Creativity	4
MEVI903	Media, Culture and Participation	4
POL8509-1	Medier, opinion og politisk adferd - Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	4

Kilde: FS rapport 990.001 Kandidatrapport, opplæringsoversikt, mai 2020

Søknadsaktivitet til Horizon 2020 (2014-2020)

Excellent Science

ERC

	Søknader	runde 2 (full evaluering)	tildelinger
Starting Grant (StG)	15	4	1
Consolidator Grant (CoG) *	10	8	1
Advanced Grant (AdG)	6	2	0

Marie Skłodowska-Curie Actions Individual fellowships (IF)

Søknader: 10 tildelt: 2

Marie Skłodowska-Curie Actions Innovative Training Networks (ITN)

Koordinator: søknader: 2 tildelt: 0

Partner: søknader: 3 tildelt: 0

European Research Infrastructures

Partner: søknader: 2 tildelt: 0

Future and Emerging Technologies (FET)

Koordinator: søknader: 1 tildelt: 0

Partner: søknader: 2 tildelt: 0

Industrial leadership

Partner: søknader: 2 tildelt: 1 (Innovation Action)

Societal challenges

Denne delen av Horizon 2020 er delt i 7 deler (Societal challenge (SC) 1-7

SC 1 Health, demographic change and wellbeing

SC 2 Food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research, and the Bioeconomy

SC 3 Secure, clean and efficient energy

SC 4 Smart, green and integrated transport

SC 5 Climate action, environment, resource efficiency and raw materials

SC 6 Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies

SC 7 Secure societies - protecting freedom and security of Europe and its citizens

	Koordinator		Partner	
	Søknader	Tildelinger	Søknader	Tildelinger
SC1	1		4	1
SC2			2	2
SC3			3	1
SC4			1	
SC5			5	2
SC6	6	2	8	1
SC7			1	

Søknader koordinator *

	sosiologi	admorg	sampol	økonomi	infomedia	sosant	geografi
SC1	1						
SC2							
SC3							
SC4							
SC5							
SC6	2	1	2			1	
SC7							

Tildelte prosjekter koordinator

	sosiologi	admorg	sampol	økonomi	infomedia	sosant	geografi
SC1							
SC2							
SC3							
SC4							
SC5							
SC6		1	1				
SC7							

Søknader partner *

	sosiologi	admorg	sampol	økonomi	infomedia	sosant	geografi
SC1				1	3		
SC2							2
SC3		1					2
SC4					1		
SC5							5
SC6	3		3				2
SC7			1				

Tildelte prosjekter partner

	sosiologi	admorg	sampol	økonomi	infomedia	sosant	geografi
SC1				1			
SC2							2
SC3		1					
SC4							
SC5							2
SC6	1						
SC7							

* To koordinatorsøknader (SC1 og SC 6) og 4 partnersøknader (1 SC 5 og 3 SC 6) er til evaluering 2020

Instituttene

Centre on Law and Social Transformation v/Siri Gloppen

BECCLE- Bergen Center for Competition Law and Economics – v/Bjørn Olav Johansen

Centre for Research on Discretion and Paternalism v/Marit Skivenes

GRIP – Global Research Programme on Inequality v/Bjørn Bertelsen

Bergen International Migration and Ethnic Relations Research Unit (IMER)v/Marry-Anne Karlsen

Studentutvalget (SU)

Referanse

2020/6906-HAGRN

Dato

30.06.2020

Høring - Anbefalinger fra utvalg knyttet til struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Vi viser til Fakultetsstyrets [sak 32/20](#) om rapport fra utvalg angående struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Bakgrunn

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vedtok i møte 17. desember 2019 å sette ned et utvalg for å foreta en kartlegging av dagens samarbeid mellom institutter og fagmiljøer ved fakultetet, samt gi anbefalinger om ulike samarbeidsløsninger som kan bidra til høyere kvalitet på forskning og undervisning, styrke fagmiljøene og gjøre fakultetet mer robust og slagkraftig.

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

Ragnhild Louise Muriaas, prodekan for forskning (leder)

Håvard Haarstad, professor ved Institutt for geografi, leder for Senter for klima og energiomstilling (CET)

Leif Ove Larsen, instituttleder ved Informasjons- og medievitenskap

Lise Hellebø Rykkja, professor ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap

Alette Gilhus Mykkeltvedt, fakultetsdirektør ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Eirik Andre Strømmand, postdoktor ved Institutt for økonomi

Sekretariat: Wenche Førre, assisterende fakultetsdirektør ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Hanne Widnes Gravermoen, rådgiver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Nils Gunnar Songstad, forskningsrådgiver ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Utvalgets oppdrag ble presisert nærmere i et mandat:

1. Kartlegging av samarbeid mellom institutter og fagmiljøer

I. Forskning:

i. Forskningsgrupper, på og mellom institutter

ii. Ekstern finansiering

iii. Sentre

II. Undervisning

i. Samarbeid om studieprogram og enkeltkurs på bachelor og master

ii. Rekruttering av studenter

III. Forskerutdanning. Ph.d.-kurs og veiledning

IV. Administrasjon

2. På hvilke av disse områdene kan vi få til samarbeid på tvers av institutter? Siktemål må være at det skal bidra til høyere kvalitet på forskning og undervisning, styrke fagmiljøene og gjøre fakultetet mer robust og slagkraftig.

3. Utrede institusjonelle rammer for mer samarbeid:

I. Tilpasninger innenfor eksisterende struktur?

II. Instituttsammenslåinger?

4. Hva kan være fordeler og ulemper ved ulike samarbeidsløsninger?

I. SWOT analyser?

II. Hvilke Institusjonelle endringer er nødvendige?

[Styresak 112/19](#) hadde med følgende punkter i mandatet som ikke ble en del av utvalgets mandat:

5. Det vil være naturlig å be instituttene gjøre egne vurderinger av hvordan de ser på mulige samarbeidsløsninger, inkludert muligheter for å slå seg sammen med andre institutter.

6. Hvordan få til samlokalisering ved eventuelle instituttsammenslåinger?

Fakultetsstyret vedtok i møtet 17. desember 2019 at utvalget i første omgang skulle konsentrere seg om de fire første punktene i mandatet og ta dette tilbake til fakultetsstyret. Derfor ble punkt 5 og 6 tatt ut av mandatet.

Utvalgets anbefalinger

Fakultetets strategiplan for 2016-2022 har som målsetting at fakultetet skal ha internasjonalt ledende forskningsmiljøer og drive nyskapende metode- og teoriutvikling i og på tvers av våre disipliner. Datagrunnlaget presentert i denne rapporten antyder at det er grunn til å iverksette tiltak for å oppnå disse målsettingene. Etter diskusjoner av datamateriale og utveksling av synspunkter om mulige tiltak, kommer utvalget med følgende anbefalinger:

- Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.

- Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.
- Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.
- Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.
- De to statsvitenskapelige instituttene inviteres til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.
- Fakultetsstyret bør diskutere om det er ønskelig å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner og sette ned et utvalg med mandat til å gi en anbefaling.
- Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne¹. Et mindretall mener at det ikke bør settes et minimumstall.

Høring

Utvalgets anbefalinger sendes med dette på høring til instituttene og sentrene som er omtalt i rapporten. Studentutvalget inviteres også til å komme med høringsuttalelse. Rapporten i sin helhet er lagt ved.

Som en del av høringsprosessen ber vi også om at instituttene vurderer punkt 5 og 6 i mandatet før man eventuelt setter ned et nytt utvalg for å se på hensiktsmessigheten av å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner.

Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap inviteres særskilt til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.

Høringsfrist settes til onsdag 18. november 2020. Høringssvarene vil behandles i fakultetsstyremøtet i desember.

Vennlig hilsen

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/6906-CHLI

Dato

18.11.2020

Høringsinnspill fra Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap - Struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

I brev av 30. juni 2020 ble instituttene ved SV-fakultetet bedt om å avgi høringsuttalelse til anbefalinger gitt av et utvalg nedsatt til å vurdere løsninger for struktur og samarbeid ved fakultetet. Frist for å gi uttalelse ble satt til 18. november.

Instituttene er bedt om å uttale seg om utvalgets anbefalinger. I tillegg er de to statsvitenskapelige instituttene bedt særskilt om «å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.»

Vårt hørings svar gjør først rede for den interne prosessen ved instituttet, dernest kommenterer vi utvalgets anbefalinger, for så i den siste delen å presentere noen vurderinger knyttet til en eventuell instituttsammenslåing. Vi har lagt vekt på å presentere bredden i de synspunktene som er kommet frem gjennom prosessen på instituttet.

Proessen ved instituttet

Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap arrangerte 29. september et eget halvdagsseminar i tilknytning til rapporten fra utvalget. Alle medlemmer av staben var invitert til å delta, både fast ansatte og midlertidig ansatte. På møtet ble det gitt en presentasjon av utvalgets forslag fra Lise Hellebø Rykkja, et av utvalgets medlemmer. I tillegg ga instituttleder Jacob Aars en generell innledning om struktur og samarbeid. Utvalgets rapport samt bestillingen fra SV-fakultetet ble sendt ut til stabens medlemmer i forkant av møtet.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for administrasjon og
organisasjonsvitenskap
Telefon 55582175
post@aorg.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgate 15
Bergen

Saksbehandler
Charlotte Lillefjære-Tertnæs
55582431

Stabens medlemmer ble delt inn i grupper som diskuterte henholdsvis utvalgets forslag og spørsmålet om instituttstruktur, spesielt muligheten for sammenslåing med Institutt for sammenliknende politikk. Gruppene rapporterte om sine diskusjoner i plenum. Det ble også gjennomført en avsluttende plenumsdebatt.

I etterkant av stabsseminaret ble forskningsgruppene bedt om å avgi kortfattede uttalelser om hhv forslagene fra arbeidsgruppen om instituttstruktur og spørsmålet om fordeler og ulemper ved sammenslåing av de to statsvitenskapelige instituttene. Fristen for disse var 16. oktober. Forskningsgruppenes uttalelser omhandlet i all hovedsak spørsmålet om instituttstruktur. Endelig ble det gjennomført et stabsmøte 5. november, der staben diskuterte et utkast til høringsuttalelse.

Det har blitt opprettet en egen katalog på instituttets Teams-sider der alle relevante dokumenter ble gjort tilgjengelig. Dette inkluderte også enkelte dokumenter fra diskusjonene om instituttsammenslåing i 2015.

Instituttets høringsuttalelse bygger på referater fra gruppe- og plenumsdiskusjoner på stabsseminaret 29. september, forskningsgruppenes uttalelser samt diskusjon på stabsmøte 5. november. Første del av høringsuttalelsen omhandler utvalgets forslag, mens den andre delen omhandler spørsmålet om instituttstruktur og især spørsmålet om sammenslåing mellom de to statsvitenskapelige instituttene.

Vurderinger av utvalgets forslag

Utvalget fremmet følgende forslag:

- a) Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.
- b) Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.
- c) Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.
- d) Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.
- e) Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne.

- f) De to statsvitenskapelige instituttene inviteres til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.
- g) Fakultetsstyret bør diskutere om det er ønskelig å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner og sette ned et utvalg med mandat til å gi en anbefaling.

I instituttets høringsuttalelse behandles spørsmålet om instituttsammenslåing i avsnittet om instituttstruktur nedenfor.

a) Forskningsstrategisk kompetanseteam

En tilbakemelding fra staben ved instituttet er at det ikke er helt klart hva forslaget innebærer. Det reiser mange spørsmål og trenger derfor også en del mer presisering. For eksempel ble det reist spørsmål om ressurser og sammensetning: Det skal settes sammen ett tverrfaglig team på tre personer – hvordan skal dette skje? Blir dette en spesifikk form for tverrfaglighet som kan gå på bekostning av andre tverrfaglige konstellasjoner? Hvem skal sette sammen dette teamet?

Likevel er mange positive til denne anbefalingen. Blant annet ble det påpekt at det ikke er like mange strukturer som tar seg av forskningen som det finnes på undervisningssiden; f.eks. er det ingen som på samme måte er forskningsmiljøenes talerør inn mot forskningsrådet og andre myndighetsorganer som forvalter forskningsmidler.

En potensielt viktig rolle for et kompetanseteam vil være å styrke kompetanse og analysekapasitet på fakultetet når det gjelder prosjektsøknader og aktuelle programmer. Mange opplever at det ikke er mangel på prosjektsøknader, men at søknadene i for liten grad sprer seg over ulike programmer. Med andre ord er det for liten bevissthet om hvilke muligheter som ligger i de temabaserte programmene i NFR. En annen mulig rolle er at teamet kunne gjøre prioriteringer av søknader fra fakultetet, for å øke kvaliteten på de beste initiativene. Endelig kunne et slikt team styrke fagmiljøenes evne til å påvirke innholdet i utlysningene.

b) Strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning

Mange av stabens medlemmer har lang erfaring med tverrfaglig samarbeid. Holdningen til tverrfaglig samarbeid er positiv, men samtidig realistisk i den forstand at slikt samarbeid er ressurskrevende. Velfungerende tverrfaglige samarbeid tar svært lang tid å utvikle. Det tar tid før man innenfor tverrfaglige prosjekter får en felles begrepsforståelse og forståelse av arbeidsformer. Det er en oppfatning i staben at vi må tydeliggjøre og synliggjøre fordelene ved at vi samarbeider tverrfaglig.

Det er ikke helt klart fra utvalgets side hva tverrfaglighet innebærer. I rapporten fra utvalget kan det synes som om det siktes til samarbeid på tvers av institutter på fakultetet. Flere i staben har påpekt at viktige tverrfaglige samarbeid omfatter disipliner som juss, historie og psykologi.

Demokrati representerer et tverrgående tema der enkeltinstitutter ville ha komplementær kompetanse. Dette er et tema som kunne danne grunnlag for både forskningssamarbeid og undervisningssamarbeid.

Tverrfaglighet fremstår i utvalgets rapport som et gode, men samarbeid på tvers av disipliner er heller ikke uproblematisk. Det kan komme i konflikt med krav til for eksempel publisering i disiplinbaserte tidsskrifter og dermed også krav til merittering.

En holdning er at instituttene burde sikte både høyere og lavere enn samarbeid på tvers av institutter ved SV-fakultetet. Å sikte høyere innebærer at gode prosjektsøknader bør forankres i gode internasjonale forskernettverk. Å sikte lavere betyr at det er et behov for større kunnskap om forskning blant medlemmene internt på instituttet.

c) Insentiver til å utvikle tverrfaglige emner

Mange stabsmedlemmer er positive til å se på insentivstrukturen. En del av hindringene for å undervise på tvers bør fjernes. I dag gir ikke undervisning på andre institutt/fakultet uttelling i eget undervisningsregnskap. Det er også en erfaring at en del emner og undervisningssamarbeid har falt sammen. Det er derfor behov for å tenke gjennom hvordan tverrfaglig undervisningssamarbeid skal rigges til faglig og administrativt så det kan bli mer levedyktig. Videre er det en oppfatning at tverrfaglige emner har vist seg å være personavhengige og lite stabile, og at man må adressere dette problemet dersom man ønsker å realisere flere tverrfaglige emner.

Samtidig er det viktig å tenke på studenttilhørigheten. Vil slike initiativer føre til rotløse studenter som ikke vet helt hvor de hører til?

Det er en oppfatning at det må utvikles felles innhold for å få tverrfaglige kurstilbud som for eksempel polecon og utviklingsstudier til å fungere. Gjenbruk av emner og forelesninger som allerede finnes, fører ikke frem.

d) Krav om å åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett masteremne

Det finnes emner som tilbys ved andre institutter som kan være aktuelle for studenter ved vårt institutt (og vice-versa), og her kan det være et uutnyttet potensial. Ved vårt institutt har vi også åpnet opp enkelte masterkurs for studenter fra andre masterprogram. I tillegg har vi studenter som tar emner på vårt bachelorprogram som frie studiepoeng.

Anbefalingen om å åpne opp emner for studenter fra andre studieprogram ble til en viss grad oppfattet som en motsetning til forslaget om tverrfaglige emner. Et av standpunktene var at det var bedre å opprette tverrfaglige emner enn å åpne kurs for andre studenter ettersom man da står i fare for å «stjele» studenter fra hverandre.

e) Minimumstall for antallet studenter på masterkurs

Blant stabens medlemmer er det en viss uenighet om hvorvidt et minimumstall er hensiktsmessig, og også om dette er noe som bør fastsettes sentralt på fakultetet eller av instituttet. Det burde være en viss størrelse på emnene både med tanke på undervisningskvaliteten og bruk av ressurser, og 12 studenter på et masterkurs virker som et fornuftig (om enn tilfeldig) antall. Mindre kurs enn dette er å regne som et seminar. Det behøves en viss mengde for at det skal kunne være et fullverdig kurs. Samtidig vil små, spesialiserte emner på masternivå kunne være et gode for studentene, og instituttene er selv best i stand til å vurdere hensiktsmessig ressursbruk.

Vurderinger av spørsmålet om instituttstruktur

Samarbeid kan variere med hensyn til grad av integrasjon. Her er det på den ene siden mulig å tenke seg en tett integrert løsning, med full integrasjon både av forskningsgrupper og studieprogram. En mellomløsning kan være ett institutt med en felles overbygning, men med underavdelinger som bygger på de gamle instituttene. Den minst integrerte løsningen vil være å beholde to institutter, men å bygge ut samarbeid rundt bestemte forskningstema eller kurs.

Hovedinntrykket fra de ulike innspillene som er kommet fra staben er at stemningen i overveiende grad er positiv til en tettere integrasjon med naboinstituttet, men at synspunktene på den konkrete samarbeidsløsningen varierer en del. Holdningen blant medlemmene i staben er nøktern i den forstand at det også kommer frem en del kritiske argumenter i kombinasjon med en positiv grunnholdning.

Tilbakemeldingene fra staben kan imidlertid tolkes slik at det er stemning for å bygge på de to miljøenes respektive styrker og ikke styre i retning av et fullskala statsvitenskapelig institutt etter mønster av Oslo. Hvis de to instituttene skal slås sammen, er det nødvendig å tilføye nye ressurser, men ressursene bør gå til å bygge videre på eksisterende miljø og ikke utvikle fagfelter som tradisjonelt har hatt svakere forankring i Bergen.

Det ligger ofte en antakelse om innsparing ved vurdering av sammenslåinger, samtidig som det forutsettes en vekst i aktiviteter. Det er derfor viktig å sørge for at det ikke blir en reduksjon av administrasjonen, men at det opprettholdes gode nok administrative ressurser

både i forhold til utdannings- og forskningsstøtte for å kunne sikre denne forventede veksten.

Argumenter for sammenslåing

Mange felles forskningsinteresser.

Et viktig argument for tettere integrasjon er å få til et tettere samarbeid om forskningstema der begge institutter har sterke forskningstradisjoner. Eksempler på slike områder er demokrati, velferdspolitik, legitimitet, politikkutforming, holdninger i befolkningen, klima/energi og forholdet mellom rett og politikk. Quality of governance-perspektivet retter søkelyset mot politikkens leveringssystemer for å forklare legitimiteten til det politiske systemet. Her forenes sentrale innsikter fra forskningstradisjonene ved de to respektive instituttene. En tettere integrasjon vil muliggjøre en levende debatt mellom ulike teoretiske og empiriske tradisjoner.

Det finnes allerede omfattende samarbeid mellom de to instituttene. Eksempler samarbeidet om infrastruktursatsingen KODEM og SFF-initiativet DISCONNECT. Det er et utstrakt samarbeid mellom Discretion-senteret og Law Transform, ved siden av prosjektsamarbeid i prosjekter som DEMOVATE og Proleg.

I tillegg vil det være potensielt store gevinster i et tettere samarbeid på metodefeltet. Én oppfatning er at sammenliknende politikk har betydelig kompetanse innenfor kvantitativ metode, mens vårt institutt tradisjonelt i større grad har benyttet kvalitative metoder. Men også hos oss er det nå flere forskere som orienterer seg i en mer kvantitativ retning, blant annet med utgangspunkt i ny metodeutvikling innenfor panelmetoder og ulike typer av eksperimenter. På undervisningssiden samarbeider vårt institutt allerede med både sammenliknende politikk og sosiologi på bachelornivå, men dette samarbeidet bør kunne utvides til masternivået.

Strategiske fordeler ved å være et større fagmiljø

Et større og potensielt sterkere forskningsmiljø vil kunne trekke sammen og være bedre rustet til å konkurrere om større forskningssatsinger, både Horizon, ERC og NFR. i større initiativer. Kapasiteten til å trekke sammen i større initiativer vil bli viktigere i årene som kommer når mye tyder på at avhengigheten av eksterne forskningsprosjekter vil bli større. Videre vil et større institutt ha bedre muligheter til å håndtere og styre større eksterntfinansierte forskningsprosjekt som ellers vil kunne få en uforholdsmessig sterk posisjon i kraft av sin relative størrelse og økonomiske betydning.

En annen strategisk fordel av å være et større institutt dreier seg om større aksess til beslutninger på fakultetsnivå og sentralt nivå på universitetet.

Mer attraktivt for eksterne søkere

Hensynet til rekruttering kan være et argument for et større institutt. Et samlet institutt vil gi et større fellesskap av forskere med internasjonal bakgrunn, noe som kan gi et bedre faglig og sosialt miljø for innkommende forskere og bidra til å gjøre instituttet mer attraktivt som arbeidsplass i konkurransen om de beste internasjonale og nasjonale søkerne.

Profilering overfor studenter

Et samlet og mer slagkraftig institutt med et gjenkjennelig navn som er vel etablert (statsvitenskap) kan gjøre oss mer synlig for omverdenen, noe som kan ha positiv effekt på å tiltrekke oss studenter, ansatte og eksterne samarbeidspartnere (nasjonalt og internasjonalt). Admorg har tradisjonelt ikke vært et klart førstevalg for ferske studenter, men mer et valg for mer erfarne studenter. Et større institutt for statsvitenskap vil trolig kunne bidra til å bedre denne situasjonen. De to statsvitenskapelige instituttene er blitt markedsført under ulike rubrikker av universitetet der vårt institutt har ligget under øk.adm., mens statsvitenskap har vært sampols domene. Statsvitenskap vil passe oss bedre som et grunnlag for rekruttering enn øk.adm.-rubrikken, og målt ut fra sampols utvikling på rekrutteringssiden vil det nok kunne slå inn positivt.

Større fleksibilitet i emneporteføljen

Fra flere av forskningsgruppene er det fremhevet at instituttsammenslåing vil kunne gi bedre muligheter for intern fleksibilitet på undervisningssiden. Et bredere institutt for statsvitenskap vil kunne bli hjem for et mer fleksibelt sett av programmer og emner på bachelor og masternivå som vil kunne kombineres og rekombineres etter studentetterspørsel og behov. Et bredere institutt vil kunne gi bedre muligheter for rasjonalisering av små emner, særlig på masternivå. Det blir også administrativt lettere å opprette emner som ellers ville ha gått på tvers av instituttgrenser. Undervisning på tvers av instituttgrenser oppfattes ofte av studentene som vanskelig og lite tilpasset. Sammenslåing vil også kunne gi en bedre utnyttelse av undervisningsressurser.

Større miljø for PhD-studentene.

PhD-gruppen ved instituttet består av medlemmer med ulik faglig bakgrunn. Flere har master fra sammenliknende politikk, i tillegg til at mange har mastergrad fra sosiologi. Et større institutt vil kunne få til mer for stipendiatene. Det vil gi en større stipendiatgruppe, noe som vil være positivt med tanke på faglig og sosialt nettverk. Det kan skape muligheter for utvikling av relevante doktorgradskurs innenfor teori og metode, og muligvis et disiplinbasert doktorgradsprogram. I tillegg kan det gi et

grunnlag for å etablere en forskerskole i statsvitenskap, noe instituttet tidligere har arbeidet for, men ikke lyktes med. Videre kan et større institutt gi grunnlag for økt samarbeid om veiledning og generelt et potensial for flere møtepunkter og en satsing på karriereutviklingstiltak for unge forskere.

Argumenter mot sammenslåing:

Prosess

Omorganisering innebærer omkostninger for de ansatte. Omstilling betyr at de ansatte i en periode må bruke mer av sin kapasitet på å tilpasse seg nye omgivelser. Det vil medføre økt møteaktivitet og tidsbruk og en risiko for at det oppstår konflikter mellom både gamle og nye kolleger. Særlig vil dette gjelde i situasjoner der store deler av instituttets/instituttene medlemmer er imot en sammenslåing. Enkelte konflikter innenfor et fagmiljø kan være svært ødeleggende.

En eventuell sammenslåing betinger derfor at fakultetet/UiB bidrar med økte ressurser som kompenserer for omkostninger ved sammenslåing og støtter opp under oppbyggingen av et nytt institutt med en ny profil. Det er videre avgjørende at man anerkjenner at en sammenslåing vil påvirke arbeidsmiljøet, og at det vies oppmerksomhet og settes av ressurser for å håndtere de problemene dette kan føre med seg.

Usikkerhet knyttet til gevinster av sammenslåing

En annen innvending mot tanken om sammenslåing dreier seg om at de antatte gevinstene av sammenslåing er usikre. Effektene av omorganiseringsprosesser blir ofte andre enn man hadde sett for seg på forhånd. Det kan være vanskelig å overskue virkningene av organisatorisk endring. Det er betydelig usikkerhet knyttet til premisene for en eventuell sammenslåing og hvordan et nytt institutt skal organiseres. Instituttsammenslåing er ikke en kur for alt. Utvalget for struktur og samarbeid viser ikke til noe kunnskapsgrunnlag for sine vurderinger. Det er uklart hvordan sammenslåing vil kunne påvirke forhold som prosjektakvisisjon og publiseringsmønstre i positiv retning. I enkelte tilfeller kan antakelser om positive effekter vise seg å ikke slå til, mens i andre tilfeller kan antatt positive effekter snus til negative effekter. Samtidig, usikkerhet kan også innebære at antatt negative effekter kan vise seg å bli positive.

Kunnskapen om holdningene på naboinstituttet er svært begrenset. Det vil derfor være en fordel å kunne åpne opp den til nå delte prosessen og organisere et fellesmøte der begge institutter deltar, eventuelt sammen med fakultetsledelsen. Dette ville øke informasjonsflyten, redusere usikkerheten og muligvis øke legitimiteten til prosessen.

Asymmetri

Det er ikke stor forskjell på de to instituttene mht størrelse, men sampol har noe flere faste ansatte og en god del flere i rekrutteringsstilling. Generelt kan det antas at jevnbyrdighet mellom to parter vil øke sannsynligheten for at en sammenslåing skal bli vellykket. Dersom én av partene blir definert som mindre verdt eller et underbruk av den andre, vil det øke sannsynligheten for konflikt og samtidig redusere mulighetene for å realisere potensialet for produktivt samarbeid. Det er derfor avgjørende å være oppmerksom på slike forhold i en eventuell sammenslåingsprosess.

Lengre avstand mellom ansatte og ledelse

Ikke bare sammenslåing, men størrelse i seg selv er en faktor. Størrelse kan gi slagkraft, men internt kan økt størrelse bety større avstander opp til ledelsesnivået. Derfor er det viktig at det etableres gode ordninger for representasjon og medbestemmelse også i et større institutt.

Argumentet om størrelse henger sammen med en bekymring blant enkelte for at et større institutt vil måtte innebære ansatt ledelse og ikke den nåværende modellen der leder er valg og lederansvaret går på omgang blant stabens ansatte.

Mulig tap av faglig egenart

De to instituttene bygger på ulike fagtradisjoner, og identiteten knytter seg dels til de entreprenørene som var sentrale i etableringen av instituttene og dels til faglige tilnærminger som har stått sentralt på de respektive instituttene. Det oppleves av mange som viktig at et nytt og større institutt ikke visker ut faglige identiteter som har vært en kilde til suksess både med hensyn til forskning og studentrekruttering. En vellykket sammenslåing krever gjensidig respekt for fagtradisjoner.

Til tross for flere likheter er de to instituttene bærere av ulike tradisjoner og ordninger også for organisering av undervisning og forskning. Utformingen av nye ordninger vil ikke sette disse ordningene under press.

Oppsummering

Stabsdiskusjonene i forbindelse med høringsprosessen har vært åpne, positive og konstruktive. En viktig konklusjon er at det er et behov blant stabens medlemmer for å drøfte både retningsvalg og intern organisering uavhengig hvilket utfall spørsmålet om instituttstruktur får.

Når det gjelder utvalgets forslag, er instituttet foreløpig noe avventende, og mange opplever at det er behov for konkretisering av hva forslagene innebærer. Det samme gjelder

spørsmålet om tverrfaglighet. Mange har omfattende erfaring med tverrfaglig samarbeid, men ofte omfatter slikt samarbeid andre disipliner enn de vi finner internt på SV-fakultetet.

I spørsmålet om instituttsammenslåing er stemningen relativt positiv til en tettere integrasjon med Institutt for sammenliknende politikk, men det fremkommer også noen reservasjoner blant stabens medlemmer. Det knytter seg usikkerhet til effektene av en eventuell sammenslåing. Det er imidlertid ikke noen tydelige tegn til polarisering, men heller en åpenhet til å gå videre med en prosess sammen med sampol. Organiseringen av den videre prosessen vil bli avgjørende.

Vennlig hilsen

Jacob Aars
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef

Vedlegg: Særuttalelse fra gruppe B ved ADMORG

Uttalelse om instituttsammenslåing fra Gruppe B ved ADMORG

Gruppe B består i dag av åtte stipendiater, to midlertidig ansatte lektorer, og en post doc. I sum utgjør vi derfor en betydelig andel av staben. På sikt er det også tenkelig at noen av oss blir faste medlemmer av staben. I spørsmålet om sammenslåing kommer vi med et tillegg til høringsvaret fra instituttet. Det er ulike syn i gruppen på spørsmålet om instituttsammenslåing, men generelt er flertallet av gruppen positivt orientert mot en langsiktig og stegvis sammenslåing, for eksempel via et mer integrert samarbeid om PhD-utdanningen og et forum for unge forskere, som et viktig første steg i samarbeid og tettere integrering mellom instituttene.

Gruppe B har en oppfattelse om at faglig mangfold er noe som bør dyrkes i akademia og forskning. Dette kan medvirke til å bryte ned unødvendige faglige (og administrative) barrierer mellom de to instituttene. Faglig flerfoldighet kan stimulere til sterkere forskningsmiljø og faglig felleskap, både teoretisk, empirisk, og metodisk. En sammenslåing vil kunne styrke metodekompetansen på begge institutter. Dette vil komme studenter og stipendiater til gode, når de da slipper å gå utenfor instituttets stab for å søke råd og støtte. Nedbygging av administrative barrierer vil også kunne insentivere økt samarbeid, skape et større fellesskap for PhD-stipendiater i alle kategorier, samt øke valgmuligheter og tilgang til ulike faglige ressurser, og økt støtte, i en større og mer faglig variert stab.

Utover rent faglige hensyn, så må også prosedyremessige, ressursmessige, praktiske, og arbeidsmiljømessig hensyn vurderes når ulike alternativ skal vurderes om en eventuell sammenslåing. Fram til nå har diskusjonen i stor grad tatt utgangspunkt i valget mellom to alternativer fra en arbeidsgrupperapport. Gruppe B er delt i synet på om hvilke alternativ man er positiv til. I et videre arbeid rettet mot sammenslåing, må alternative organisasjonsformer utredes tydeligere og mer detaljert, med hensyn til i hvilke grad fruktbarheten vedrørende økt teoretisk, metodisk og empirisk samarbeid forventes å ha støtte i staben på begge institutter, og hvordan dette i praksis vil kunne organiseres. Det er også særdeles viktig at den faglige profilen vår vedvarer i et eventuelt sammenslått institutt med kombinasjon av organisasjonsteori, demokratiteori, studie av offentlig politikk og administrasjon.

Gruppe B mener også at det er viktig at en eventuell sammenslåing vil føre til en ressursmessig gevinst i form av nye stillinger. Det er en forutsetning at vi får lyse ut nye stillinger. Det må foreligge garantier fra fakultetet og universitetet om dette.

I sammenheng med spørsmål om sammenslåing stiller Gruppe B seg positiv til en foreslåtte survey som inkluderer alle ansatte for å undersøke holdninger på instituttet til ulike varianter av sammenslåing. Vi mener surveyen bør gjennomføres anonymisert for å øke deltakelse, og samtidig ikke gjøre den «bindende» eller avslørende.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/6906-GRA

Dato

13.11.2020

Høringsinnspill fra Institutt for geografi - Struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Institutt for geografi har diskutert arbeidsutvalgets rapport i stabsmøte 23.10 og på instituttsrådsmøte 5.11. og finner at den har funnet relevante utfordringer og har valgt en konstruktiv vinkling til hvordan utfordringene kan møtes. Ikke alle institutter er like, og i sammenligningen mellom institutter er det forhold som må forstås i kontekst. Geografi er et mindre institutt med flere studieretninger som avspeiler et sammensatt fag i forhold til tema og typer spesialiseringer tilhørende disiplinen. Det gjør det nødvendig med noen spesialiserte kurs som ikke har store kull, men vi jobber konstant med å finne gode løsninger som skaper balanse mellom portefølje og stab. Vi har for eksempel felles løp for bachelorstudentene de første tre semestrene, og flere emner på master som er felles eller har en felles del pluss seminarer for de ulike studieretninger. Masteremnet GEO310 i akademisk skriving kjøres med en felles del for geografi og systemdynamikk. Masteremnet GEO341 samkjøres med geovitenskaps GEOV215 som spleiselag på stab og feltutgifter; studiepoengproduksjonen tilfaller de respektive institutter. Enkelte emner som i rapportens appendiks fremstår som små, kan betraktes som «falsk negative» fordi det for eksempel er restopplag av studenter fra emner under nedlegging.

Vi finner at det er mange gode tanker bak forslagene til tiltak og har følgende kommentarer til de enkelte:

Forskningsstrategisk kompetanseteam.

På geografi har vi tradisjoner for å ha forskningssamarbeid mer med partnere utenfor fakultetet og utenfor UIB, enn innenfor fakultetet. Dette kan forklares ved tradisjoner for «radikal tverrfaglighet» som også noen ganger forsterkes av insentiver fra forskningsfinansiering. Uansett er det et uutnyttet potensiale for samarbeid med gode naboer på SV. Et strategisk team som kan støtte opp om det store arbeid som allerede gjøres av forskningsrådgiveren ved fakultetet virker som en god løsning.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning.

Dette forslag har ikke fått støtte i våre diskusjoner. Det finnes ulike ordninger for støtte til toppforskere og fremragende forskningsinitiativer allerede, og vi tror ikke at en slik spissing vil være hensiktsmessig for å mobilisere bredt og på tvers av instituttene.

Insentiver til å utvikle tverrfaglige emner.

Dette virker umiddelbart som en god tanke. Flere erfaringer fra tverrfaglige satsninger har vist at de krever en større ressursinnsats, spesielt til koordinering. Problemet kan være hvordan det skal gjennomføres i praksis: hvilke kriterier skal oppfylles for å få status som tverrfaglig – relevans for flere fag eller behov for kompetanse fra flere fag? Det er sannsynlig at det er overlappende undervisning spesielt innenfor metodeundervisning som diskutert på s. 24 i rapporten, og det kan være annet enn kvalitativ/kvantitativ dualismen som kan få tilstrekkelig interesse hvis vi samarbeider og kan få studenter fra hele fakultetet. Det kan gi en mer rikholdig og spennende palett for SV-fakultetet. Metodiske tilbud som GIS, kartografi og innovasjonsmetodikk eksisterer i dag på geografi, men er åpne for andre studenter. Det bør også utvikles ordninger med insentiver på individ - eller instituttnivå som gjør muligheter for gjesteforelesninger på tvers enklere. Slik strukturene er i dag, er det langt lettere å invitere inn slike ressurser fra andre universiteter. Mer kortreist vil øke interaksjonen mellom fagmiljøene på UiB og samtidig gi en miljøgevinst.

Åpning av masteremner for andre studieprogrammer.

Dette er ikke nytt for instituttet. Vi har en rekke emner som allerede er åpne, noen dog med krav eller anbefalinger til forkunnskaper. I tillegg til åpent opptak er språk en faktor. Vi har en del emner på bachelor som holdes på engelsk og som er åpne, og alle emner bortsett fra ett på master er på engelsk. En bør imidlertid i noen sammenheng vurdere parallelle sesjoner hvor det også undervises på norsk, for sikre utvikling av norsk fagspråk og muligheter for god tangering med spesifikke emner f.eks. knyttet til norsk forvaltningspraksis. SV-fakultetet kan gjerne styrke muligheten for å ta emner ved naboinstitutt gjennom å synliggjøre og gi en samordnet oversikt over enkeltemners relevans for de ulike studieprogrammene.

Sammenslåing av statsvitenskapelige institutter.

Dette kan for utenforstående virke som logisk. For dette og for neste punkt gjelder dog at en betydelig del av stordriftsfordelene allerede er tatt ut gjennom felles administrasjon og eksisterende samarbeid i undervisning. Det primære må være om en sammenslåing fører til bedre integrasjon og et mer fruktbart samarbeid. Utfallet av en sammenslåing vil være usikkert og må eventuelt vurderes nærmere. Uansett må et slikt initiativ komme fra de respektive fagmiljøene selv.

Sammenslåing av andre institutter.

Dette er ikke et ønske for vårt eget vedkommende. Som fag har vi en identitet i skoleverket, og er anerkjente i arbeidsmarkedet, så en sammenslåing som ikke ivaretar faglig identitet risikerer å svekke en eksisterende praksis. Vi har klare teoretiske og metodiske felles interesser med for eksempel sosialantropologi, adm.org. og sosiologi, men også prosjektsamarbeid via CET med andre institutter. Et eventuelt utvalgsarbeid må ha som

formål å vurdere om og i hvilket omfang det er instituttgrensene som hindrer tverrfaglig samarbeid og ta utgangspunkt i det.

Minimumstall på antall studenter for masterkurs.

Generelt mener vi at man bør være varsom med å fremstille undervisning som et problem som står i veien for forskning. Noen masteremner med små studenttall kan nettopp være basert på forskningsbaserte spesialiseringer. Det vesentlige er at små emner ikke blokkerer for noe som kunne rekruttere flere studenter. Dette er en problemstilling vi forholder oss strategisk til. For eksempel er GEO 326 og GEO329 som er nevnt i appendiks, nå slått sammen til GEO330 som vi tror har bredere appell. GEO328 undervises sammen med EVU kurset GEO640. En annen modell er å ha felles introduksjon, og dele kullet opp i seminargrupper etter spesialisering som vi gjør på det vitenskapsteoretiske emne GEO308. Som et relativt lite institutt med flere studieretninger er et normtall på 12 imidlertid krevende, men det kan fungere som retningsgivende.

Vennlig hilsen

Peter Andersen
instituttleder

Gro Aase
administrasjonssjef

Høringsinnspill fra Institutt for informasjons- og medievitenskap om anbefalingene fra utvalg knyttet til struktur og samarbeid ved SV-fakultetet

Institutt for informasjons- og medievitenskap takker for muligheten til å komme med innspill i SV-fakultetets høring vedrørende anbefalingene til utvalget som har sett på struktur og samarbeid ved fakultetet.

Instituttet har bedt om innspill fra programrådene og forskningslederne ved instituttet og behandlet saken i Instituttrådet.

Fakultetet ber spesielt om innspill knyttet til anbefalingene i rapporten. Disse vil bli redegjort for nedenfor for hvert punkt:

- Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.

Instituttet er i hovedsak positiv til et slikt forslag. Et slikt team vil ha en viktig oppgave når det gjelder å samle erfaringer om søknadsstrategiske og -taktiske forhold. Det vil også kunne være et viktig organ for å kartlegge muligheter for satsinger og samarbeid på overordnet faglig nivå. I tillegg vil det kunne ivareta en kvalitetssikringsfunksjon når det gjelder prosjekter og søknader. Det er viktig at dette teamet samarbeider godt med grunnmiljøene. Instituttet har innspill knyttet til innretningen av et slikt tiltak. Et forskningsstrategisk kompetanseteam bør være rettet mer mot konkrete initiativ heller enn generelle møteplasser. Tverrfaglig forskning kommer i gang fordi forskere allerede har etablert en ide om potensialet for samarbeid. Virkemidlene til et slikt kompetanseteam bør derfor i større grad inkludere ressurser til direkte veiledning og oppfølging av konkrete tverrfaglige prosjektideer.

- Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.

Instituttet mener at det er viktig med tiltak som utvikler tverrfaglig forskning, men at forslaget ovenfor ikke nødvendigvis har den beste innretningen for å få dette til. Det er et spørsmål om ikke midler til et slikt senter for fremragende tverrfaglig forskning heller skal brukes til grensesprengende tverrfaglig prosjektutvikling basert på forskningsgrupper (og ikke enkeltpersoner) sin allerede eksisterende virksomhet. Altså, bygge bredere med base i allerede fungerende aktivitet hvor målet er å sprengre tverrfaglige grenser. Når det gjelder strategisk senter vil dette helst bli en mulighet for forskere som alt har utviklet et ganske klart tverrfaglig samarbeid. Det vil altså ligge noe tid, kanskje år, med diskusjoner og andre forberedelser bak før en gruppe på tre personer vil ha et klart fokusert tema for 'masseproduksjon' av søknader. Det vil for eksempel ikke være særlig potensiale for utvikling av EU-søknader uten et allerede etablert nettverk i EU. En slik gruppe bør ha som krav at det blir utformet flere søknader mot relevante utlysninger og minst en internasjonalt (EU). Man kan imidlertid stille spørsmål om denne typen 'masseproduksjon' egentlig vil være tjenlig. Den vil støtte søkere som allerede har et tverrfaglig fokus, som kanskje likevel ville utviklet gode søknader med rimeligere incentiv-ordninger. Temaene vil kanskje også utvikle seg over tid, så en lengre periode med kanskje noe mindre støtte vil kunne gi muligheter til å tilpasse prosjektutviklingen den faglige utviklingen internasjonalt og nye utlysninger. Dette i stedet for at alt skal skje i løpet av ett år.

- Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.

Institutt for informasjons- og medievitenskap er et tverrfaglig institutt som både har tverrfaglige studieprogram og emner samt flere under utvikling. Flere av emnene er populære for studenter fra andre institutter og fakulteter. Instituttet vil fremheve DATA-emnepakken som er utviklet primært for studenter som ikke er tatt opp på instituttet sine studieprogram, men de øvrige studentene på SV-fakultetet. Infomedia er derfor positiv til et slikt tiltak. Tiltaket bør dog ikke komme på bekostning av eksisterende tverrfaglighet. Samtidig er det viktig at en fordeling av studiepoeng avklares mellom partene og bidragsyterne til slike tverrfaglige emner. Videre, vet vi av erfaring at det er en fordel om en partner har det formelle eierskapet og ansvaret for emnet, slik at en unngår uklarheter rundt dette. En må og sikre at en unngår situasjoner der enkelte ønsker å utvikle emner for å få insentiver på bekostning av studiekvalitet.

- Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.

Instituttet er i utgangspunktet positiv til at minst ett emne skal være åpent for studenter fra andre studieprogram. Hensynet til faglig spissing, studentens læringsutbytte og forkunnskaper må være aspekter som tas med i vurderingen av hvilke emner som skal være åpne. Når det gjelder ressurser legger vi til grunn at det vil følge med ressurser til fagmiljøet knyttet til en slik ordning. Det stiller vi oss positive til og vil være et viktig insentiv for å få til mer tverrfaglighet.

Felles emner på PhD-nivå:

Både for medievitenskap og informasjonsvitenskap er det ønskelig med et bredere tilbud av PhD-kurs, og jevnlig metodekurs innen kvalitativ og kvantitativ metode på PhD-nivå burde være oppnåelig. Med den kompetansen vi har innen kommunikasjon, samfunn og digitalisering vil vi kunne bidra med PhD-kurs på mange områder. Vi foreslår derfor at fakultetet vurderer å disponere ressurser slik at det blir rom for å utvikle et slikt kurs. Slike kurs burde kunne holdes på Læringslabben på MCB. Med den kompetansen vi har innen datavitenskap og maskinlæring ved disiplinen, vil vi kunne bidra med PhD-kurs i «maskinlæring for samfunnsvitere». Vi foreslår derfor at fakultetet vurderer å disponere ressurser slik at det blir rom for å utvikle et slikt kurs.

- Fakultetsstyret bør diskutere om det er ønskelig å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner og sette ned et utvalg med mandat til å gi en anbefaling.

Infomedia er et tverrfaglig institutt. Instituttet ser at økt størrelse gir noen klare fordeler i forhold til strategisk utvikling og gjennomføre faglige satsinger. Instituttet vil peke på både MCB-satsingen og SFI-prosjektet Mediafutures som et resultat av instituttets tverrfaglighet og størrelse. Størrelsen på Infomedia gjør også at instituttet har egen administrasjon. Instituttet vil fremheve at dette er en klar fordel i utvikling og drift av studier og forskning.

- Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne. Et mindretall mener at det ikke bør settes et minimumstall.

Selv om instituttet ser at det kan være uheldig med mange små masterkurs mener instituttet at et tak på minimum 12 studenter vil være uheldig. Masterkurs skal både gi en høy grad av faglig fordypning og kunne gis innenfor relativt smale forskningsfelt. Dette er ikke alltid forenelig med et mengdekrav.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/6906-CHLI

Dato

18.11.2020

Høringsinnspill fra Institutt for sammenliknende politikk - Anbefalinger fra utvalg angående struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet sendte i brev dater 30. juni 2020 ut rapport og anbefalinger fra utvalg knyttet til struktur og samarbeid ved fakultetet på høring. Institutt for sammenliknende politikk takker for muligheten til å gi sine innspill. Rapporten var innledningsoppe i instituttrådet i juni 2020 (instituttrådssak 18/2020) og utkast til høringssvar ble diskutert i instituttrådet 12. oktober 2020 (instituttrådssak 27/2020).

På bakgrunn av invitasjonen til Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap angående instituttstruktur, ba instituttrådet i juni 2020 om at instituttets tre forskningsgrupper diskuterer denne saken og at en arbeidsgruppe bestående av koordinatorene for de tre forskningsgrupper, samt en studentrepresentant, utarbeider en rapport om hvilke eventuelle muligheter som ligger i en sammenslåing av Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing. Arbeidsgruppen ble bedt om å rapportere tilbake innen 15. november 2020 og fakultetet vil få den oversendt. Siden fristen for arbeidsgruppen ble fastsatt allerede i juni, *før* fakultetets høringsfrist var kjent, har denne rapporten enda ikke vært oppe til behandling i instituttrådet

Denne høringsuttalelsen gjelder dermed de *andre* forslagene i fakultetskomiteens rapport. Høringsuttalelsen innarbeider synspunkt som framkom i instituttrådet i møtene i juni og oktober.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for sammenliknende politikk
Telefon 55582175
post@isp.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgate 15
Bergen

Saksbehandler
Charlotte Lillefjære-Tertnæs
55582431

Generelt om komitearbeidet og rapporten

Rapporten er utarbeidet av en komite bestående av medlemmer som alle har sin utdannelse fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Representasjon av kolleger som arbeider ved fakultetet og som har utdannelse fra andre institusjoner, gjerne også internasjonalt, kunne ha tilført nyttige perspektiver.

Instituttleder peker på at det i rapporten sies at instituttledergruppen har fungert som referansegruppe, men at det begrenser seg til at instituttlederne ved et par anledninger er orientert om arbeidet og den endelige rapporten og spurt om skriftlig tilbakemelding ved én anledning. Instituttleder peker derfor på at «referansegruppen» har ikke vært gitt mulighet til å gi innspill til retning for komitearbeidet.

Rapporten preges av et fakultetsinternt og innadvendt perspektiv og kan oppfattes som negativ både til tverrfakultært og internasjonale samarbeid. Når kun fakultetsinternt samarbeid får oppmerksomhet, forsvinner mange initiativ som dreier seg om samarbeid over fakultetsgrensene, både når det gjelder forskning (f.eks. med juss) og utdanning (igjen med juss, programsamarbeid med HUM). Dette er uheldig siden utlysninger, f.eks. fra NFR, kan definere tverrfaglighet som noe som går ut over et fakultets grenser. Rapporten tar også det internasjonale perspektivet inn over seg i svært liten grad. Er det samarbeid innad på fakultetet som skal sørge for at de strategiske målene nås, helt uten henblikk til internasjonalt samarbeid? Når rapporten snakker om å være «rigget for å sette sammen prosjekter og team» for å sikre suksess i form av tilslag på eksternfinansierte prosjekt i NFR eller EU fordi disse er «tverrfaglige og utfordringsdrevet», ser det ut til at rapporten legger til grunn at denne «riggingen» først og fremst må skje internt ved fakultetet og ser helt bort fra at det er nødvending med internasjonale partnerskap, noen ganger svært omfattende og tverrfaglige internasjonale partnerskap. Det er urovekkende når rapporten ser ut til å beklage at «i praksis er det større grad internasjonalt tverrfaglig samarbeid enn tverrfaglig samarbeid internt ved fakultetet eller UiB».

Rapporten er videre preget av en del fyndord som ikke defineres, særlig «robust» og «slagkraftig», og er lite konkret på hva det er som bør endres på og på hvilken måte. Den kan til tider virke opptatt av å tegne et negativt bilde av instituttene og innsatsen som gjøres der. Andre steder er rapporten opptatt av kvantitet, ikke kvalitet, som i at det produseres for få publikasjonspoeng. SAMEVAL-rapporten anbefalte å gi forskerne rom for å jobbe med gode publikasjoner heller enn å sette kreftene inn på mengde og antall.

I rapporten bemerkes det at «En utfordring kan være at de fleste av våre prosjektledere konkurrerer mot hverandre i den åpne prosjektporteføljen Banebrytende forskning (tidligere FRIPRO) og at de i mindre grad sikter seg inn på utlysninger i de mer tematiske programmene». Men her kan det tenkes at forskerne som leverer søknadene tenker nettopp i tråd med SV-fakultets strategi, nemlig at de ønsker å levere forskning på høyt internasjonalt nivå, med banebrytende teori- og metodeutvikling, og at de ikke anser de tematiske programmene som egnet for å oppnå det. Det er mulig det er mer å hente i de tematiske programmene, men da gjenstår det en stor motiveringsjobb – som kan gjøres f.eks. om fakultetet la bedre til rette for fellesarenaer og informasjonsdeling om mulighetene for banebrytende forskning i de tematiske programmene.

Undervisningsperspektiv er et svakt punkt i rapporten. Rapporten har ikke klart å framstille emner og studieprogrammer riktig (vi har selvfølgelig ikke studieprogrammer med kun ett emne, vi har flere metodeemner enn utredningen har klart å finne). Undervisningen er ikke organisert i institutter, men i studieprogrammer og samme emne kan brukes i mer enn ett studieprogram ved mer enn ett institutt. Rapporten uttaler seg om ressursbruk i undervisningen, men har egentlig ikke undersøkt dette. I stedet ser det ut til at stordriftsperspektivet ukritisk legges til grunn og dermed at ressursbruken avtar jo flere studenter et emne har. Det er ikke tilfelle. På mastergrad, som utvalget ser ut til å være mest opptatt av, dublerer vi i dag undervisningen i flere emner på grunn av store studentgrupper. Ressursbruken øker da med studenttallet. Alternativet er å enten ta opp færre masterstudenter, som vel neppe er aktuelt gitt den senere tids oppmerksomhet mot å fylle antallet studieplasser på master, eller å redusere kvaliteten på undervisningen gjennom bachelorifisering av mastergradseminene. Saken fra fakultetsstyremøtet i juni 2020 legger opp til at undervisningsutvalget (her menes trolig Utdanningsforum) ved fakultetet skal få anledning til å uttale seg etter at instituttene har gitt sine innspill. Det er viktig at dette ikke blir glemt.

Kommentarer til utvalgets anbefalinger

Utvalget kom med følgende anbefalinger (kulepunktene, etterfulgt av høringsinnspill):

- Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.

Vi er usikre på status og rolle for et slikt «kompetanseteam». Fakultetet har allerede en dekan, samt en prodekan med forskning i sin portefølje, som burde kunne ivareta mye på det forskningsstrategiske. Fakultetet har ikke noe eget forskningsutvalg, men er forslaget om «kompetanseteam» ment å opprette et slikt? Da bør i tilfelle sammensetning og mandat klargjøres. Komiterapporten nevner at teamet bør bestå av «3-4 medlemmer som er aktive forskere med god kompetanse på prosjektutvikling» og at det samtidig bør ha et budsjett som kan benyttes til såkornmidler. Mens det siste kan være en god ide, virker rollen til teamet uklar. Det være mer å vinne på å legge opp til økt erfaringsutveksling på fakultetsnivå, kombinert med kompetansebygging og forsterket forskningsrådgivning tett på forskerne. Erfaringen med fakultetsorganisert ekspertpanel som kan kommentere og gi råd til konkrete prosjektsøknader er god og bør fortsette, gjerne også utvides.

- Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.

Institutt for sammenliknende politikk støtter ikke dette. Det virker som at det legges til grunn av tverrfaglighet bare kan oppnås ved fakultetsinternt samarbeid. Perspektiver på tverrfaglig samarbeid utover fakultets-, institusjons- og landegrenser mangler. Tiltaket vil dessuten være svært ressurskrevende. Tre fast vitenskapelig ansatte representerer en ressursbruk på 3–4 millioner i året. Med en slik ressursbruk må de forventede resultatene stå i stil og det virker nokså lite at det kun skal forventes at det leveres en eller flere felles søknader (med usikkert utfall). Spørsmålet blir om ikke fakultetet burde satset mer på eksisterende sentre og

initiativer heller enn å etablere enda et nytt senter for å stimulere til tverrfaglige prosjekter. Dersom fakultetet er villig til å sette av 3–4 millioner per år vil det kunne rekke svært langt om midlene ble benyttet til å støtte opp om samarbeid og prosjektutvikling på tvers av institutter (og fakulteter).

- Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.

Institutt for sammenliknende politikk støtter dette. Instituttets erfaring fra et tverrfaglig metodeemne internt på fakultetet (MET102), samt tverrfakultære emner i samarbeid med AHKR/HUM (EUR101) og JUS (SAMPOL218/JUS286-2-A) er at tverrfaglige emner krever mer av de involverte institutter og fakulteter, faglig, økonomisk og administrativt. UiBs systemer tvinger eierskap til emner til ett institutt/fakultetet, med de konsekvenser det har for ansvar for emner og fordeling av studiepoeng. Budsjettmodellen ved fakultetet er innrettet slik at det ikke er noen kompensasjon eller belønning for å tilby tverrfaglige emner. Institutt for sammenliknende politikk vil støtte en justering av budsjettmodellen for å gi ekstra uttelling til emner, inkludert allerede eksisterende emner, som innebærer et *reelt* samarbeid om planlegging, gjennomføring og utvikling av emner. Tverrfaglighet i denne sammenheng må innebære noe mer enn et fåtall gjesteforelesninger i en forelesningsrekke eller emner som formelt er åpne for studenter fra andre studieprogrammer, men ellers er utformet som hvilke som helst andre emner i fagfeltet.

- Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.

I prinsippet er de valgfrie emnene på masterprogrammet i sammenliknende politikk allerede åpne for «gjestestudenter» etter søknad. Slik sett er dette forslaget oppfylt for masterprogrammet i sampol slik det er nå. Spørsmålet er vel likevel om hvor gjennomførbart det er om *alle* masterprogrammer ved fakultetet skal gjøre dette. En ting er at studieprogrammer kan forutsette spesialiserte forkunnskaper, en annen ting at mastergradsprogrammene er designet ulikt med tanke på emnestørrelse og hvilke semestre det åpnes for å velge valgfrie emner. Vi tviler på at fakultetet vil klare å tvinge fram en ensartet studiestruktur på alle masterprogrammer, slik at en eventuell åpning av emner mest vil bli teoretisk og i praksis kun gjelde noen få emner og programmer. Programstudenter bør ha fortrinnsrett til kurs i eget masterprogram og det vil måtte etableres ordninger med adgangsbegrensning for gjestestudenter slik at det er mulig å kontrollere det totale studenttallet per emne. Arbeidet med å etablere Bergen School of Global Studies, som synes å være ukjent for komiteen selv om rapporten om dette forelå våren 2020, kan være relevant for muligheten til å ta emner på tvers og bør tas med i betraktningen om fakultetet går videre med dette punktet.

- De to statsvitenskapelige instituttene inviteres til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.

Dette er, som nevnt innledningsvis, gjenstand for en egen prosess med møter i forskningsgruppene og med en frist for arbeidsgruppen 15. november til å levere rapport.

- Fakultetsstyret bør diskutere om det er ønskelig å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner og sette ned et utvalg med mandat til å gi en anbefaling.

Slike omorganiseringer bør være basert på faglige ønsker og ambisjoner som har utspring i

fagmiljøene/disiplinene selv.

- Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne¹. Et mindretall mener at det ikke bør settes et minimumstall.

Dette virker ikke gjennomførbart. De fleste emneansvarlige foretrekker at mastergradskursene består av mindre studentgrupper, med en størrelse som muliggjør tett oppfølging, faglig dialog og ikke minst langt større krav og forventning om aktiv studentdeltakelse. Idealstørrelse uttrykkes ofte som «litt over 10». Idealet om mindre grupper, gjenspeiles også ved at i obligatoriske emner på opp mot 40 studenter, deles ofte studentene i to grupper som går gjennom det samme undervisningsopplegget. En del valgfrie masterkurs har en maksgrense på 15 i emnebeskrivelsen. Porteføljen av valgfrie mastergradskurs er samtidig allerede dynamisk og kurs skiftes jevnlig ut. Instituttet legger opp til å ha et bredt spekter av valgfrie emner med tematikk fra de tre forskningsgruppene, men instituttet har ikke interesse av å opprettholde emner studenter ikke ønsker å ta.

Vennlig hilsen

Jan Oskar Engene
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/6906-CHLI

Dato

18.11.2020

Høringsinnspill fra Institutt for sammenliknende politikk vedrørende instituttstruktur

Det samfunnsvitenskapelige fakultet sendte i brev datert 30. juni 2020 ut rapport og anbefalinger fra utvalg knyttet til struktur og samarbeid ved fakultetet på høring. Fakultetet ber om innspill angående et sett forslag, samtidig som at Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap spesielt bes om tilbakemelding angående forholdet mellom de to instituttene.

Høringsuttalelse angående rapporten i allmennhet er oversendt separat.

Her oversendes rapport fra arbeidsgruppen som ble satt ned i juni for å se på spørsmålet om instituttstruktur. Arbeidsgruppen fikk i instituttrådet 15. juni 2020 (sak 18/2020) følgende mandat: «Instituttrådet ber om at instituttets tre forskningsgrupper diskuterer saken og at en arbeidsgruppe bestående av koordinatorene for de tre forskningsgrupper, samt en studentrepresentant, utarbeider en rapport om hvilke eventuelle muligheter som ligger i en sammenslåing av Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing. Arbeidsgruppen bes rapportere tilbake innen 15. november 2020.»

På bakgrunn av grundige diskusjoner i de tre forskningsgruppene, samt innspill fra studentene på bakgrunn av diskusjon i Fagutvalget, utarbeidet arbeidsgruppen vedlagte rapport. Rapporten vil bli behandlet i instituttrådet 14. desember.

I konklusjonen oppsummerer arbeidsgruppen at «There is therefore a very strong opposition toward the idea of a merger process at the Department within research groups and amongst staff and students. The Working group therefore strongly advises the Faculty to not proceed further with the process and conclude this discussion now. »

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for sammenliknende politikk
Telefon 55582175
post@isp.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgate 15
Bergen

Saksbehandler
Charlotte Lillefjære-Tertnæs
55582431

Videre er det verdt å merke at rapporten i konklusjonen også legger vekt på at: «Given the clear and strong majority view in the Department against a merger, the Working group is concerned that if an issue over which there is a broad agreement within the Department (and many feel should not have been initiated at all) proceeds further, this may generate unnecessary disturbances and stress for the staff and holds the potential of becoming an unnecessary conflictual issue. In sum, the process initiated on the issue of a departmental merger, which a large majority opposes, takes attention and energy away from our most important tasks: research, teaching and management of research projects. »

Vennlig hilsen

Jan Oskar Engene
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef

Report from the Departmental Working group on a merger of Sampol and Admorg

This report summarises the department's views on a potential merger of the Departments of Comparative Politics and Administration and Organization Theory.

The Departmental Working group was set up in a resolution made by the Department Council in its meeting on June 15, 2020 (sak 18/2020). The mandate for the group has been the following:

“Instituttrådet ber om at instituttets tre forskningsgrupper diskuterer saken og at en arbeidsgruppe bestående av koordinatorene for de tre forskningsgrupper, samt en studentrepresentant, utarbeider en rapport om hvilke eventuelle muligheter som ligger i en sammenslåing av Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing. Arbeidsgruppen bes rapportere tilbake innen 15. november 2020. Med forbehold om fakultetsstyrets vedtak 16/6.”

The Department Council's decision follows up a resolution from the Social Science Faculty board from December that put down a committee to map the status quo of collaboration between departments at the Social Science Faculty ([Styresak 112/19](#), Instituttstruktur ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet - utredning og oppnevning av utvalg), the committee report: "Struktur og samarbeid - rapport fra utvalget" (n.d.), and [Resolution 32/20](#) of the Social Science Faculty Board of June 16, 2020 that asks the Department to explore the academic benefits and drawbacks of a potential merger of the two departments.

The working group has consisted of the leaders of the Department's three research groups: Adriana Bunea and Idunn Nørbech (CHAD), Kristin Strømsnes and Andrea Fumarola (CORE), and Leiv Marsteintredet and Espen Stokke (DAD).¹ Alf Marius Florvåg was elected as the student representative. Leiv Marsteintredet has led the Working group.

To summarise: a large majority of staff, the research groups and students identified significantly more costs than benefits in a potential merger and the Working group therefore advises strongly against continuing with a merger process.

The consultation process

The Department Council invited the research groups and students to discuss and write a report on the merger issue and report back by November 15, and that the work be organised by a Working group led by the leaders of the three research groups.

The Working group held two meetings. The first on August 19, 2020 in order to establish the process,² and a second meeting after the consultation of staff members round on October 22, 2020 to discuss the content and outline of the report based on the hearings. The report was then written and agreed upon in the Working group and submitted to the Head of Department on November 6, 2020.

¹ CHAD: Challenges to Advanced Democracies; CORE: Citizens, Opinion, Representation; DAD: Democracy and Development

² The first meeting was held without student representation since the students had not had the time to elect a member for the working group. The Student representative was elected in early September, and the student representative was informed of the process.

The Department's Council suggested a hearing process involving the research groups and selected sub-groups of staff members. In the first meeting, alternative and additional models, such as organising a general staff meeting, were discussed. The Working group decided to stick with the Departmental Council resolution, with some additions (see below), and mainly consult staff members via the research groups. This decision is justified in several ways. First, in smaller consultation settings it is easier to include and engage opinions of more people than through a joint staff meeting. Second, the issue of a merger was discussed thoroughly five years ago,³ indicating that consulting via the research groups should suffice, and that new views on the merger due to turnover among staff and students could be better captured by direct consultation of separate groups (Group B, students and new permanent staff). Third, given the pandemic, there were few guarantees that a joint staff meeting could be organised within the suggested timeframe.

Therefore, the Working group in its first meeting decided to invite the research groups to use their first scheduled meeting in the autumn semester of the current academic year to discuss the merger issue and send a summary of the discussions to the Working group. Students were equally invited to write a short report from their perspective as soon as they had chosen a representative. Further, the Working group agreed that it would be relevant to get feedback from Group B and new permanent staff, two groups that might bring in different perspectives than the research groups, and consisting of members that had not been part of the process five years ago. Espen Stokke and Idunn Nørbech were given the responsibility to consult group B, and Adriana Bunea was given the task to consult the new permanent staff.

The decision to consult the new permanent staff was motivated by the committee report's ("Struktur og samarbeid - rapport fra utvalget") discussion on the issue of why there had not been a merger following previous initiatives from the Faculty. The report on p. 33 asks whether some of the factors that had prevented a merger earlier may have changed: "På begge instituttene har det vært foretatt en rekke nyansettelser de siste årene som har ført til et generasjonsskifte. Spørsmålet om dette betyr at årsakene til at sammenslåing ikke har vært aktuelt tidligere er svekket eller forsterket, er usikkert." (p. 33). Therefore, the Working group tasked Adriana Bunea with consulting new, permanent academic staff hired the last 5 years (since the last merger process) on their view on a merger since this would answer the question the report raises. Further, new permanent academic staff may hold a different perspective than the rest of the permanent staff that could be valuable to the hearing process.

The research group meetings were held on August 26 (CHAD), September 9 (DAD), and September 16 (CORE). Before the meetings all group members were sent the committee report ("Struktur og samarbeid - rapport fra utvalget") and informed about the process as it had been decided by the Social Sciences Faculty, the Department Council, and the Working Group. The CHAD meeting took place on campus. The DAD meeting was partially held on Zoom and with partial physical attendance as it was organised on the day that Bergen was entering its first autumn lockdown. The CORE meeting was held entirely on Zoom due to the lockdown. Members who were not able to attend the meetings were invited to send in comments on e-

³ Five years ago, the Department discussed the merger issue in separate research group meetings (research groups submitted written reports), Group B and students were consulted (and submitted written reports), the Dean and the Deputy Director General visited the Department to cajole the staff, a staff meeting was later held to discuss the matter, and shortly afterwards the Dean abruptly called the process off a day before another staff meeting was scheduled.

mail, which several staff members did (see below). After the meetings the group leaders wrote summaries of the discussions which were sent to the group members for comments. In two groups (CHAD and CORE) minority reports were submitted.

The hearing process in the research groups involved 26 staff members participating in the meetings, three of these also submitted written comments. In addition, seven more who could not attend the meetings, submitted written comments.⁴ In the group B consultation held on September 4, 12 members of group B were consulted (nine PhD-candidates and three Post-docs), four of these did not attend the research group discussions. Adriana Bunea consulted the six members of the permanent staff hired in the last five years in personal conversations with each of them, as part of the group meeting in CHAD, and through e-mails. The students were consulted via the Student council (Fagutvalget), which held a meeting on September 11, 2020. Their discussions were informed by the Faculty committee report, the Departmental Council resolution and minutes of the first meeting of the Working group. The current pandemic made it impossible to hold a formal general meeting with all students present. The Student Council report written by Alf Marius Florvåg is included as section 6 of this report.

Therefore, the Working groups is satisfied with the reach and participation in the hearing process, which involved a total of 37 staff members participating by submitting their comments either in writing or by taking part in one or more of the meetings organised in the consultation process.

Since the following summary is based on the reports from the research groups, these reports are attached as an appendix. The statements from the students, Group B members and young permanent staff, however, are included in the main text of this report.

1. A RESEARCH perspective

1.1 Costs

The following arguments have been mentioned across all research groups regarding the research related costs related entailed by a departmental merger. These arguments speak strongly against a departmental merger and enjoy the support of a large majority of the research group members in CHAD and CORE research groups and of a significant part of members of the DAD research group.

A departmental merger would entail a significant loss in the name recognition, international visibility and unique reputation of both departments in both the Scandinavian and international landscape of higher education and research. The two departments have managed to establish in time strong international research brands that currently support them well in their international collaborations, research grant applications and publication strategies. Having strong, distinct and well-defined research brands in either comparative politics or public administration research constitutes an invaluable asset and strength that will be lost following a departmental merger. The newly formed department of political science would get lost in the sea of similarly looking and structured political science departments in Scandinavia (e.g. Gothenburg, Aarhus, Copenhagen, Oslo) and would risk falling behind them given the time,

⁴ In the CHAD group seven members participated in the meeting. Three members who could not attend submitted written comments, and two who attended also submitted written comments. In the CORE group 12 members participated in the meeting, two members who attended submitted written comments, one before and one after the group's report was written. In the DAD group eight members participated in the meeting and three members who could not attend sent written comments.

energy and important resources required by such an institutional change. There is broad agreement that cultivating a unique departmental reputation and expertise is preferable to having the reputation for being a larger but average political science department.

A departmental merger would also entail the cost that the University of Bergen loses the status of being the only higher education institution in Norway to pride itself with hosting a department of comparative politics and being able to unequivocally offer to students, policymakers, media and the general public research expertise that has a clear, distinct and strong comparative dimension and can contribute to public debates and policy decisions by offering a comparative political and research expertise. A merger would significantly diminish the uniqueness of the University of Bergen as the only higher education institution in Norway that can offer uncontested comparative research expertise to students, the academic community as well as to media and national and international policymakers. This would imply a loss of the competitive advantage UiB currently has over its main competitor (UiO) in the field of social sciences by offering of research, expertise and courses in comparative politics and public administration in two distinct departments and research units.

A merger between SAMPOL and ADMORG would result in a political science department that would not be too different or distinct from its counterpart at UiO and at the same time it would not be a full-scale political science department that could compete with the UiO department of political science at the time being. The lack of distinctive research profile and reputation might in turn negatively impact the competitiveness that both SAMPOL and ADMORG may enjoy compared to the UiO political science department in terms of student and staff member recruitment who may prefer clear, well-defined research profiles in comparative politics or public administration over a general and more common 'political science' degree or research affiliation.

A departmental merger would not result in a full-fledged political science department because the newly formed department would lack two key specialisations International Relations (IR) and Political Theory (PT). To create a strong and competitive department of political science that is competitive to that at UiO for example, would require significant additional financial and institutional resources for hiring at least 4 to 6 new permanent positions that would secure the necessary expertise in IR and PT for the new department. Only by hiring between 4 to 6 new staff members could the new department make a legitimate and credible claim that it has the expertise required for offering courses and research expertise in these two sub-disciplines of political science. If the newly created full-fledged political science department would also want to include political history, political geography or political ethnography as fields of research and teaching the number of new hires and employees would have to be even higher, around 8 to 10 additional hires. UiB would become an attractive place for talented IR and PT scholars only insofar UiB could make a credible claim that it has the means and intention to create an attractive research group and centre for IR and PT research. In the absence of important institutional resources and a strong hiring effort, UiB will not be able to hire and retain talent scholars in these two subfields of political science. Furthermore, this process of expanding the departmental research and teaching expertise in new research areas would entail the indirect cost that current specialisations in the two departments will not be strengthened in the years to come because all new hires will be devoted to developing and strengthening the new research expertise.

A departmental merger would also result in the loss of an important signalling device that individual researchers and research teams currently enjoy in the two departments in their

publication activities and research funding applications: having distinct, well-defined research profiles and expertise helps researchers signal unequivocally their expertise to editors and research funding bodies. A departmental merger, and the subsequent loss in departmental name recognition and ability to signal a clear research profile and expertise, could have important costs and negative consequences on how submitted manuscripts are received and accepted by university presses and international, high-impact journals of political science and public administration. Research outputs produced in a 'comparative politics' department recommend themselves extremely well for publication in generalist political science journals which nowadays appreciate, encourage and support the publication of research that adopts comparative research designs and offers analytical insights from a broad comparative perspective. Similarly, research outputs published in a department of 'administration and organisational theory' recommends themselves extremely well for publication in top journal of public administration. A departmental merger would imply the cost of losing this competitive advantage that individual researchers currently enjoy by virtue of their affiliation with departments that have clear and reputed research profiles.

Merging the two departments would also imply that individual researchers would at least partially lose their current competitive advantage in internationally competitive research funding applications such as ERC individual research grants where signalling specialised research expertise is a net advantage. Having distinct and well-defined research profiles is an important competitive advantage in securing international and national research funding which currently both SAMPOL and ADMORG enjoy but would be lost following a departmental merger. Furthermore, for those research programmes that emphasize and require interdisciplinary research grant applications, both SAMPOL and ADMORG would be in a stronger position to secure research funding as two separate (and in some cases collaborative) entities because they would make it easier to signal in what way they contribute towards achieving interdisciplinarity in the research project. A merger would diminish the claim made by researchers in the two departments about the interdisciplinary aspects of those research grants applications that would include staff members from both departments.

Furthermore, a departmental merger would significantly reduce the ability of the two departments in attracting and retaining talented international staff members that choose UiB as their academic home. As indicated in the section presenting the views of current new departmental hires in SAMPOL (staff members hired in the last 5 years), the current international staff members indicated that they have chosen to apply for jobs at UiB in SAMPOL precisely because of the clearly comparative research profile and label of the department.

1.2 Benefits

One member of the CORE research group indicated that a departmental merger could considerably improve the capacity of the departments to support the further development of larger research initiatives that strengthen the position of political science research at the University of Bergen nationally and internationally. Relatedly, a merger might present the opportunity to reconsider the process of restructuring the SAMPOL research groups, a process that was on the staff meeting seminar agenda in 2019.

The report of the DAD research group also indicates that for SAMPOL research groups that have somewhat struggled in the last years (e.g. Democracy and Development) a departmental merger could be beneficial by creating more opportunities for collaboration. However, there

was broad agreement and explicit recognition across all research groups that the current institutional status quo (having two distinct departments) has never been a problem or a challenge in forging research collaborations. Therefore, there is wide agreement that a departmental merger is not a necessary prerequisite for such collaborations to emerge.

One member in the DAD research group indicated that a merger could increase the competitive advantage of the new department relative to the political science departments in Oslo, Copenhagen and Stockholm and give the department more clout. A larger department with more resources and better economy could attract better scholars (and better and more students, see below), and reduce the number of students leaving Bergen for opportunities to study topics not on offer in Bergen.

One member of the CHAD research group indicated that a larger department of political science would provide its staff members, and in particular its PhD candidates and younger colleagues, with a broader scientific and social environment to learn from and be part of. The CHAD member also indicated that a merger would further strengthen existing research collaborations between staff members in the two departments and would strengthen the competitive advantage in applying for external research funding by developing complementary project-groups that fit more research calls and maximising the use of all skills that have been developed over the years in the two departments when it comes to writing applications, publishing, project management and also getting access to more international networks.

2. A TEACHING perspective

2.1 Costs

Fear of losing "brand name" is mentioned by students in their own report and student members of the DAD group, and by the majority of all three research groups. Being unique in Norway (and internationally) and medium-sized should be considered positively both when considering recruitment and for quality in teaching rather than a drawback. In particular, the MA-programme has a very good reputation, especially when it comes to methods, which there is a fear will be lost if the merger also entails merging study programmes. As the SAMPOL-student Selma Ekre put it in an interview in Stoff (August 25, 2020) when asked why she came to Bergen to study: "Because I wanted to study Comparative Politics and it is only in Bergen this exists in Norway".⁵ The majority thus consider the study programme and "brand name" of Comparative Politics an asset for recruitment of students.

Both students and the research groups highlight the benefits of working with smaller cohorts which enable more personal teaching at the MA-level and an optimal student-teacher and student-supervisor ratio. This is obvious when we consider our small BA-EUR programme where students often point out the smaller cohorts as a key positive aspect of their academic experience at UiB. Becoming an even larger programme with very large first year cohorts could be very negative for students, generating a more anonymous and less personal study programme and training environment, where staff and administration have less time to follow up on individual students. Instead of competing with the big programmes in Oslo or other capitals, which would require resources that are uncertain at this point, continued specialisation in a highly successful medium-sized study programme is preferable for the majority of staff in terms providing high quality education.

⁵ <https://www.stoffmagasin.no/2020/08/25/fem-pa-hoyden-med-de-nye-studentene/>

While the minority report in the CORE-group argues there might be unnecessary overlaps in the course offering across the two departments, the majority view, on the other hand, stresses the differences between the programmes and the high costs in setting up, designing, or restructuring new courses or programmes. If a full-fledged political science programme is to be developed, the recruitment of several specialists in the fields of political theory and international relations, is necessary. Reflecting the comments above regarding research, developing study programmes, BA and MA, in political science, would require at least three permanent staff in each sub-discipline to cover teaching requirements especially when one or more of the staff is on parental leave, buy-out, or sabbatical, which frequently occurs. There is nothing in this process that secures or even promises new recruits to fill the positions and secure departmental expertise in these fields. Designing new programmes is a very costly process, which would require a lot of time and resources from staff who already work hard to deliver very successful study programmes as it is.

Finally, the DAD group points out that the Faculty report is rather narrow in the perspective of cooperation. The Department already collaborates with History at the Humanities Faculty via the BA-EUR degree, Siri Gloppen has co-organised courses with the Law Faculty over several years, Gunnar Grendstad as well as Michaël Tatham are working on ideas of further collaboration with Law, the Department is involved in projects related to the Bergen School of Global Studies (directed by Siri Gloppen and Lise Rakner), and working towards the establishment of a joint master in migration studies with Social Anthropology and international partners (Hakan Sicakkan). The Department thus already collaborates broadly with relevant institutional partners, as such the organizational status quo does not seem to be an impediment to inter-disciplinary teaching and study programmes.

2.2 Benefits

One research group (CHAD) does not see any potential benefits of a merger from a teaching perspective, but some potential benefits are mentioned in one of the minority reports and the reports from DAD and CORE. A merger could allow for a wider offer in terms of courses and Bachelor and Master's degrees more broadly, or it could save resources by merging the two BA-degrees or overlapping courses, for instance. In the latter case, these resources could then be used for establishing new, additional teaching programmes at various levels, such as PPE. As the minority report in CHAD points out, a new department could stand stronger methodologically with broad offers within both qualitative and quantitative approaches.

To take advantage of the benefits related to a merger would require a study into the degree to which there is overlap/similarity in the courses offered, and a very thorough and purposeful design of a new department that goes beyond the existing divisions, in addition to new hires (as mentioned above).

3. An ORGANISATIONAL/ADMINISTRATIVE/LEADERSHIP perspective

3.1 Costs

The majority view in all three groups seem very clear on one point and that is the fear of a more hierarchical organization with an increased distance between the leadership and staff/students. Downsides to merging connected to this is less representation, more top-down leadership, more rule based/bureaucratic leadership, less personal contact staff-leaders, a more impersonal and isolating working and organizational environment, and less collegial relations. Such developments may lead to inefficiencies due to collective action problems and a slower, more

bureaucratic department, which may create frustration and discontent among staff. Many point out that they have greatly enjoyed the current time availability for dialogue between staff and departmental leadership, which the majority of staff members fears will be reduced and replaced with more anonymity and longer time frames for communication in the case of a merger. A merger will result in important communication efficiency losses for the relationship and communication between leadership and staff members in SAMPOL.

As reflected in the note by new permanent staff (below) and the CHAD and CORE groups many view a medium-sized department as a desirable working environment that is attractive for recruiting and retaining talent. There is also a concern among students, as expressed in their report and by students in the DAD-group, that they would become more invisible, and taken less seriously in a larger department.

A merger process in itself involves high transaction costs, in particular if staff members do not support the merger or question the reasons for a merger and would take up large parts of the time of the leadership and organization for a long time. The benefits are very uncertain, and as the CHAD report points out, ADMORG, the Sociology department and SAMPOL already share administration so there are no economies of scale here.

3.2 Benefits

A minority of CORE and DAD group members point to a couple of potential benefits such as more chances for collaboration and increased specialization within the department, and as the minority report in the CORE group highlights potentially better leadership and management of large projects. The latter point is echoed in the DAD group, yet this group highlights efficiency gains connected to the administering of one instead of two separate degree-tracks, which then would free up resources to strengthen multi-disciplinary research.

4. New departmental hires (last 3 to 5 years) assessment of the idea of a departmental merger

The following SAMPOL staff members (in alphabetical order) joined the department as permanent staff members between 2015 and 2020:

Adriana Bunea (February 2019)

Cornelius Cappelen (Spring 2018)

Raimondas Ibenskas (February 2019)

Yvette Peters (June 2017)

Georg Picot (August 2015)

Arjan Hille Schakel (September 2019)

This group of SAMPOL staff members expressed their *strong opposition* to the idea of a SAMPOL-ADMORG merger on several grounds. All of their substantive objections to a departmental merger are covered in the research group reports and have also been expressed as part of them. Their opinion about this issue was informed by both their international academic experience and their time of employment at SAMPOL. All new staff members agreed that for them a departmental merger is particularly salient and high stake given that such an institutional change would affect our working environment and professional development for a long time.

In addition to the research group reports, we would like to underline the following points, which are particularly important from our point of view and the international experience we have gathered.

- 1) The new staff members joined UiB as members of the Department of Comparative Politics and their applications for a permanent position in this department was motivated to a large extent by the explicit and unique comparative politics label and research profile of the department. When the new hires accepted to take up jobs in the department, they were not aware of the discussions about a potential departmental merger between SAMPOL and ADMORG. Or, when they became aware of the issue, they had assumed that the topic had been decided following the discussion of the same topic some 4 to 5 years ago and that the topic will be taken off the departmental and faculty discussion agenda. Having this information prior to the moment of accepting the jobs offers might have influenced and perhaps changed their decision about accepting the job offer. When accepting the job offers, the new staff members accepted to join a department with a unique research profile and not a general political science department. A change in the institutional and departmental status quo (such as a departmental merger) would constitute an important change to the contractual terms on which they joined UiB that could have significant consequences for their research profiles, professional development and career trajectory.
- 2) All new staff members in SAMPOL have found that smaller departments and academic units work much better and foster more collaborations than larger, often more heterogenous, departments and academic units. Larger departments are more prone to and often times do experience conflicts and poor departmental cohesion. Decision-making becomes more difficult and collective action problems augment. The new hires experienced the SAMPOL moderate size and homogenous research and working environment has extremely positive and significantly helpful in facilitating their integration in the department and the university. The access to and communication with the departmental leadership is significantly easier and it encourages and facilitates communication and interactions with the other staff members. The departmental new hires who worked in larger departments abroad (e.g. University College London, University of Exeter and University of Manchester) have each indicated that larger academic units are often marked by significant collective action issues, impersonal and isolating working environments, pronounced inequalities in the distribution of workloads and access to the departmental resources, and may lead to the breakdown of the social fabric in the departments' collegial environment because of conflicts over the allocations of workloads and resources.
- 3) The positive uniqueness of being part of a comparative politics department and its implications for their research profiles. This element was of paramount importance for all new hires which indicated that being part of a department distinctly label Department of Comparative Politics is highly desirable, and strongly supports their international research profiles. All new hires indicated that being affiliated with a Department of Comparative Politics helps them to be identified as comparativist political scientists. This research identity adds a lot of visibility to their research profiles, research outputs and professional reputation.
- 4) Being associated with the Department of Comparative Politics at UiB recommends well their submissions for high-impact journals of political science that appreciate

comparative research designs such as for example the *European Journal of Political Research*, *Comparative Political Studies*, *American Journal of Political Science*, *American Political Science Review*, *Governance*, etc.

- 5) As separate entities both SAMPOL and ADMORG have proven to be able to attract large scale research projects.
- 6) As leaders of research teams, we have experienced the closeness and availability of our departmental head to be of crucial importance in hiring internationally competitive candidates for the postdoc- and PhD-positions in our research projects.
- 7) The recent developments in new staff hires entails a strengthening and deepening of a comparative political science research profile. A merger would work counter-productive.
- 8) The new staff members in SAMPOL also questioned the rationale behind initiating the discussion about a departmental merger, and we wonder why does the Faculty want us to have this discussion and why is the faculty considering a departmental merger in the first place. The new staff members cannot understand what are the reasons and the logic motivating the Faculty to propose a discussion about a departmental merger between SAMPOL and ADMORG. The arguments mentioned in the Faculty report do not have a strong and convincing basis.
- 9) We have not seen clearly stated and substantiated arguments for a merger. The points that have been made seem to suggest that bigger is better. As mentioned above, our various experiences have taught us that this belief is erroneous. Bigger is not better. Merging the two departments is not an essential prerequisite for attracting research funding. Big research grants have been secured in both department in the absence of a departmental merger.
- 10) In some research group discussions, a few colleagues have suggested the need for more information and further discussion in order to learn more about the possibilities and benefits of a merger. We are highly sceptical towards these suggestions. As long as there is a clear majority against a merger, as there currently seems to be, there is no mandate for further exploration of the issue. Rather we would like to warn against the substantial costs of a protracted merger discussion. It would lead to immense inefficiency in terms of time that could be dedicated to teaching and research instead. It also implies a high risk of protracted conflicts.

5. Early career researchers' (Group B) assessment of and support for the idea of a departmental merger

September 4th, Group B organized a meeting to discuss perspectives on the potential Admorg/Sampol merger. Among the 12 participants, 9 were PhD candidates and 3 were Postdocs.

The sentiment among temporary staff seems to be that the potential merger raises more questions than answers. Several of Group B's members are international staff and had little to no information about the process in motion prior to attending the meeting. The report by the

faculty is exclusively in Norwegian. Instead of spending time discussing potential motivations and/or reservations against a merger, the meeting ended up mostly being a Q&A of the report's contents. Even for Norwegian temporary staff, it seemed unclear what a merger would entail and how it would be effectuated in practice. In conclusion, temporary staff needs more information about how a political science department would look – how it would be organized and structured – in order to support or reject the suggestion. If a referendum is to be organized on a merger, Group B views it as central that a clear proposition is presented.

In light of these initial reflections, Group B raised the following points/questions:

What would a merger mean for PhDs and Postdocs?

- PhD candidates are satisfied with the biannual seminar organized by Comparative Politics. It provides a crucial avenue to present and receive useful feedback on paper drafts. It also contributes positively to the work environment within this group. What would a merger between the departments mean for these seminars?
- A merger would lead to a larger group of PhD students within the new department. Would this increase the prospects and incentives for creating new PhD courses?
- Increased collaboration between the two departments could be beneficial for both PhDs and Postdocs in that it would extend research networks.
- More cooperation could lead to more competition in getting tenure. With little to no information about the administrative side of a merger, this is a salient issue among temporary staff.

Diversity and visibility

- Group B views Sampol as quite diverse in terms of research focus and portfolio. Why would we need to expand even further?
- Within Norwegian political science departments, Sampol seems quite unique with its exclusive focus on comparative politics. This makes it attractive both for students and potential PhDs and Postdocs. On the other hand, international members of Group B argued that from an outsider's perspective, having a specific department devoted to comparative politics seems odd.

Research groups

- What would a merger entail for research groups? On earlier occasions, discussions about reforming or reorganizing the research groups at Comparative Politics have taken place. A merger would present a good opportunity to do so.
- The report argues for research groups with high autonomy. What does this mean? A potential pitfall here would be that a merger between the departments would only be in name whereas research groups and research interests would not be sufficiently integrated.
- There are already some collaborations in place, across the departments, when it comes to research groups. Democracy and development have consistent attendance from members at Admorg.
- A question was raised as to how similar the research interests really are between the two departments. Do we, for example, publish in the same journals?

6. Students' assessment of and support for the idea of a departmental merger

Student Council of SAMPOL

Summary of the opinion of the Student Council in regard to a potential merger.

The opinion of the student council of SAMPOL in regard to the merger is generally negative. Having taken into consideration the information we have been given; we believe that a merger between the departments will have an overall negative impact on students at the institute.

When discussing the potential merger in the Student Council we struggled finding positives with significant value for SAMPOL-students. One of the positives discussed was that a merger could cause more cooperation between SAMPOL- and ADMORG-students. When this was discussed however, the master's students were quick to point out that their experience with the system already in place was positive, and that they did not recognise it as necessary to increase cooperation further.

The Student Council also worries that a merger would cause a larger distance between students, staff, and administration. This would in turn lower the quality of education for SAMPOL-students.

Another topic of discussion was a worry that the merger would cause a loss of identity for students. Many of the students in the council stated that their reason for applying to the University of Bergen was specifically for SAMPOL. A general political science institute could decrease the fields popularity in Bergen.

It is the opinion of the student council that the two institutes should remain separate. We believe that a merger will have an overall negative consequence on student life for SAMPOL-students.

Alf Marius Florvåg
Student Council of SAMPOL

7. Overall assessment of staff members' agreement with and support for the idea of a departmental merger

The above text has identified a significantly higher number of costs relative to the benefits of a merger between SAMPOL and ADMORG. While the few staff members supporting a merger identified mainly benefits of a merger, the overwhelming majority of staff members identified a large number of costs related to research, teaching and administrative aspects. This cost-benefit analysis indicates clearly that the costs of a merger significantly outweigh the potential benefits. This section looks at the staff's positioning on the issue in terms of size of the majority and minority viewpoints.

In terms of the numerical weight accompanying the costs and benefits of a merger and the aggregate levels of opposition or support for a merger, the Working group concludes that:

- (a) about 4 out of 5 permanent staff members in SAMPOL oppose (and some vehemently oppose) a departmental merger, identifying a high number of costs and few to no potential benefits of a merger in the hearing process;⁶
- (b) conversely, ca. 1 out of 5 permanent staff members in SAMPOL are in favour of the merger and expresses mainly benefits of the merger in the hearing process;
- (c) the newly hired permanent staff express a unanimous strong opposition to a merger;

⁶ The numbers are based on a calculation of 24 permanent academic staff at the Department.

- (d) the student council concludes that "...the departments should remain separate";
- (e) and, group B does not conclude for or against but summarises that "the potential merger raises more questions than answers".

When we consider the opinions of the various groups that have been consulted, we can conclude that there is a very strong opinion against a merger in two out of the three research groups. In the CHAD and CORE research groups there is only a small minority (one member in each group) that expressed an opinion in favour of the merger process. In the DAD group, the group is split about 50/50 among permanent staff in favour and against. The group B and student members of the DAD group expressed more negative than positive views towards a merger, but members of group B mostly had questions about the process as such (in line with statements from group B above). In sum, there is a strong position against a merger as expressed through the hearing of the research groups.

There is therefore a very strong opposition toward the idea of a merger process at the Department within research groups and amongst staff and students. The Working group therefore strongly advises the Faculty to not proceed further with the process and conclude this discussion now.

In fact, several staff members that hold the majority view have expressed their concern and have been bewildered by the initiation of this process. While the minority view was that such a discussion was about time and that this time around it should be moved forward, the strong majority view was rather "not again", "sick and tired of this meaningless exercise", etc. A majority expresses frustration and concern that the Department is invited into this process when there is very little interest in a merger, and when the Faculty process inviting the discussion brought no new information or arguments to discuss. The majority view only echoes what the Faculty report also points out (p. 33): "Det tilbakevendende tema er derfor hvorfor man skal endre noe som ser ut til å fungere". This seems to be a sentiment shared by the majority, and many have even questioned the whole process on this background arguing that the process lacks a clear purpose and should have been stopped before reaching the Department level.

The Faculty report summarises that "[D]et må være faglig motivasjon og ambisjoner bak" any attempt at merging two Departments at the Faculty. Such motivations seem to be lacking among a large majority of the staff. The same majority seems to hold the position that the academic ambitions are better accomplished by maintaining the institutional *status quo*.

Following up the committee report's conjecture of a changed position towards a merger due to staff changes the last five years, it is worth briefly comparing the views on the merger five years ago and today. The major development from five years back is that the DAD-group has shifted its view from being 100% in favour five years ago, towards being now equally split in its positive and negative assessment of a merger among its permanent staff. The CORE-group's report five years ago was more open to a merger than the report written this year that signals a solid majority against a merger. In the CHAD-group there has been little movement in viewpoints over these five years. As such, if there is a development over the last five years on this question, the department seems to have moved towards a more stronger opposition to the idea of a merger today, which is also clearly reflected in the opinion of the new permanent staff members. The report can therefore also conclude that the continued support for the *status quo* is not due to historical factors, but rather lie in a rational, cost-benefit analysis of the present-day research, teaching and organizational circumstances of the two departments.

This strong majority position may reflect several developments. First, the generational shift in the Department has gone very well, and the Department has managed to survive and thrive despite losing three dominant figures in the Department in 2017 due to retirement. Second, the results from the research groups may very well reflect the staff changes the Department has seen in the last five years, which has led to a stronger desire to keep the current organizational structure at the Department level rather than to change it. New recruits seem to be very satisfied with the current organizational structure, they applied to come to Bergen because we were a comparative politics Department, see many benefits in the current departmental structure and are strongly opposing a merger arguing that large organizational structures were a source of frustration in the universities they worked at before coming to Bergen (see section 5 above). Third, the results indicate the large majority of staff are still happy with the status quo and how the department is run and organised.

Finally, the Working group wants to echo the concerns expressed by the CHAD-group that the current process may create or have already created frustration and conflict among staff members, and that the process may resuscitate old cleavages and conflicts in the Department. The merger issue is, despite an 80/20 division among permanent staff, an important issue that many colleagues feel strongly about, and this is a process that has been thoroughly and passionately discussed informally in the halls and offices during the last four-five months. Given the clear and strong majority view in the Department against a merger, the Working group is concerned that if an issue over which there is a broad agreement within the Department (and many feel should not have been initiated at all) proceeds further, this may generate unnecessary disturbances and stress for the staff and holds the potential of becoming an unnecessary conflictual issue. In sum, the process initiated on the issue of a departmental merger, which a large majority opposes, takes attention and energy away from our most important tasks: research, teaching and management of research projects.

8. Timeliness of a departmental merger process: A merger discussion in times of Corona

The Working group also wanted to take the opportunity to highlight that two research groups and many members of staff, including members of the Working group itself, question the timing of this process and initiative from the Faculty. While the majority and minority views expressed above are independent of the current pandemic we all face, it is worth considering how the pandemic also influences the situation of staff.

Many staff members have expressed frustration over the need to discuss these issues (yet again) during a pandemic which has put a huge strain on the human resources and on all as individuals. As one permanent staff member representatively expressed it: *"I refuse to start a discussion on the pros and cons of a merger with AORG...We have a pandemic, for God's sake".*

The pandemic has forced large parts of the staff to work extra hours and rapidly convert to digital teaching, shift between home office and the regular office, and live under the strain that the pandemic puts on all of us as individuals. These extra efforts have occurred under severe uncertainty that causes challenges for teaching and research, and the planning of teaching forcing teaching staff to plan for, and change between, several potential situations throughout a semester. Many colleagues report less time to do research and frustration with not only the pandemic, but with the ever-changing conditions under which we all work. Discussing a merger, which takes time away from the key tasks teaching and research in the midst of a pandemic has been considered by many as a totally unnecessary nuisance, in particular when

considering that there is no new development or new proposal in this initiative compared to the previous round.

Furthermore, it is safe to say that a pandemic also shifts priorities. Even though the arguments for and against a merger and the staff members' position are independent of the pandemic, discussing a merger during these times should be considered quite far down on the list of priorities. Finally, as the DAD group points out. It is not obvious how one can consider merging departments let alone merge degrees in the two departments, when the University cannot guarantee lecture rooms with a capacity to hold more than 1/3 of the students in our first-year courses.

It is safe to conclude that the timing of this process has added frustration about the process for most SAMPOL members that hold the majority view.

Bergen, November 6, 2020

Adriana Bunea
Alf Marius Florvåg
Andrea Fumarola
Leiv Marsteintredet
Idunn Nørbech
Espen Stokke
Kristin Strømsnes

Appendix

The appendix includes the three research groups' summaries of their meetings. There are two minority reports attached.

In the CHAD group one member who could not attend the meeting sent in her comments, and since it diverged substantially from the majority view it was decided to include these comments as a minority report rather than rewrite the report. There were some discussions in the group since the comments were sent in after the deadline, but the group leaders as well as the Working group supported its inclusion so that as many opinions as possible were included with their views.

In the CORE group one member who attended the meeting sent in her comments disagreeing with the outline of the summary of the meeting. In this case it was also decided to include the comments as a minority report. There were then some discussions if the CORE group should rewrite the summary since the draft was intended to include all views expressed in the meeting. With a minority report attached the consensus of the remaining part of the group would be more critical towards the process than what was expressed. Yet the group leaders and the Working group decided it was better to not redact the CORE summary document in order to meet the deadline set.

In both groups concern was expressed that attaching minority reports would give the opinions expressed in these an unfair weight compared to the consensus of the large majority in both groups, but again the group leaders and the Working group agreed that the research group summaries should be included in the length, content and format written and attach the minority reports as submitted.

The ordering is as follows (organised by date of the group meetings).

- 1) CHAD
- 2) DAD
- 3) CORE

SAMPOL Research Group: Challenges of Advanced Democracies (CHAD)

Report of the research group meeting discussing the potential advantages and disadvantages of a departmental merger between the Department of Comparative Politics (SAMPOL) and the Department of Administration and Organizational Theory (ADMORG) at the University of Bergen.

--Draft version submitted for consultation, comments and review to CHAD members--

Proceedings

The CHAD research group met on August 26th with the goal of discussing the issue of a departmental merger between SAMPOL and ADMORG. The following research group members were present in the meeting: Michael Alvarez, Adriana Bunea, Cornelius Cappelen, Idunn Nørbech, Per Selle, Michael Robert Tatham, Alexander Verdoes. The research group members that were not present in the meeting had the opportunity to express their views in writing both prior to the meeting as well as after the meeting and also in relation to the draft version of the present report. Michael Alvarez, Anne Lise Fimreite, Georg Picot, Hakan Sicakkan and Michaël Robert Tatham also submitted written comments before and after the research group meeting. These written comments also informed the present report.

The research group members outlined several key benefits of maintaining the institutional status quo and keeping the two departments as two separate organisational and research units. These benefits speak *strongly against* the possibility of a departmental merger for which there *is no support* in the CHAD research group. Research group members *were unanimous in their unequivocal rejection* of a departmental merger based on their assessment of: (1) the significant costs and disadvantages of pursuing a departmental merger; (2) the lack of significant benefits in engaging with such a significant institutional change; (3) the reasons outlined in the faculty report to justify a potential departmental merger. Anne Lise Fimreite submitted written comments after the research group meeting. Her comments present a different position with respect to the departmental merger between SAMPOL and ADMORG. We include her comments at the end of this report as a “minority view”, a presentation option that both Anne Lise and her SAMPOL colleagues agreed to be a suitable option.

We detail below the arguments put forward by the research group members that speak clearly against a departmental merger between SAMPOL and ADMORG. We summarise these arguments under three key headlines that correspond to the research, teaching and administrative/organizational implications of a departmental merger.

Research group members that have been part of SAMPOL for a longer time have expressed their discontent and concern that the issue of a departmental merger between SAMPOL and ADMORG has been brought back again on the agenda by the Faculty, despite the fact that this issue has been discussed thoroughly as recent as four years ago and it was decided at that time that a merger is not desirable. They pointed out that at that time a large majority of SAMPOL staff members were strongly against a departmental merger and only very few colleagues supported this institutional change. Some research group members expressed concern regarding the fact that the preferences of the departmental staff members may not have been taken into account on a very salient issue that has direct and significant impact on their professional lives and working environment. They also expressed the worry that discussing again the issue of a departmental merger may disrupt the activities and work of both departments by creating conflict and animosities both within and across the two departments

that otherwise enjoy excellent working environments and collegial relations under the current institutional status quo in which the two departments co-exist as distinct and separate organisational and research units.

A RESEARCH perspective

The research group members highlighted the following arguments as speaking *strongly against a departmental merger* between SAMPOL and ADMORG based on the assessment of its research implications.

First, the research group noted the strongly distinct, individual research profiles and international reputations the two departments have established separately from each other over time. SAMPOL is well-known as a department of comparative politics, while ADMORG is well-established as a department of public administration. The research group members indicated that the two departments have managed to establish in time strong international research brands that currently support them well in their international collaborations, research grant applications and publication strategies. Having strong, distinct and well-defined research brands in either comparative politics or public administration research constitutes an invaluable asset and strength in the landscape of both Norwegian and European higher education and academic research, and enhances the status and reputation of the two departments in Norway and abroad.

The research group members emphasized that currently the University of Bergen is the only higher education institution in Norway to pride itself with (1) hosting a department of comparative politics and (2) being able to unequivocally offer to students, policymakers, media and the general public research expertise that has a clear, distinct and strong comparative dimension and can contribute to public debates and policy decisions by offering a comparative political and research expertise. Furthermore, maintaining two separate research and organizational profiles and identities for the two departments supports well their staff members' publication strategies and strengthens considerably their chances of getting their books and research papers accepted for publication in reputed university presses and international journals of political science or public administration. Research outputs produced in a 'comparative politics' department recommends them extremely well for publication in generalist political science journals which nowadays appreciate, encourage and support the publication of research that adopts comparative research designs and offers analytical insights from a broad comparative perspective.

In addition, maintaining two distinct organizational units that have distinct and well-defined research profiles and academic brands supports well the scholars active in the two departments in their research grant applications. For example, an important precondition and requirement for securing funding from the European Research Council, Horizon2020 or other EU research programmes is for applicants (individual or institutional) to have internationally recognised research expertise in a specific field of research. Maintaining the current distinct organizational and research profiles of the two departments would significantly contribute and help researchers in the two departments to signal this specialised expertise to national and international research funding bodies that require it. For example, two SAMPOL staff members (Elisabeth Iversflaten and Ragnhild Muriaas) have recently interviewed for an ERC Consolidator grant, in recognition of their well-established profiles as comparative researchers of political behaviour and political representation. Hakan Sicakkan's outstanding track record in securing three large-scale EU Framework Programmes were a recognition of his original

research ideas generated as part of what he identified as the ‘Bergen-school of comparative politics’ which builds heavily on the tradition of Stein Rokkan’s research legacy and constitutes an international recognised and well-reputed approach to comparative political research. Similarly, Yvette Petters’ expertise in the comparative research of representation and political inequality recommended her strongly for securing Trond Mohn funding for a five-year project in 2016. Georg Picot’s expertise on the comparative research of labour markets in Europe recommended him well for securing a Norwegian Research Council Young Talent Award in 2018. Similarly, Arjan Schakel’s recognised expertise in the field of comparative regional democracy recommended him well for securing Trond Mohn research funding in 2018. Furthermore, having well-defined research profiles is also significantly more likely to support the two departments in attracting external funding and hosting Marie Skłodowska-Curie research fellows in the years to come. Showing a close research fit between the research profile of applicants and the host department, as well as the ability of the university to provide the research fellows with training and expertise in a distinct and complementary research fields and organisational units, constitutes a great asset in supporting successful Marie Curie applications. The University of Bergen can offer this asset to potential applicants precisely because of hosting a department of comparative politics and one of public administration and organisational theory.

An additional reason for maintaining two distinct departments with two distinct research profiles was highlighted in relation to the fact that research funding bodies encourage the pursuit of interdisciplinary and cross-disciplinary research as part of large, externally-funded research projects. Keeping SAMPOL and ADMORG as two distinct, well-defined research units with two distinct research profiles helps researchers in both units to make a credible, legitimate and unequivocal argument that their research is truly inter-disciplinary when developed in collaboration with colleagues from the other department, when the two departments have well-defined and most important of all distinct research profiles and expertise. In other words, the best way to forge inter-disciplinary research activities and maximise the chances for joint research project developed in collaboration by SAMPOL and ADMORG colleagues to secure funding is to maintain and further cultivate their distinct and complementary research expertise. This would send a stronger and clear signal to funding bodies about the interdisciplinary nature of research produced in formal collaborations between the two departments. A merger between the two departments would significantly diminish the claim made by their staff members that collaborative research project developed by their staff members have clear and strong interdisciplinary aspects.

Whereas the current distinction and separate research and institutional identities of the two departments constitute a significant strength and advantage for them both in the Norwegian and European research and higher education landscape, a merger between the two would have negative direct consequences on their status and name recognition, and potential indirect negative consequences on other key aspects of academic activity such as publications and research grant applications. A merger between the two departments into a bigger political science department would result in a new research unit that would have a diluted and unclear research profile that would send a significantly less strong and clear message to students, media and policymakers about the expertise they can expect to find and demand in this new organizational unit. From a research perspective, a merger between SAMPOL and ADMORG would therefore significantly reduce the name recognition, visibility, status and national and international reputation of both departments, while significantly diminishing the uniqueness of the University of Bergen as the only higher education institution in Norway that can offer

uncontested comparative research expertise to students, the academic community as well as to media and national and international policymakers.

The research group members also engaged with and discussed two specific points raised in the Faculty report: (1) how UiB performs relative to its main competitor (UiO) in its offer of political science research, expertise and teaching and (2) how a departmental merger will help foster more collaborative work between staff members of the two departments.

With respect to the first aspect, all research group members agreed that UiB can maintain its competitive advantage by cultivating further its unique and distinctive offer of research, expertise and courses in comparative politics and public administration in two distinct departments and research units. The research group members agreed that a merger between SAMPOL and ADMORG would result in a political science department that would not be too different or distinct from its counterpart at UiO and would not be a full-scale political science department that could compete with the UiO department of political science. The lack of distinctive research profile and reputation might in turn negatively impact the competitiveness that both SAMPOL and ADMORG may enjoy compared to the UiO political science department in terms of student and staff member recruitment who may prefer clear, well-defined research profiles in comparative politics or public administration over a general and more common ‘political science’ degree or research affiliation. It is worth noting in this respect that almost all international guests or international colleagues visiting UiB and SAMPOL remark and highly appreciate how unique it is to have a department of comparative politics in the European political science landscape. International guests also remarked that having a distinct comparative politics department is an inspired approach adopted by UiB to honour and further cultivate Stein Rokkan’s research legacy and its impact on the development of European political science research.

Research group members noted that this unique comparative politics brand of SAMPOL has contributed greatly towards the department’s undisputed success in attracting and retaining talented international staff members that have chosen UiB as their academic home and research power house. International staff members have chosen to apply for jobs at SAMPOL precisely because of its comparative politics label and clear-cut research orientation.

With respect to the second aspect and the argument that a merger will foster more collaboration between staff members of the two departments, the research group members argued that until now being located in two departments has never constituted a challenge in developing joint applications for research projects such as for example the European Social Survey by Sveinung Arnesen, the research collaborations between Siri Gloppen (SAMPOL) and Marit Skiveness (ADMORG) and Adriana Bunea (SAMPOL) serving as an advisory committee member for Martina Vukasovic’s research grant application for the Norwegian research Council in 2019.

Furthermore, the research group members remarked that usually being located in separate departments or even separate faculties does not represent a barrier to collaboration in research or in teaching. For example, SAMPOL staff members collaborate frequently with colleagues from the Faculty of Law, as illustrated by Law Transform (Siri Gloppen), Gunnar Grendstad’s work (research projects and co-supervision of PhD candidates on Norwegian Courts), or Michaël Tatham’s work with Sigrid Eskeland Schütz, Ignacio Herrera Anchustegui, and Jorn Jacobsen (cf. LEG-ARCH project with Tatham and Schütze as co-PIs; DeWindSea where Schütz is PI and Tatham is work-package leader; the Tatham-Anchustegui SeaLandUse project application; or Tatham’s role as one of 6 PIs in the Law-based SFF application by Jacobsen

and Schütz). These examples show that conducting research in different departments and faculties does not constitute a challenge for developing fruitful research collaborations. At the same time, we note that the presence of research collaborations does not constitute a basis for an institutional merger: for example, there have never been discussions about a SAMPOL-Law merger despite the existence of fruitful cooperation between scholars in the two departments. Similarly, belonging to the *same* department does not affect cooperation or collaboration. Many SAMPOL researchers have never and will never cooperate with one another on teaching or research, simply because there is no shared substantive interest between them. Therefore, the CHAD group members considered that the argument that a merger between SAMPOL and ADMORG would enhance research collaboration while keeping two separate departmental units hampers it, is not convincing and does not constitute a strong enough reason for implementing a merger.

Furthermore, all CHAD group members emphasised that SAMPOL has an excellent track record of publications, securing research funding from external sources and international hires that taken together provide strong empirical evidence that its unique research profile as a department of comparative politics represents a great strength and competitive advantage in securing and retaining both competitive funding and research active and highly motivated international scholars. Together these elements contribute to the reputation and prestige of the University of Bergen and its Faculty of Social Sciences.

Last but not least, the discussions in the CHAD research group emphasized an importance consequence of merging SAMPOL and ADMORG into one department of political science: the newly formed department would not be a full-fledged department of political science because it would lack two key specialisations – International Relations (IR) and Political Theory (PT). To create a strong and competitive department of political science that is competitive to that at UiO for example would require significant additional resources for hiring at least 4 to 6 new permanent positions that would secure the necessary expertise in IR and PT for the new department. Only by hiring between 4 to 6 new staff members could the new department make a legitimate and credible claim that it has the expertise required for offering courses and research expertise in these two sub-disciplines of political science. We consider it takes at least 3 category-A employees to create some synergies and group dynamics in each sub-discipline. If the newly created full-fledged political science department would also want to include political history, political geography or political ethnography as fields of research and teaching than the number of new hires and employees would have to be even higher, around 8 to 10 additional hires. From a teaching point of view, one would need at least three permanent staff in each sub-discipline, to cover teaching requirements especially when one of these staff is on parental leave, buy-out, or sabbatical, which frequently occurs. UiB would become an attractive place for talented IR and PT scholars only insofar UiB could make a credible claim that it has the means and intention to create an attractive research group and center for IR and PT research. In the absence of important institutional resources and a strong hiring effort, UiB will not be able to hire and retain talent scholars in these two subfields of political science.

A TEACHING perspective

The research group members could not identify any benefits of a departmental merger insofar teaching activities are concerned and could not identify any negative consequences of maintaining two separate departments that offer two separate course curricula at different levels. For example, having two separate departments does not hamper students taking courses from each department's curriculum and there were also instances when students conducting

their master dissertation research in one department interacted with staff members from another department and asked for their advice despite not being formally part of the same organizational unit.

Furthermore, one key argument that advises strongly against a departmental merger is that this move would increase substantially first year cohorts and the potentially the number of students attending some courses. This in turn would negatively impact the students' experience of higher education and the amount of time and attention they would receive from their course convenors. For example, BA EUR students often attribute the smallness of the degree cohort as a "positive". Similarly, we have had some students quitting the MA in Oslo to join the MA in Bergen, because they were better looked after being part of a cohort of 40 students as opposed to 120 in Oslo.

In addition, the MA programme in Comparative Politics offered by SAMPOL has an excellent reputation and standing because of its distinct research and educational profile that emphasises the comparative component of the graduate training students get as part of their degree. This aspect would be lost in the eventuality of a merger between SAMPOL and ADMORG which would operate in the context of a political science department whose legitimacy over offering an MA degree in Comparative Politics might be questioned.

An ORGANIZATIONAL/ADMINISTRATIVE/LEADERSHIP perspective

From an organisational/administrative/leadership perspective, the CHAD research group members have all agreed that a departmental merger would significantly increase the size of the department and would inevitably result in operating a more hierarchical and complex structure of management and leadership. This would lead in turn to a significant increase in the distance between departmental leadership and staff members and may eventually evolve into a significant source of frustration and discontent, and a source of inefficiency. Larger departments are also more prone to experience more collective action problems which may lead to less collegial and less cooperative working environments. Bigger departments also tend to be slower, more bureaucratic, and impersonal. They constitute a less rewarding and less motivating working environment. Many CHAD members have direct experience of life in large departments and they were unanimous as to its downsides (e.g. Humboldt, University of Oxford, University of Manchester, University of Southampton, University College London, University of Exeter).

Medium-sized departmental units are more favourable in this respect as leadership and management are closer to staff members and have, per capita, more time available for dialogue with each staff member. This in turn favours the creation of better and more harmonious relationships between leadership and employees, improves the probability of collaboration and cooperation within the department and leads to more collegial relationships within a department. Therefore, a medium, 'human-sized' department is much more desirable as a working environment. SAMPOL's positive, friendly, and international working environment is one reason why it has been so successful in *attracting* and *retaining* international talent and leading cooperative projects with partners abroad. On several occasions, the international staff members that also had some level of interaction with UiO's political science department emphasised the SAMPOL offers a significantly more rewarding working environment precisely because of its optimal size and excellent relationships between the departmental leadership and departmental staff members which find the leadership approachable and always

willing and able to support them. Research synergies and teaching collaborations are also easier to forge, cultivate and maintain in smaller departmental units.

Last but not least, SAMPOL, ADMORG and the sociology department already share their administrative unit so there are no economies of scale here.

Timeliness of a departmental merger process

The research group members consider the time of discussing the merger in times of a pandemic is inopportune both now and in the foreseeable future.

Minority view expressed in writing by Anne Lise Fimreite with respect to a potential merger between SAMPOL and ADMORG

In her written comments, Anne Lise Fimreite indicated the following:

I would like to present a minority view on the merger of the two departments. Being one of very few people who has served as a professor in both departments it is my assessment that it would be an advantage for the political science environments in Bergen if we were brought together in one department.

Today there seem to be overlaps in our teaching portfolio and in our research interests and activities. Examples given could be welfare-systems, policy formulation, political participation, political institutions at different levels, multilevel governance, social rights and globalization. In both departments the research is comparative in its approach, and we also share research methods. A larger department will give us all - particular our PhD candidates and younger colleagues - a broader scientific and social environment to learn from and be part of.

It should be mentioned that there already is a lot of fruitful collaboration between researchers at the departments. In my opinion a merger would strengthen that. In a situation that more and more of our funding will be external, a strong and collaborative political science environment would as I see it be an advantage both in the national but also international competition. We will have the possibilities to put together complementary project-groups that fit more calls. Strong and well acknowledged research-groups in both departments can serve as models and be important front-runners in the application process. A merged department will also have the advantage of using all skills that have been developed over the years when it comes to writing applications, publishing, project management and also getting access to more international networks.

A merged department would represent new possibilities in teaching courses related to research because we will have more teaching staff available when overlapping courses are merged. Different approaches in the two departments, for example when it comes to methodology will as I see it, be an advantage in teaching, particular at post-graduate level. SAMPOL's strong position in quantitative methods and ADMORG's strong position in qualitative methods can serve as a concrete example here.

Some of my comments here are related to what could be named "tacit knowledge". I would therefore like to suggest a concrete process where a group of people from both departments looked in to both the teaching portfolio (all levels, also PhD) and research activities in details and investigated what really is similar/overlapping, what is complementary and what is totally

different and unique for each department. This could give us a more empirical base for further discussions.

SAMPOL Research Group Democracy and Development

Summary discussion in the Democracy and Development group on a potential merger with AdmOrg.

Meeting was held semi-virtually on Wednesday September 9.

Present: Leiv Marsteintredet (Professor), Espen Stokke (PhD-candidate), Michael E. Alvarez (Associate professor), Marianne Tøraasen (PhD-candidate, CMI), Hans Jørgen Gåsemeyr (Post. Doc), Pauline Lemaire (PhD-candidate, CMI), Lisa-Marie Selvik (PhD-candidate), Ingvild Lemstad (MA-student)

Lise Rakner, Siri Gloppen and Einar Berntzen were not able to attend. All were invited to send in written comments. All sent short written comments expressing their position on the possible merger.

Outline summarizing the research group discussions around the issue of a SAMPOL ADMORG departmental merger

In general, several members pointed out the difficulties of engaging seriously in discussions on the topic of merger since there are so many uncertainties regarding a potential merger. There are many assumptions of potential benefits of a merger in the report, but the report raises more questions than answers. Some of the potential benefits rests on assumptions of an ideal situation (such as more collaboration following automatically from a merger), but does not address practical concerns with a merger. Many things can go wrong, and the risks are high especially when both departments on their own are producing good results, as the report also stresses. Yet, those members who are positive towards a merger cite increased attractiveness of a political science department in a Nordic context, potential for a more efficient teaching across sub-disciplines of political science, and more effective administrative support for cross-disciplinary research. The latter parts would also free up time and resources for research and thus have a dual positive effect.

Several of the younger scholars point out that the issue may not be as important for them, however, the report and issue of a merger raises questions about intentions and assumptions.

Overall, the research group members seem to be more sceptical than positive about a potential merger. There is a more or less even divide among permanent staff, while a majority of younger scholar are sceptical.

1. A RESEARCH perspective

1.1 Costs

One immediate cost is related to the time invested in working on a merger. Loss of specialisation in one field may entail costs when a merged department must strengthen on new areas (International relations, political theory), which can reduce recruitment and strength in areas where we are strong. There is no guarantee that e.g. Democracy and Development will be strengthened with a merger even though more positions would be given a new, larger department.

Several younger scholars countered the argument below about competing with Oslo, Copenhagen and Stockholm pointing out that there is strength in being different from Oslo and being strong in a subfield, and that the department has an edge over others by being good and visible in one field. Polishing a unique niche may be better than being a mediocre, but large, political science department. International members of temporary staff pointed out that it did indeed seem odd to have a specific department in comparative politics rather than a general political science department.

1.2 Benefits

Could lead to more collaboration, which could benefit the Democracy and Development group which has struggled somewhat the last few years. Yet as it was also pointed out, a merger is not a necessary condition for collaboration as the research group collaborates with CMI and members of Adm.Org. already participate in the research group meetings.

A merger presents an opportunity to revise research group structures and draw overlapping research between Admorg and Sampol together in new research groups. A restructuring of research groups was on the agenda for the 2019 staff seminar and a merger would be an apt time to reconsider some of the points raised.

One member of the group points to the potential a merger could put us up there in competition with Oslo, Copenhagen, and Stockholm and give the department (after merger) more clout. A larger department with more resources and better economy could attract better scholars (and better and more students, see below), and reduce the number of students leaving Bergen for opportunities to study topics not on offer in Bergen.

2. A TEACHING perspective

2.1 Costs

The Student representative pointed out the benefits of being "small" and different both for being a student and for recruitment purposes. The student emphasised the MA was well known, strong in methods and that specialisation is a strength for students and recruitment. This would be lost in a merged department. The report's suggested broadening of educational offers to include international relations and political theory also raises questions of what degrees a new, merged department would offer and to what extent Admorg and Sampol today possess individuals with expertise and resources to develop new sub-disciplines of political science.

Another issue is that the report is relatively narrowly focused when it comes to collaboration within teaching. The department collaborates with the Law Faculty (and wants more collaboration here) and with Humanities (History - through the EUR-BA), and there are ongoing initiatives for collaboration with Economy and Philosophy on a PPE degree as well as engagement through Siri Gloppen in Bergen School of Global Studies. A merger and the work related to this may come in the way of other collaborative teaching initiatives initiated from below. On the teaching side there seems to be more to gain from collaborating beyond Admorg rather than with Admorg. Prior experience from an initiative on collaboration on a course is also negative, and there is no guarantee that a merger will make collaboration easier (if two BA degrees are maintained).

2.2 Benefits

The report specifically says that resources and resource efficiency should not be part of the consideration, but this is almost impossible to do when discussing teaching. One potential benefit could come out of a merger between the two main BA-degrees in Adm.Org and SAMPOL and create a new BA (and MA) in political science. A new department could potentially over time save resources on teaching and potentially also administration, by merging the two BA-degrees. The saved resources could open possibilities for engaging in other, new teaching initiatives such as PPE, or new collaborations with colleagues at Admorg.

3. An ORGANISATIONAL/ADMINISTRATIVE/LEADERSHIP perspective

3.1 Costs

Several costs were mentioned. 1) There will have to be invested a lot of time and resources among staff, administration, and leadership in a process with uncertain benefits; 2) Increased distance between leadership and staff which reduces flexibility, less contact staff-leadership, more rule-based leadership, and more impersonal relations. From one PhD comparing Oslo with Bergen, it was pointed out that a medium or smaller department, students and younger scholars gain a more serious and prominent role than in larger departments.

3.2 Benefits

If BA (and MA)-programmes are merged this may reduce administrative costs for the Faculty's administration in Christies gate. Those in favour of a merger cited inefficient organization of research and teaching as key arguments. Smaller units such as admorg and sampol spend a lot of organizational resources maintaining separate education program. A merger would free up resources that could be used to strengthen multi-disciplinary research.

4. Overall assessment of staff members' agreement with and support for the idea of a departmental merger (discuss members' motivation, incentives and ambition to engage procedurally and organizationally with a merger process)

In general, there seems to be more members who oppose/raise questions about a merger than outright support it. Many in the group find it in general difficult to really engage in serious discussions on the topic given that the report that forms the basis for the merger give few ideas on what a merger would look like.

There are no proposed models in the report, which increases the importance of an engaged staff that could design such models and convince other members of the staff of their benefits. Thus, the lack of interest among more than half of the group for engaging in such a large project conspires against the merger by contradicting what the report underscores as a necessary condition for a merger: "Det må være faglig motivasjon og ambisjoner bak" (p. 34).

One key reason mentioned for the lack of motivation, which is also echoed in the report, was mentioned by one of the permanent staff: "if it ain't broke, why fix it?" Several pointed to the fact that the Department was doing well on most indicators

relating to external funding, research and teaching, thus few saw the need to engage in a project with uncertain benefits, but with several costs in the merger process. The report also insufficiently addresses the department's current international, research institute and cross-faculty collaboration. Several members stressed that there is no impediment to research collaboration as things are now, and nothing automatic with more collaboration if the departments are merged and labelled differently.

Finally, for a merger to work, there must be a firm commitment (in both departments), and a long-term plan that is agreed upon beforehand, if not the merger will create losses than gains when a plan, as it is now, is lacking. Without a plan, one might just merge two clearly identifiable sub-entities that are only merged in the name.

Staff motivated for a merger, on the other hand, cited arguments reflected in the report, including lower costs of teaching and administration and an improvement to multidisciplinary research. Merging would also improve competitiveness vis-à-vis other Nordic political science departments that combine sub-disciplines such as comparative politics, international relations and public administration.

The somewhat older members of the group reminded that the merger has been discussed several times the last fifteen years, leading to two different conclusions: some argued this means that "we just need to get the merger process done", while the other part asked "why discuss this yet again?".

5. Timeliness of a departmental merger process

- The pandemic was not discussed much, but lack of motivation and interest in this proposal among the majority may also be attributed to people having a lot to do due to the pandemic and seeing a merger as less important during these times.
- The only pandemic-related point that came up was on the side of teaching. Even though it is not sure whether or not a merger would lead to joint courses in the AdmOrg and SAMPOL BA-programmes or joint BA (and MA)-programmes, the pandemic effectively stops any potential resource effective collaborations in this regard. Further, it is unlikely that such a merger of degrees is realistic as it would create many more large courses. The two BA-programmes are very large and adding more large courses, in addition to MET102, is simply not advisable for the time being. On a more general level, it might be questioned whether the University has the appropriate infrastructure to meet the demands by a merger of two of the major BA-programmes in the Social Sciences Faculty.

MOR / CORE Research Group Meeting – Department of Comparative Politics

16 September 2020, h. 12:15 (Zoom)

Comments from the Research Group in relation to the proposed merger with the Department of Administration and Organization Theory

Participants: Kristin Strømsnes, Andrea Fumarola, Marta Eidheim, Gunnar Grendstad, Mari Helliesen, Raimondas Ibenskas, Elisabeth Ivarsflaten, Jonas Linde, Ruben Mathisen, Yvette Peters, Arjan Schakel, Reto Wüest

On 16 September 2020, our research group thoroughly discussed different aspects of the question of whether our Department should endorse or oppose the Faculty's reorganization plan involving SAMPOL and ADMORG departments. Our conclusion is that we don't see neither clear benefits for our Department to participate in this process, nor a clear strategy or motivation – or sufficient information – by the Faculty of Social Sciences for promoting it.

Why? A Lack of Information and Motivation

While nobody is against a departmental merger per se, the research group sees few clear beneficial effects for doing it. First of all, this is not the first time that the topic has been discussed. In 2015 the question about whether the two departments should be merged was discussed by our Departments and our research groups, leading to nothing due to little enthusiasm and even less prospect of a merger materializing, including the promise of receiving more resources and new positions. Five years ago, we already discussed this issue extensively and seriously, and we did not get to the conclusion for a merger. Nothing has substantially changed, and it seems too early to resume the question of a merger at this moment.

Thus, the big question that the research group arises is: Why?

There seems to be no reason why this discussion should be resumed now. All the members complain about a lack of information by the Faculty, which did not provide clear motivation for restarting this process now. Before starting another intensive, time-consuming discussion, the Faculty leadership should make the objectives for such a merger and the reasons behind much clearer. Only after this we could go forward with another thoughtful and structured discussion. What is the purpose for merging the two departments right now? Attracting more international funds? Attracting more students? Broadening the teaching offer? All in all, it seems to lack a clear plan for doing it. The process initiated by the board of the Faculty of

Social Sciences gives us more the impression of a top-down oriented discussion than a genuine debate coming from below.

We also agreed on the fact that this discussion should have been called off or, at least, postponed given the Covid-19 pandemic. The extraordinary situation we are currently experiencing not only as employees but also as individuals, is already putting extra burdens on the two departments that are working hard to provide quality teaching according to the current regulations involving social distancing and the use of digital platforms.

Research

We failed to see specific advantages regarding research coming from a merger between SAMPOL and ADMORG. Our impression is that, besides current existing cooperation, a structural collaboration under the merger would be difficult since we are two departments created- and which grew up separately for a long time. Both have developed specificities – in terms of formal and informal research groups, centers and units but also research interests – that would involve higher costs on the long period in terms of internal reorganization and establishment of collaborations between researchers. In our opinion, the risk of maintaining an informal two departments-structure would be rather high even after a merger.

We have a well-established ‘trademark’ of Comparative Politics: SAMPOL is now a name that is recognized at the national and international level, as the constant and growing recruitment of students and staff from abroad that has occurred in the last decade, testifies. Becoming a Political Science Department entail potential risks. We would get lost in a sea of similar looking and overall better departments existing in Norway and Scandinavia (for instance, Gothenburg, Oslo, Aarhus), risking not only to fall behind them but also to lose our strong specialization. We are one of the very few departments of comparative politics – the core of political science – and we believe that preserving this strong specialization, tradition and identity should be, instead, a priority for the Faculty of Social Sciences.

Moreover, the merged department of political science would lack relevant disciplines such as international relations as well as normative political theory. It would therefore require relevant (economic and organizational) efforts to recruit new staff with specialization in these fields of research and teaching. Moreover, multiple persons would be needed in order to make it balanced. Again, in an open competition with the abovementioned, well-established departments, would we still be able to attract students and talented researchers in the same manner as we have succeeded in the last years?

Finally, research collaboration between SAMPOL and ADMORG are already in place under several forms that have multiplied in the last few years. They go from ‘smaller’ collaboration on single research projects to bigger national projects such as the Coordinated Online Panels for Research on Democracy and Governance in Norway (KODEM) with the Panel of Public Administrators. Since successful research collaboration on the common grounds is already possible now, the research group does not see how the merger might represent a necessity from this point of view.

Teaching

We do not disregard that a merger between SAMPOL and ADMORG may create opportunities regarding teaching. It could allow for a wider offer in terms of courses and Bachelor and Master programs, more broadly. This element might contribute to attract more students. However, this

would require a very thorough and purposeful design of a new department, that goes beyond the existing divisions.

There might be a number of costs associated with the merger. As for our research profile, we would lose our comparative politics brand and our small-scale study program (that in fact is not *that* small) for a bigger one that need to be highly competitive with other realities on the market at the national and international level. Being the only Comparative Politics department in Norway represents a relevant factor that students consider when they choose to come to Bergen, rather than preferring larger departments such as Oslo or Trondheim. Would we still be able to attract students that can have the same (maybe better) Political Science programs in Oslo, for instance?

Moreover, taking over quite different programs would entail rather higher costs in setting up and designing, or restructuring and maintaining not only new courses, but also entire BA and MA programs which cover different topics that accommodate the different instances. In the best-case scenario, the increase in the number of student enrolments must correspond to an increase in the number of staff, especially in those fields – International Relations and Normative Political Theory – that are currently not covered by the two departments' study programs. Concerning this aspect, two point raised above need to be mentioned. We would end up offering something that is already proposed elsewhere at the expense of our specificity and, maybe, our quality, while a merger is in this sense simply not necessary. Students, in fact, can already take different classes and co-designed courses as successfully done in other collaborative examples that can be implemented also in the case of SAMPOL and ADMORG without any merger.

Organization / Leadership

In terms of organization, a merger has clear consequences on the size of the department. There can be positive externalities, such as more chances for collaboration and increased specialization within the department. On the other hand, we are worried that a bigger department would inevitably reduce its representation given the increased distance between staff and leadership. We proudly belong to a department based on reciprocal cooperation and pleasant interpersonal relation among staff but also between staff and leadership, which are elements that make our job more enjoyable and productive. The merged department may result into a more anonymous place to work in and where decisions are just taken at the expense of open discussion.

Moreover, more people would also mean greater variation in terms of research and topics, especially when it comes with two realities with rather different organization like SAMPOL and ADMORG. There is a concrete risk that a merger conducted without transparency and clarity of motivation on the behalf of the board of the Faculty of Social Sciences, would end up with one bigger department still acting as two separate one, especially in terms of Department leadership selection and, consequently, its management. Before starting (again) a structural discussion on a merger between our two departments, we need to know the Faculty intends to build a uniform department, that keeps the current collegiality, decisiveness, and internal coordination.

Final Remarks

The Department of Comparative Politics has grown very fast in the last decade, in terms of international visibility and reputation, student enrolments and staff recruiting. It is currently

the second biggest department of the Faculty, behind the Information Science and Media Studies only⁷ (cfr. [committee's report](#), p. 32). Despite this, the Faculty board sticks to the SAMPOL-ADMORG merger – without an apparent, clear motivation – rather than considering alternative solutions involving smaller departments like sociology and administration or geography and social anthropology.

However, the proposal of the Faculty board poses an important question to the SAMPOL community: where do we want to go from here? Do we want to grow as a single department or through a merge with the neighbor ADMORG or any other department? In principle, we believe that there is nothing wrong about discussing reorganization or even mergers. But it is important that the Faculty leadership put all the tools and options on the table in order to promote an informed discussion from below involving all the actors involved in the research, teaching and administrative activity. A few years ago, we thoroughly discussed the reorganization of our departments, ending up with the conclusion that a process like this should rather be focused on research groups, study programs and disciplines that need to be reorganized and adapted to the today's new societal challenges.

Bergen, October 7th, 2020

The MOR/CORE Research Group

Supplementary note on views expressed at the CORE meeting which are not reflected in the report:

The leadership of the CORE research group has decided to submit a report that does not reflect all the views expressed at the meeting of the research group. Upon reading the draft I asked that the minority views expressed also be included in the report and I submitted comments to be included in the report by the deadline. The group leadership decided that they wanted these comments to appear as a separate note to the report rather than as an integrated part of it. In the below, I therefore list the comments I expressed at the meeting and submitted in writing to be included in the report as a minority view.

Note to the intro and the section entitled “Why?”:

The group had one research group meeting on zoom to discuss the question of a merger based on the faculty-report which had been distributed on email prior to the meeting. No further background information was presented from the department or faculty leadership. This is not a sufficient treatment of a question of this importance for the future of the department.

There are significant opportunity costs for the department, in particular for younger colleagues who need career opportunities, in dismissing the question of a merger without any in-depth treatment of the pros and cons.

There have been substantial changes to the department during the five years that have passed since the question of a merger was last discussed. These include, but are not limited to, the department deciding it could not house the DIGSSCORE initiative because of its scale, many new hires, and large growth in externally funded projects.

⁷ In 2004 the two former departments of Information Science and Media Studies merged. It represents an illustrative example of how a departmental merger might end up and why we need to know motivations, costs and benefits of it.

Note on Research:

Research collaboration between SAMPOL and ADMORG have multiplied in the last few years, and this is a reason for considering a merger. Examples range from ‘smaller’ collaboration on single research projects to bigger national projects such as the Coordinated Online Panels for Research on Democracy and Governance in Norway (KODEM) with the Panel of Public Administrators and the Center of Excellence initiative, Center for Research on Democracy in the 21st Century. A merger could considerably improve the capacity of departments to support the further development of larger research initiatives that strengthen the position of political science research at the University of Bergen both nationally and internationally.

Note on teaching:

A merger could be of substantial benefit to students with rather small adjustments in programs. The possibility of, for example, designing programs where students can specialize in either in Norwegian/Scandinavian politics and governance or in global/comparative politics and governance is one such rather low-hanging fruit. Dismissing this question without further exploration of the possibilities is not in the best interest of the students at either of the two departments.

Note on leadership and organization:

The rapid changes at the department of comparative politics during the last five years, both in that a large share of new recruitment positions are externally funded and that many of the permanent faculty at the department have substantial project leadership responsibilities, necessitate changes to the structure and organization of the department. A process to address these developments structurally will need to occur regardless of a merger. It is natural to address the question of a merger in conjunction with these other urgently needed structural changes to manage and sustain the sudden and rapid growth in external funding.

Note on the conclusion:

The difference between the largest (Information and Media) and second largest department at the faculty (Comparative Politics) is much more substantial than the difference in size between Comparative Politics and the rest of the departments. Compared to other political science departments in other countries that perform well, such as political science in Gothenburg and Aarhus, Bergen is behind both on performance indicators and size. A merger between the Departments of Comparative Politics and Public Administration represents an opportunity for growth and improvement of the performance of political science at the University of Bergen that it would be wise for both departments to consider in full at this juncture.

The majority of participant at the meeting were not present when the question of a merger was discussed five years ago. Most of them noted in the meeting that they lacked information about the question. Several of the younger participants in the meeting did not speak. Concluding that the question of a merger should not be considered in fuller breath at the Department of Comparative Politics on the basis of one Zoom meeting is premature and not in the best interest of the Department of Comparative Politics.

Bergen, October 8th, 2020

Elisabeth Ivarsflaten

UNIVERSITETET I BERGEN

Institutt for sosialantropologi

Fosswinckelsgt. 6, 5007 Bergen

Sentralbord 55 58 48 00

Direkte linje eksp.kont. 55 58 92 50

Telefax 55 58 92 60

Epost post@sosantr.uib.no

Department of Social Anthropology

Fosswinckelsgt. 6, 5007 Bergen

Switchboard 55 58 48 00

Direct line secretary. 55 58 92 50

Telefax 55 58 92 60

Email post@sosantr.uib.no

Bergen 10. november 2020

Høringsuttalelse fra Institutt for sosialantropologi – Struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Rapporten fra arbeidsgruppen som har utredet struktur og samarbeidsformer ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ble diskutert i stabsmøte ved vårt institutt 29. oktober. Dette danner grunnlag for utarbeidelse av følgende uttalelse som ble vedtatt i Institutttrådsmøte 5. november.

Institutt for sosialantropologi ønsker velkommen tiltak som kan bedre kvalitet på forskning og undervisning gjennom samarbeid på fakultetet. Vi har imidlertid noen kommentarer til arbeidsgruppens forslag. Nedenfor vil vi først problematisere noen av premissene for/antakelsene som ligger under argumentasjonen i rapporten før vi kommenterer hvert enkelt av arbeidsgruppens anbefalinger. Til sist vurderer vi pkt. 5. og 6. angående instituttsammenslåinger.

Arbeidsgruppen skriver at de...

«... har tolket mandatet slik at det skal vurdere om det er grunnlag for tiltak for økt samarbeid mellom instituttene og eventuelt en endring i fakultetsstrukturen, som vil kunne føre til bedre resultater på forskningssiden - som høyere tilslag på eksternt finansierte prosjekter, bedre/flere publikasjoner, og et bedre, og kanskje mer aktuelt, undervisningstilbud.» (s.5)

Slik dette videre operasjonaliseres og artikuleres i rapporten synes det å relatere til en antakelse om at manglende kvalitet i forskning og undervisning i stor grad skyldes mangel på tverrfaglig samarbeid og at enhetene er små. Det materiale som presenteres i rapporten motsier selv dette. Til tross for at Institutt for sosialantropologi (sammen med Sosiologisk institutt) er det minste instituttet ved fakultetet (i form av faglige årsverk), og til tross for at vi er relativt lite involvert i tverrfaglig samarbeid på fakultetet, kommer vi svært godt ut når det gjelder publikasjonspoeng og eksternt finansiering. Vi fikk også høyeste karakter i SAMEVAL-evalueringen av samfunnsvitenskapelig forskning i Norge. Det bør drøftes bredere hva som skaper god forskning, uten at det antas at a-priori at tverrfaglighet og instituttstørrelse er viktige forutsetninger.

Det er mulig at noen store satsinger krever tverrfaglig samarbeid, men det må da ikke være et premiss – slik det ser ut til i denne rapporten – at tverrfaglighet nødvendigvis bør skje

internt på fakultetet. Forskere på vårt institutt deltar og har deltatt i tverrfaglig samarbeid med faglig sett 'fjernere' partnere med stort utbytte, både ved og utenfor UiB.

Når det gjelder de enkelte anbefalingene har vi følgende kommentarer:

- Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.

I den grad dette er tenkt som en videreføring av det tverrfaglige teamet som de siste to årene er involvert i å vurdere planlagte søkere til NFR, synes vi dette er en god ide. Vi vil imidlertid forutsette at dette organiseres som en ressurs for forskere uten at det legges for mange føringer på hvordan tverrfaglig samarbeid skal operasjonaliseres. For eksempel bør ikke tverrfaglig samarbeid begrenses innad til fakultetet, men inkludere samarbeid med andre fakultet og institusjoner (nasjonalt og internasjonalt). Prosjektideer og dertil prosjektgruppesammensetning må i størst mulig grad være opp til forskere selv å definere med utgangspunkt i forskningens fokus og formål.

Et annet moment her er at vi synes det kan stilles spørsmålsteget ved om det bør være et mål å øke antall søknader. Erfaring fra søknadsprosessen de siste årene viser at det ikke er noen sammenheng mellom antall søknader sendt og hvor mange prosjekt man får innvilget.

- Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.

Vi ser ikke behovet for å opprette nok en tverrfaglig enhet ved fakultetet. Dette vil kreve betydelige økonomiske ressurser, som i siste instans må tas fra grunnbevilgningene til instituttene/faste stillinger. Vi vil også bemerke at det kan være problematisk å skape slike konkurransearenaer internt ved fakultetet – det vil fort kunne oppstå spørsmål omkring legitimitet og gjennomsiktighet.

- Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.

Det er uklart hvordan dette er tenkt operasjonalisert, særlig hva som skal kunne defineres som tverrfaglige emner. Hvis deltakelse fra flere institutt i undervisningen av et emne er en forutsetning for å kvalifisere til ekstra uttelling per studiepoeng, vil det store metodekurset (MET 101) kunne betraktes som tverrfaglig, mens reelt tverrfaglige emner undervist innen et institutt (som særlig kan være tilfelle på Institutt for geografi, men også i såkalte 'con-amore' emner ved vårt institutt – SANT280/285/290) ikke vil kvalifisere. Slike emner kan være reelt tverrfaglige ved at de henter perspektiver og litteratur fra flere disipliner, og tar opp studenter fra andre disipliner. Denne type tverrfaglighet blir 'usynlig' og vil ikke kvalifisere for den foreslåtte ekstra uttelling i budsjettmodellen hvis kriteriet er at flere institutt må samarbeide om administrasjon og undervisningen av et emne for at det skal betraktes som tverrfaglig. Vi mener også at premisset for dette forslaget er uklart siden vi ikke kan se at det er klart identifisert et behov for å stimulere til mer tverrfaglig undervisning.

- Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.

Vårt masterprogram er strukturert slik at det gir studentene best mulig grunnlag for å forberede seg til og gjennomføre antropologisk feltarbeid. Dette innebærer ett semester feltarbeidsforberedende emner (teori som grunnlag for metode, metode, etikk, utvikling av prosjektbeskrivelse), ett semester feltarbeid, og to semester oppgaveskriving under veiledning. Det finnes ikke rom i denne modellen for våre studenter til å ta emner utover denne faste 'pakken', og vi kan derfor ikke anbefale eller ønske at våre masterstudenter tar emner ved andre institutt. Vi kan i prinsippet gjerne åpne opp for at studenter ved andre institutt tar masteremner hos oss (det aktuelle ville da være et av emnene i første semester - SANT301), men det vil da være nødvendig med en avklaring om hvilken faglig bakgrunn studenten skal ha for å kunne ha utbytte av emnet.

- Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne¹. Et mindretall mener at det ikke bør settes et minimumstall.

Slik denne tematikken er drøftet i rapporten ser det ut til at bekymringen er at instituttene organiserer for mange masteremner – flere enn det er behov for, og at det derfor blir relativt få studenter på enkelte emner. Hos oss er situasjonen annerledes: Vi har ikke flere emner enn de som alle masterstudentene må ta. De emnene vi tilbyr på masternivå er alle nødvendige og obligatoriske for våre masterstudenter. De er kalibrert over lang tid og er svært vellykket for våre studenter. Kvaliteten på undervisningen og gjennomføringsraden er god. Et for stort fokus på måltall vil her være uheldig.

Til sist, når det gjelder mulige samarbeidsløsninger, vil vi bemerke at ansatte ved instituttet ikke ser noen faglig gevinst ved en potensiell instituttsammenslåing. En eventuell sammenslåing vil på mange måter være svært krevende, også ressursmessig, og ha usikkert resultat. I så måte utgjør det en stor risiko for at det vil ha negative utslag både i forhold til prosjektutvikling, publisering og undervisning. Vi ser ikke behov for at det nedsettes et utvalg med mandat til å gi en anbefaling angående instituttsammenslåinger. Hvis et slikt utvalg likevel nedsettes, bør erfaringer fra sammenslåinger av institutt ved andre fakultet/universitet kartlegges, og det må foretas en bred undersøkelse blant de ansatte om hvorvidt dette er ønskelig. Med bakgrunn i dette finner vi det ikke relevant nå å komme med innspill om evt. samlokalisering.

Avslutningsvis vil vi også bemerke at institutt for sosialantropologi er fullt innforstått med at ekstern finansiering i økende grad fordrer en tverrfaglig profil. Vi mener imidlertid at den aller viktigste faktoren for utvikling både av god forskning og god undervisning er romslige grunnbevilgninger, samt tilgang til såkornmidler, som gir rom for at enhetene og den enkelte ansatte har tid og ressurser til å forfølge gode forskningsideer og til å utvikle solid og faglig forankret undervisning. Ytterligere reformer, incentiver og styringsmål ut over det som

allerede i økende grad preger enhetenes kjerneoppgaver, vil derfor lett kunne virke mot sin hensikt.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/6906-RAMY

Dato

11.11.2020

Høringssvar - Institutt for økonomi

Vi viser til brev fra fakultetet av 30.06.2020 (2020/6906-HAGRN) der vi inviteres til å komme med høringsinnspill til utvalgets anbefalinger, og der vi også spesielt bes om å vurdere punkt 5 og 6 i mandatet.

Prosessen på instituttet har vært som følger. Saken ble først behandlet på instituttrådsmøte 01.09.20 der instituttrådet ba om at saken ble drøftet på et stabsmøte og at et forslag til høringsuttalelse igjen ble forelagt instituttrådet. Stabsmøte ble holdt den 23.09.2020 og på bakgrunn av innspillene der ble det skrevet et utkast til høringsuttalelse som ble forelagt instituttrådet 10.11.2020 der instituttrådet sluttet seg til følgende høringsuttalelse:

Under vil vi først gi noen mer overordnede kommentarer til rapporten, før vi går gjennom anbefalingene punkt for punkt. Til slutt vurderer vi punkt 5 og 6 i mandatet. For oversiktens skyld gjengir vi anbefalingene fra utvalget nummerert som følger:

1. Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om eksternt finansiering.
2. Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.
3. Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.
4. Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.
5. De to statsvitenskapelige instituttene inviteres til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

6. Fakultetsstyret bør diskutere om det er ønskelig å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner og sette ned et utvalg med mandat til å gi en anbefaling.
7. Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne.

Generelle kommentarer.

1. Et gjennomgående trekk med mange av anbefalingene er at de skal bygge opp under større tverrfaglighet mellom fakultetets disipliner. Institutt for økonomi mener at initiativ til tverrfaglig samarbeid må komme nedenfra fra fagmiljøene selv, og bør være begrunnet i at slikt samarbeid vil gi positive eksternaliteter mellom de involverte partene.
2. I rapporten kan det synes som om ønsket om tverrfaglighet er begrenset til tverrfaglighet mellom fakultetets fagdisipliner. Vi mener dette er begrensende og lite hensiktsmessig. Institutt for økonomi har vært, er og vil bli, involvert i flere tverrfaglige satsninger som er rettet mot fagmiljøer på andre fakulteter, for eksempel juss, medisin og matnat. Dette har vært, og forhåpentligvis vil bli, vellykkede tverrfaglige satsninger som alle har vært initiert av fagmiljøene selv, og der fakultetet og UiB sentralt har støttet opp om initiativene i etterkant.
3. Noen av forslagene innebærer direkte reguleringer av undervisningsaktiviteten på instituttene. Reguleringer kan være nyttige dersom det foreligger permanente strukturelle forhold som hindrer effektiv utnyttelse av instituttene undervisningsressurser. Vi kan ikke se at utvalget har drøftet inngående om dette er tilfelle, og om regulering derfor er nødvendig. Dette er en vesentlig svakhet med rapporten.

Konkret om de enkelte anbefalingene.

1. *Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.*
 - Instituttet er positiv til alle tiltak som bidrar til å øke kvaliteten på søknader om ekstern finansiering. For eksempel mener vi at ordningen med refereer på skisse til søknader som fakultetet satte i verk i 2019, og som man vil videreføre i 2020 var et godt tiltak. Dette er et kostnadseffektivt tiltak som har stor nytteverdi spesielt for unge og uerfarne søkere, men også mer generelt. Dersom det forskningsstrategiske kompetanseteamet kan oppfylle denne rollen, er vi positive til dette.
 - Instituttet er skeptisk til at det skal fokuseres for sterkt på kvantitet. Søknadsarbeid har en klar alternativkostnad, og antall søknader som igangsettes bør vurderes opp mot sannsynligheten for gjennomslag. Tilslagsprosenten hos NFR de siste årene for fakultetet tilsier at vi bør sende færre og bedre søknader.
 - Vi er også skeptisk til at tverrfaglighet skal pushes av et slikt team. Rollen til teamet bør heller være å gi innspill til hvordan tverrfaglige søknader initiert av forskerne best kan integrere de ulike faglige perspektivene. Vi mener derfor at det ikke er ønskelig at teamet skal ha tverrfaglighet som formål.

2. *Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forskningssøknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.*
 - Slik vi forstår dette forslaget skal de tre vitenskapelige ansatte frikjøpes fra instituttene for å sitte på senteret. Vår holdning til dette er at det virker som et svært kostnadskrevenne tiltak, og som også vil tappe instituttene for undervisningsressurser. Det er ikke, så vidt vi kan se, redegjort for finansiering av dette tiltaket. Dersom finansieringen skal dekkes inn av fakultetets interne ressurser, er vi mot dette.
 - For at tiltaket skal virke etter hensikten antar vi at forskerne som skal være involvert må søke som team, og at de da allerede har opprett kontakt og har hatt konsultasjoner om at det eksisterer en interesse og et faglig grunnlag for et tverrfaglig prosjekt. I så fall er det vanskelig å se at det er behov for den type finansiering som der her foreslås, og at kostnaden skal deles på alle instituttene på fakultetet. I så fall synes anbefaling nummer 1 over, å være et bedre, mer kostnadseffektivt og mer målrettet virkemiddel.
3. *Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.*
 - Premissene for denne anbefalingen synes å være at det å utvikle tverrfaglige emner er i) ønskelig per se, og ii) at instituttene ikke har insentiver til å implementere tverrfaglige emner dersom det er ønskelig ut fra læringsmål som er oppsatt for det relevante studieprogrammet og de enkelte kurs. Vi savner dokumentasjon av grunnlaget for disse premissene.
 - Det er også uklart hvordan en skal definere et tverrfaglig emne som i sin tur skal gi ekstra uttelling i budsjettmodellen. Instituttet har mange emner der det tas opp og diskuteres perspektiver fra andre fagområder; statsvitenskap, sosiologi, juss og medisin for å nevne noen, uten at vi nødvendigvis tenker på emnene som tverrfaglige. Faren er til stede for at man bare oppnår ompakking av kurs til å bli tverrfaglige bare fordi de gir større uttelling enn andre kurs.
4. *Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.*
 - Vi er usikre på hva «andre studieprogrammer» betyr i denne sammenheng. Er det andre studieprogrammer på fakultetet, eller på UiB generelt? Er det tilstrekkelig at masterkurset åpnes for et spesifikt annet studieprogram, eller er kravet at emnet skal være åpent for studenter fra alle studieprogram på fakultetet eller evt. på UiB? Skal det gjelde minst et kurs hvert semester, eller en gang i året, eller sjeldnere? Før disse spørsmålene besvares, er det ikke mulig å ta stilling til forslaget.
 - Vi legger likevel under til grunn at «andre studieprogrammer» er alle andre masterprogrammer på fakultetet, og at det skal omfatte et emne i året og at det skal være et valgemne.

- De fleste av våre masterkurs er baserte på at studentene har en bachelorgrad i økonomi, og noen masterkurs er også basert på at studentene har gjennom de obligatoriske masteremnene i mikro, makro og økonometri I.
 - Det å åpne opp for at studenter også skal kunne ta et av disse valgemnene vil enten kreve at det faglige nivået i emnet vil måtte senkes, eller at studentene fra andre masterprogram ikke vil ha forutsetninger til å ta emnet med faglig utbytte og et godt resultat.
 - Dersom dette skal oppnås gjennom å senke nivået frykter vi konsekvensene for renomméet til en mastergrad i økonomi fra UiB.
 - Vi er derfor sterkt mot at dette skal formuleres som et krav.
 - Når det er sagt har instituttet fra tid til annen valgemner på master som studenter fra andre masterprogram kan ha utbytte av. Et eksempel er ECON 350, økonomisk idehistorie, som er et valgfag som vi prøver å tilby når vi har ressurser til å tilby det. Et krav om at dette kurset skal være åpent og skal tilby dette hvert år, vil binde opp ressurser på instituttet på en måte som er ineffektivt og ikke ønskelig.
 - Vi foreslår at «skal» erstattes med «prøver å .. når ressursituasjonen gjør det mulig».
5. *De to statsvitenskapelige instituttene inviteres til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.*
- Her har instituttet ingen kommentarer.
6. *Fakultetsstyret bør diskutere om det er ønskelig å slå sammen institutter som representerer ulike disipliner og sette ned et utvalg med mandat til å gi en anbefaling.*
- Institutt for økonomi mener at et initiativ til sammenslåing må komme fra de aktuelle instituttene, og ikke som et påtrykk fra fakultetsledelsen eller -styret. Vi stiller oss også noe undrende til at utvalget forteller fakultetsstyret, som står fritt til å diskutere hva som helst som har med driften av fakultetet å gjøre, hvordan de bør gå fram i denne saken.
7. *Flertallet i utvalget mener det bør opprette et minimumstall på antall studenter for masterkurs, f. eks at det normalt bør være minimum 12 studenter oppmeldt i et masteremne.*
- Premisset for dette forslaget synes å være at instituttene har insentiver til å drive sine studieprogrammer på en ineffektiv måte, og at dette derfor bør reguleres.
 - Vi mener at instituttene har gode insentiver når det gjelder hvordan studieprogrammene skal drives og hvor mye ressurser som settes inn på ulike emner. Vi er imidlertid enige i at det finnes en minstegrense for hvor mange studenter et emne må ha for at det skal være økonomisk forsvarlig å tilby emnet. Dette minstetallet vil kunne variere mellom ulike emner; noen ganger tilbyr vi svært spesialiserte emner som ikke vil ha appell til mange studenter, mens andre valgemner vil ha større etterspørsel. Det er derfor generelt sett

ikke ønskelig å sette et felles minstetall på tvers av institutter og emner. Vi kan derfor ikke se at det er behov for å regulere dette sentralt.

Vurdering av punkt 5 og 6 i mandatet

Disse punktene lyder som følger:

5. Det vil være naturlig å be instituttene gjøre egne vurderinger av hvordan de ser på mulige samarbeidsløsninger, inkludert muligheter for å slå seg sammen med andre institutter.

6. Hvordan få til samlokalisering ved eventuelle instituttsammenslåinger?

- Instituttet mener at det vil være helt nødvendig å innhente instituttenes egne vurderinger om samarbeidsløsninger og eventuelle sammenslåing.
- Hvordan man skal få til samlokalisering ved eventuelle instituttsammenslåinger er vanskelig å ta stilling til før man vet hvilke institutter som eventuelt skal slås sammen.

Vennlig hilsen

Tommy Staahl Gabrielsen
instituttleder

Rannveig Nina Myklebust
administrasjonssjef

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2020/6906-CHLI

Dato

16.11.2020

Rapport fra utvalg angående struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet - Høringssvar fra Sosiologisk institutt

Ved Sosiologisk institutt er anbefalingene fra utvalget og punkt 5 og 6 i mandatet fra fakultetsstyret drøftet på flere møter høsten 2020 (møte blant de fast ansatte 4/9-2020, stabsmøte 16/10 og instituttrådet 19/10).

Vårt høringssvar er delt i tre deler. I første del kommenterer vi de konkrete tiltakene utvalget foreslår for å få større uttelling i konkurransen om midler til tverrfaglige forskningsprosjekter i EU og NFR. I andre del kommenterer vi utvalgets anbefalinger på undervisningsområdet. I tredje del kommer så instituttets vurderinger av mulige samarbeidsløsninger, inkludert muligheten for å slå seg sammen med andre institutter og spørsmålet om samlokalisering ved slike eventuelle instituttsammenslåinger.

1. Styrking av arbeidet med tverrfaglige forskningsprosjekter

Forslagene utvalget kommer med er rettet mot en forsterket innsats med hensyn til tverrfaglige forskningsprosjekter. Problemforståelsen er at SV-fakultetet i mindre grad enn andre miljø, har hatt suksess i konkurransen om tverrfaglige forskningsprosjekter i EU (Horizon 2020) og NFR. Utvalget foreslår to konkrete tiltak for å snu denne utviklingen: 1) Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam med formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling ved fakultetet og 2) å opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der tre ansatte etter intern konkurranse får anledning til å sitte utenfor sine faglige miljøer ett år, med oppgaven å utvikle tverrfaglige forskningsideer.

Det å etablere et forskningsstrategisk team med ansatte ved fakultetet som har som oppgave å bidra til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, kan være et virkemiddel for å løfte fram tverrfaglige initiativer og sikre samarbeid om dette på fakultetet bedre enn i dag. Samtidig vil vi påpeke at denne typen forskningsprosjekter for å lykkes i stor grad vil være avhengig av samarbeid utover SV-fakultetet, faglig og med både nasjonale- og internasjonale samarbeidspartnere.

Når det gjelder forslaget om et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning, synes vi dette er et dårlig forslag. Vi ser at dette vil gi noen ansatte ved fakultetet ett år til å konsentrere seg om utvikling av felles tverrfaglige forskningssøknader, men det er uklart

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

hvorfor dette bør skje ved at de trekkes ut fra sine fagmiljø og sitter sammen ett år. Etter vår oppfatning vil det viktigste for å styrke tverrfaglige forskningssatsinger, være å støtte initiativer fra forskere som ønsker å utvikle tverrvitenskapelig samarbeid og bidra til at disse kan arbeide sammen med relevante samarbeidspartnere både i og utenfor fakultetet. Arbeidssted på instituttene er ikke et hinder for dette.

2. Undervisning og samarbeid

Sosiologisk institutt har gode erfaringer med samarbeidet om metodeundervisningen på bachelornivå (MET102), og er positive til mer samarbeid om undervisningstiltak på fakultetet. Et slikt samarbeid kan f.eks. gi muligheter for å gi mer spesialiserte tilbud i metode og et mer variert og bedre tilbud til studentene. Vi ser også muligheter for mer samarbeid om enkeltemner på bachelornivå. Dette kan gi studentene større valgmuligheter, og gi muligheter for samarbeid mellom ansatte på ulike fag på felles tema.

Utvalget har tre anbefalinger på undervisningsområdet som vi vil kommentere hver for seg:

a) Insentiver til å utvikle tverrfaglige emner.

Det å gjøre det mer gunstig å etablere samarbeid om emner ser vi positivt på. I dag er mangelen på insentiver en konkret hindring for slikt samarbeid.

b) Innføre krav om at alle institutter skal åpne for studenter fra andre studieprogrammer på minst ett emne på masternivå.

Vi har flere eksempler på enkeltstudenter fra andre fag/miljø som har tatt enkeltemner på vårt masterprogram gjennom årene, og stort sett har erfaringene med dette vært gode. Vi er også positive til samarbeid om masteremner der dette kan bidra til et bedre tilbud for studentene.

Samtidig vil vi peke på at fellesundervisningen det ene året på masterprogrammet er viktig for å skape et faglig og sosialt fellesskap. Dette har vist seg svært viktig for studentenes gjennomføring. Dersom det blir vanlig å ta mange emner ved andre fag, vil dette sosiale og faglige fellesskapet bli utfordret og fragmentert.

Et annet poeng er at emnene i masterprogrammet inngår i en helhet. Dette kan bidra til at studenter fra andre fag vil ha mindre utbytte av å ta enkeltemner ved et studieprogram enn studentene som tar hele programmet.

Det å legge opp til mange felles masteremner med andre fag, vil også kunne gi mindre fleksibilitet med hensyn til hvordan undervisningen planlegges enn i dag (antall studiepoeng, blokkundervisning o.l.).

c) Minimumsantall (12) på masteremner

Vi er enig med mindretallet i utvalget, som mener at antall studenter som er akseptabelt på et masteremne bør avgjøres av fagmiljøene selv.

For det første er det i noen tilfeller faglige grunner for å ha undervisning i en mindre studentgruppe. Dette gjelder for eksempel seminarundervisning der studentene skal være aktive og undervisningsopplegget skal ta utgangspunkt i studentenes interessefelter. For det andre kan varierende størrelse på gruppene være et vilkår for valgfrihet og faglig fordypning for studentkull av den størrelsen som vi har på masterprogrammet i sosiologi. Det er viktig å gi et minimumstilbud med hensyn til faglig bredde til studentene for å på sikt opprettholde rekruttering til de ulike forskningsområdene. Masterprogrammet vil også bli mindre konkurransedyktig dersom undervisningstilbudet snevres inn. Det er heller ikke noe automatisk likhetstegn mellom ressursbruk og bruk av emnekoder, og det å kutte emner vil

ikke nødvendigvis gi mer tid til forskning som flertallet forutsetter. Undervisningen kan f.eks. gis samlet for flere emner (som vi har gjort med våre valgemenner på master).

3. Samarbeid og instituttstruktur

Sosiologi er det mest generelle samfunnsfaget, og dette avspeiles i instituttstrukturen ved andre studiesteder i Norge. Ved UiO er sosiologi sammen med samfunnsgeografi, ved NTNU er det statsvitenskap og sosiologi, ved Universitetet i Agder er det sosialt arbeid og sosiologi og ved Universitetet i Stavanger er sosiologi en del av institutt for medier og samfunnsfag. Ved universitetet Nord og Universitetet i Tromsø er sosiologi en del av institutt for samfunnsfag. Så vidt vi kjenner til er ingen av disse sammenslåingene initiert av faglige årsaker, men av ulike grunner har institusjonene funnet disse enhetene formålstjenlige. Å ivareta sosiologien som disiplin gjøres på de andre studiestedene innenfor ulike samarbeidskonstellasjoner, med de utfordringer og muligheter det innebærer.

Den organiseringen vi har i dag ved SV-fakultetet med felles administrative tjenester og felles budsjettmodell, og en instituttstruktur som i hovedsak bygger på fagdisipliner, har sine fordeler og ulemper. Når vi inviteres til å komme med synspunkter på omorganisering og samlokalisering, finner vi dette vanskelig uten at målsettinger og betingelser for eventuelle endringer er mer klarlagt. Vi ser ikke instituttstrukturen i seg selv som noe hinder for samarbeid på SV fakultet. Det viser de samarbeidsrelasjonene ansatte ved vårt institutt har inngått i og deltar i.

Vi vil også understreke at vi er positive til mer samarbeid både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Sosiologisk institutt har et ansvar for å videreutvikle sosiologien som disiplin gjennom utdanning og forskning. Dette innebærer også å inngå i flerfaglige forskningssamarbeid med andre fag. Etter vår oppfatning er utviklingen av fagdisiplinen og deltakelse i flerfaglig forskningssamarbeid ikke noen motsetning, men gjensidig nødvendige aktiviteter.

Vi savner en bredere diskusjon i rapporten av hva som i dag hindrer samarbeid på fakultetet om forskningssøknader, forskning og undervisning. Har vi godt nok kjennskap til undervisningen og forskningen ved andre fagmiljø på fakultetet enn vårt eget? Vet vi om situasjonen er at vi utkonkurrerer hverandre ved forskningssøknader? Kjempes det om domene på felt der vi hadde vunnet på å samarbeide?

Det vesentlige er kanskje at det eksisterer felles fora og arenaer som gir rom for ideutvikling og samarbeid, og å støtte opp om initiativ til slike. Det er mange sentre og åpne fora på SV-fakultetet (se rapporten) der også ansatte fra sosiologi deltar, men det kan kanskje likevel være grunnlag for flere tematisk orienterte grupper ved fakultetet? En konsekvens av at eksterne finansierte prosjekter nå legges til instituttene ved universitetet (og at vi konkurrerer med forskningsinstituttene om midler) er at vi har mistet noe av den tverrfaglige arenaen som f.eks. Rokkan-senteret tidligere representerte for våre fagmiljø.

Vennlig hilsen

Liv Johanne Syltevik
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

**Høringssvar til Utvalgsrapporten “Struktur og Samarbeid”
(Strukturutvalget) fra Digital Social Science Core Facility (DIGSSCORE) ,
Centre on Law & Social Transformation (LawTransform) og Centre for
Research on Discretion and Paternalism (DIPA-senteret).**

Referanse

2020/6906-HAGRN

Dato

18.11.2020

Vi er invitert til å levere høringssvar i forbindelse med anbefalinger fra Strukturutvalget - utvalg knyttet til struktur og samarbeid ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Som ledere for de tre tverrfaglige sentre ved SV-fakultetet som vil berøres av en eventuell sammenslåing av Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for administrasjons- og administrasjonsvitenskap leverer vi felles uttalelse.

Våre tre sentre representerer en betydelig andel av den tverrfaglige aktiviteten ved fakultetet, og står for en vesentlig del av de eksterne forskningstildelingene til fakultetet de siste årene. Som senterledere har vi ansvaret for mange yngre forskere og skal innfri UiBs kontraktsforpliktelser på mange millioner.

Vi erfarer at det er prekært behov for en strukturreform for å ivareta og videreføre sentrene vi leder. Sentrene har ikke en definert plass i de etablerte strukturene, noe som medfører store formelle og uformelle utfordringer. Vi har i praksis mange av de samme oppgavene og ansvaret som instituttlederne, men uten tilgang til beslutningsprosesser og fora som er avgjørende for å drive prosjekter og fagutvikling og for å utvikle forskningsstrategier. Det finnes få formelle krav til å inkludere og høre oss i avgjørende spørsmål knyttet til prosjektene vi leder. Modellen er ikke bærekraftig.

Vår erfaring er at instituttene ikke har lyktes i å inkorporere sentrene vi leder verken formelt eller uformelt i sin ordinære faglige aktivitet. Til tross for at de ellers er forskjellige, er det en felles erfaring for alle tre sentre at våre kurs, prosjekter og medarbeidere ikke «hører til» og har en plass i instituttstrukturen. Den snevre sub-disiplinære innretningen av det statsvitenskapelige feltet ved UiB er en del av problemet. Et samlet, større statsvitenskapelig institutt vil gi bedre vilkår for senterdrift både fordi den faglige orienteringen vil utvides og fordi dette vil gi våre tre sentre felles rammer å arbeide innenfor. Det vil være en stor fordel for sentrene vi leder om de samles i ett institutt fordi vi da i får muligheten til å adressere utfordringene med dagens modell i felleskap heller en hver for oss slik det er i dag hvor DIPA-senteret er ved institutt for administrasjons- og organisasjonsvitenskap, LawTransform er ved institutt for sammenliknende politikk og DIGSSCORE er ved SV-fakultetet.

Større institutter som samler flere sentre vil også lettere kunne støtte opp om tverrfaglig, flerfaglig og transdisiplinær forskning og undervisning. Tverrfaglig prosjektutvikling kommer nedenifra, som biprodukter av faglig samhandling over tid. Våre sentre har tverrfaglige prosjekter, tverrfaglig stab, publiserer både i disiplintidsskrifter og i disiplinoverskridende tidsskrifter, og utvikler tverrfaglige kurs for studenter på ulike nivåer. Vi har potensial til i enda større grad enn i dag å være drivkrefter for tverrfaglighet. Mye kan hentes ved å bygge ned barrierene som hemmer tverrfaglighet, og ved å legge

bedre til rette for de etablerte tverrfaglige samarbeidene som har store utfordringer under dagens modell for organisering.

Vi vurderer følgende fire tiltak som viktige skritt på veien mot å løse strukturproblemene som vi i dag opplever som alvorlige og til hinder for utvikling og vekst:

1. Fakultetet slår de de statsvitenskapelige fagmiljøene sammen i ett institutt.
2. Fakultetet utfører en intern utredning av rammebetingelser for sentre og store forskningsinitiativer med mål om å bedre de formelle og uformelle vilkårene for slike initiativer ved instituttene og spesifikt hvordan de skal inkorporeres i de formelle styringsstrukturene.
3. Fakultetet bestiller omgående en konkret og avgrenset ekstern gjennomgang av hvordan fakultet og dets institutter bedre kan utnytte eksisterende sentre og større initiativer som drivkraft for tverrfaglig undervisning.
4. Fakultetet tar initiativet til at UiB skal gjennomføre et stort evalueringsarbeid av forskningsvirksomheten. Arbeidet bør utføres av eksterne nasjonale og internasjonale fagekspertene og gi en evaluering av institutter, fakulteter, og universitetet som helhet med sikte på å skape en omforent situasjons- og problemforståelse blant vitenskapelig ansatte. Evalueringen bør gjennomføres hvert 10. år og det finnes gode modeller for dette ved de større universitetene i Sverige.

Siri Gloppen

Professor ved Institutt for sammenliknende politikk og leder for Centre on Law & Social Transformation

Elisabeth Ivarsflaten

Professor ved Institutt for sammenliknende politikk og leder for Digital Social Science Core Facility

Marit Skivenes

Professor ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og leder for Centre for Research on Discretion and Paternalism

Høringssvar fra DIGSSCORE, LawTransform og Centre for Research on Discretion and Paternalism – Struktur og Samarbeid

I dette høringssvaret har vi konsentrert oss om fire viktige punkter som vi anser viktige og avgjørende i diskusjonen om struktur og samarbeid på fakultetet. Punktene dreier seg om problemforståelse, om strukturene for sentrene vi leder, om tverrfaglighetens kår, og om instituttsammenslåing. Vi utdyper hvert av disse punktene nedenfor, og presenterer til hvert av dem konkrete forslag til løsninger.

1. Identifisere en omforent problemforståelse

Universitetet i Bergen har satt seg som hovedmål for forskningen at det skal utvikles flere framragende forskningsmiljøer, og at alle fakulteter innen 2022 skal ha fagmiljøer i verdensklasse og flere fagmiljøer av høy internasjonal standard.¹ Det betyr at forskere og forskningen ved UiB må hevde seg og vinne frem i knallhard konkurranse nasjonalt og internasjonalt. Vi er imidlertid ikke der. Universitetsdirektøren uttalte nylig at UiB ligger etter både på aktivitet og på gjennomslag: «Det verdt å merke seg at UiB de siste årene ikke har økt antall søknader om forskningsprosjekter fra Forskningsrådet. I tillegg ser vi nå et fall i antall søknader og tilslag i ERC. Det fremstår helt nødvendig å arbeide strategisk for å sikre at UiB klarer å nå sine ambisjoner.»²

Problemet er at det virker som at UiB sakker mer og mer akterut: «En samlet gjennomgang over en tiårsperiode viser (...) at det har vært en negativ trend i tildelinger fra Forskningsrådet sammenlignet med UH-sektoren generelt (...) UiB har redusert sin konkurranseevne og taper relativt sett i konkurranse med UiO, men også i relasjon til de andre nye universitetene»³. Når vi mister grunn i den stadig viktigere konkurransen om tildelinger, både på «Excellence» og på tematiske programmer, så begrenser det UiBs muligheter for vekst og utvikling og vil, uten virkningsfulle tiltak, gjøre at gapet opp til de to ledende universitetene i Norge, NTNU og UiO, øker.⁴

Situasjonsbeskrivelsen som gis for UiB er likelydende for SV-fakultetet. Strukturutvalget slår fast at «...på viktige områder, som publisering og ekstern finansiering, sakker fakultetet akterut i forhold til fakultetet det er naturlig å sammenligne seg med – som tilsvarende fakulteter ved UiO og OsloMet.»⁵ Strukturutvalget trekker spesifikt frem at SAMEVAL rapporten slo fast at det statsvitenskapelige miljøet ved SV-fakultetet på UiB er kvalitetsmessig svakere enn de statsvitenskapelige miljøene ved UiO og NTNU. Situasjonsbeskrivelsene er urovekkende og understreker viktigheten av å styrke konkurransekraften i UiBs og SV-fakultetets miljøer.

Strukturutvalgets rapport er tydelig på de urovekkende utviklingstrekkene, men vi tror dette er en problemforståelse som primært finnes på ledelsesnivå og i mindre grad er kjent blant medarbeiderne i organisasjonen. På instituttnivå og blant kollegaer på UiB og SV-fakultetet er det etter vår erfaring sjelden diskusjon om hvordan vi som institusjon kan stryke vår konkurranseevne og eksempelvis tiltrekke oss bedre studenter, få «excellence» tildelinger og rekruttere de beste forskerne internasjonalt. Vi tror den generelle oppfatningen er at det går greit for UiB og SV-fakultetet, og at det ikke er behov for endringer. Hvis dette er tilfelle, så vil det være lite interesse for å delta i diskusjonen om hva som kan og bør gjøres. Det vil også være vanskelig å få oppslutning om strukturendring, tverrfaglige tiltak og mobilisering for fakultets-ledelsens strategier og planer.

¹ *Strategi for UiB, "Kunnskap som former samfunnet"*. Vedtatt på møte i universitetsstyret 21. februar 2019 (sak 5/19).

² *Universitetsstyresak om forskning - September 2020. 99/20 Forskning - aktivitet og gjennomslag i EU og Forskningsrådet*

³ *Universitetsstyresak om forskning - September 2020. 99/20 Forskning - aktivitet og gjennomslag i EU og Forskningsrådet*

⁴ Sammenlignet med UiO og NTNU har UiB hatt en nedgang i tilslag på prosjekter, og UiB har ikke «hatt noen økning i søknader om forskningsmidler mellom 2010 og 2020, mens UiO har hatt en økning på 15% og NTNU på 44%. I søknadsrunden 2019 ble UiB kun tildelt åtte prosjekt, som ga en suksessrate på bare 5%. Dette var et svært lavt tall for UiB.» Og, på SV-fakultetet var det kun et prosjekt som fikk tilslag i 2019.

⁵ *Strukturutvalget, SV-fakultetet 2020. Struktur og samarbeid ved SV-fakultetet*

Vi har tre forslag til hvordan noe av utfordringen med problem- og situasjonsforståelse kan løses:

- Det trengs diskusjoner blant medarbeiderne på fakultetets institutter om hvor vi står i dag og hvilke utfordringer institusjonen står overfor. Fakultetsledelsen kan initiere og ta ansvar for at det avholdes møter.
- Vi foreslår at fakultetet knytter an til det pågående arbeidet med kvalitet i forskningen på UiB, som ledes av Prorektor Margareth Hagen, og gjør en likelydende innsats. Denne arbeidsgruppen skal levere sine resultater våren 2021. Fakultet er allerede orientert og involvert i dette arbeidet, og kan komme i front ved å bruke innsiktene herfra og sette ned en arbeidsgruppe på fakultetsnivå.
- Vi anbefaler videre at fakultetet tar initiativet til at UiB skal gjennomføre et stort evalueringsarbeid av forskningsvirksomheten. Arbeidet bør utføres av eksterne nasjonale og internasjonale fageksperter og gi en evaluering av institutter, fakulteter, og universitetet som helhet med sikte på å skape en omforent situasjons- og problemforståelse blant vitenskapelig ansatte. Evalueringen bør gjennomføres hvert 10. år og det finnes gode modeller for dette ved de større universitetene i Sverige.

2. Strukturer for sentrene

Det trengs et videre arbeid med sikte på at fakultetet skal nå sitt mål om ha internasjonalt ledende forskningsmiljøer,⁶ forbedre publiseringstallene og øke gjennomslaget på søknader om eksterntfinansierte prosjekter. Som senterledere og prosjektledere opplever vi at det er flere utfordringer blant annet knyttet til støtte til søknadsarbeid, drift av prosjekter og forståelse for utfordringene i eksterntfinansiert forskning.

En beviselig virkningsfull strategi i møte med økt konkurranseutsetting av tildelinger, er å bygge større forskningsinitiativer som går utover ett enkelt prosjekt og etablerer sterke fagmiljøer som kjennetegnes ved at flere på seniornivå samhandler over lengre tid, og dermed øker muligheten for direkte og indirekte innflytelse på forskningsfronten – dvs. å bli et nasjonalt og internasjonalt ledende fagmiljø. På fakultetets siste dialogmøte med NFR ble det nok en gang lagt frem tall som viser at det er til slike miljøer at den store andelen av de eksterne bevilgningene tilflyter.

Våre tre sentre representerer forskningsmiljøer som vinner frem i konkurranse om forskningsmidler, som bygger en portefølje av prosjekter og har en større gruppe rekrutteringsstillinger. Sentrene får varighet og virkning ut over en enkelt persons innsats og tilstedeværelse. Imidlertid opplever våre tre sentre store og liknende utfordringer med den etablerte organisasjonsstrukturen ved SV-fakultetet. For å ivareta større initiativer av den typen vi har etablert, og legge til rette for at andre liknende initiativer kan lykkes i fremtiden, er strukturreform nødvendig og prekært.

I alle tre tilfeller har det vist seg krevende og konfliktskapende å etablere større initiativer i vår organisasjon slik den er innrettet i dag. Dette til tross for at initiativene har vært godt organisert og har levert svært godt på de etablerte prestasjonsindikatorene, har opplevd sterk eksterntfinansiert vekst og får klare positive ringvirkninger. Et hovedproblem er trolig at instituttene ikke definerer de større initiativene som del av sin kjerneaktivitet, noe som ble pekt på i SAMEVAL-rapporten.

Problemet illustreres tydelig med organiseringen av *DIGSSCORE*. Under etableringen ga ledelsen på SamPol eksplisitt uttrykk for at instituttet anså seg for lite til å romme initiativet. Det ble derfor etablert utenfor instituttet, direkte under fakultetet. Konsekvensen av denne innretningen er at nesten alle aspekter av ledelsen av *DIGSSCORE* blir gjort svært krevende: drift, institusjonalisering, koordinering, integrering i undervisning, rekruttering, og prosjektutvikling. I stedet for å være innlemmet i en støttende

⁶ *Strategi for SV-fakultetet, 2016–2022* (http://ekstern.filer.uib.no/ledelse/sv-strategiplan_2016-22.pdf)

instituttstruktur har DIGSSCORE operert med strukturelle betingelser som virker som en fragmenterende og konfliktskapende brems på det betydelige arbeidet som blir lagt ned for å bygge et sterkt fagmiljø.

Centre for Research on Discretion and Paternalism (DIPA-senteret) og *Centre on Law & Social Transformation (LawTransform)*, er formelt integrert i hvert sitt institutt, men aktiviteten er i praksis likevel mangelfullt integrert i instituttstrukturen. Dette er det tydelige strukturelle grunner til. Lederne for de større initiativene har ingen formell rolle i instituttens struktur, og er således prisgitt instituttets prosesser (eller fravær av sådanne) og ledelsens velvilje i prosesser for strategiutforming, rekruttering og budsjettinnspill.

Dette er en konfliktgenererende struktur som gjør god ledelse av sentrene svært krevende. Dette gjelder for eksempel i forhold til rekruttering, hvor særlig DIPA-senterets rekrutteringsbudsjettet er stort relativt til instituttets øvrige rekruttering (utenom faste stillinger). Det handler også om arbeidsmiljø for medarbeiderne på sentrene og deres karriereutvikling.

Vi har følgende forslag til hvordan noe av utfordringen med organisering av sentrene kan løses:

- Ledere for sentrene og for store forskningsprosjekter får en formell rolle i organisasjonsstrukturen. Det må klargjøres hvordan dette kan gjøres, og vi foreslår at en hurtigarbeidende gruppe settes ned for å se på hvordan dette kan løses på kort sikt - fordi vi opplever at dette haster – og for å foreslå en varig løsning.
 - Mulige løsninger kan være at senterledere blir del av instituttets ledergruppe, at de gis status og innflytelse tilsvarende forskergruppeledere, eller at sentrene samles i en paraplystruktur som gjør dem sidestilt med instituttene, med egen felles administrasjon og leder (på nivå med instituttleder).
 - Instituttsammenslåing vil kunne bidra vesentlig til utviklingen av en god modell for de tre initiativene vi leder fordi de da vil bli samlet og dermed stå sterkere.

Uansett organisatorisk løsning, vil det være viktig at fakultetet vedtar retningslinjer for fullmakter for senterledere som avklarer forholdet til instituttleder på en bedre måte enn i dag.

3. Tverrfaglig satsning på fakultetet

Det er forbilledlig at Strukturutvalget griper fatt i behovet for å styrke den tverrfaglige satsningen på fakultet og gir konkrete forslag til løsninger. Vi mener at det å få til gode tverrfaglige, forskningsbaserte undervisningstilbud er viktig for at fakultetet skal tiltrekke seg gode studenter, men også i forskningssammenheng. Felles, tverrfaglig undervisning gir en unik basis for prosjektutvikling og forskning. Strukturutvalgets anbefalinger oppsummeres i kulepunkt 1, 2 og 4:

- *Opprette et forskningsstrategisk kompetanseteam som har som formål å få til mer samarbeid og tverrfaglig prosjektutvikling, for å øke kvantitet og kvalitet på søknader om ekstern finansiering.*
- *Opprette et strategisk senter for fremragende tverrfaglig forskning der opptil tre vitenskapelige ansatte fra ulike fagmiljøer kan sitte sammen for å utvikle felles forsknings søknader. Utvalget anbefaler at gruppen kan sitte i ett år etter å ha vunnet frem i en konkurranserunde.*
- *Gi instituttene insentiver til å utvikle tverrfaglige emner. Dette kan eksempelvis gjøres i budsjettmodellen i form av ekstra uttelling per studiepoeng avlagt på tverrfaglige emner.*

De to første er ressurskrevende tiltak som vi har lite tro på at vil gi vesentlige resultater i form av tverrfaglige prosjekter og studietiltak. Erfaringsmessig skjer tverrfaglig prosjektutvikling best nedenfra, som biprodukt av faglig samhandling og eksisterende forskningsnettverk. Vi tror det vil ha langt større effekt å gjøre to ting: For det første, se nærmere på hvor og hvordan tverrfaglig aktivitet skjer i dag og stimulere dette. For det andre, bygge ned barrierer som hindrer større tverrfaglig forsknings og undervisningsaktivitet.

DIGSSCORE, DIPA-senteret og LawTransform (og andre sentre, som CET) fungerer i dag som inkubatorer for nye tverrfaglige prosjekter. Dette gjør de blant annet fordi de i stor grad er tverrfaglige – både på tvers av fag ved SV-fakultet, på tvers av fakulteter ved UiB og i sine eksterne nettverk. De gjør det også fordi de i kraft av sin aktivitet skaper fora for jevnlig ideutveksling på tvers av fag og disipliner og gir næring til langvarig og tett nettverksbygging. Det er også utstrakt samarbeid mellom senterne, både institusjonelt og individuelt. Blant annet er DIPA-senteret del av LawTransforms «Child Rights Unit» og samarbeider her jevnlig om arrangementer, kurs og prosjektsøknader. Forskningsrådsprosjektet «Legitimacy Challenges» som startet opp i 2020 er et resultat av dette. LawTransform samarbeider også med DIGSSCORE, CET og GRIP, både i forbindelse med Bergen Exchanges-konferansen, arrangementer og prosjektsøknader.

Etter vårt syn vil en styrking av sentrenes prosjektutviklingskapasitet, og en bedre samordning mellom sentrenes aktivitet og fakultetets og instituttens forsknings- og undervisningsstrategier, ha langt større potensiale når det gjelder å stimulere tverrfaglig prosjektutvikling enn nye strukturer på fakultetsnivå. En instituttstruktur som er bedre tilpasset sentre og store satsinger, og gode løsninger for å integrere sentrene i styringsstrukturen vil være viktig her (se over). Å styrke sentrenes administrative strukturer og innomhus-kapasitet til søknadsskriving og sørge for at det er midler til «gartneraktivitet» som ikke er direkte prosjektrelatert er andre tiltak som vil styrke sentrene som inkubatorer for tverrfaglig forskning.

Bedre integrering av sentrene i instituttene vil også gjøre det lettere å trekke på sentrenes kapasitet i tverrfaglig undervisning. At sentrene er tverrfaglige både i stab og prosjektportefølje gir godt grunnlag for utvikling av mer tverrfaglig undervisning. Dette gjøres i noen grad allerede. LawTransform har tatt initiativ til flere tverrfaglige kurs:

- *SAMPOL902 (Effects of Lawfare)*, som har vært arrangert 6 ganger og er nå et permanent PhD-kurs. Det har jevnlig forelesningsbidrag fra ulike institutter og sentre ved SV-fakultet (SamPol, AdmOrg/DIPA, Sosant/GRIP, Geografi/CET) så vel som fra andre fakulteter og institusjoner
- *BSRS913 (Global Climate Governance Regime)*, som hadde bidrag både fra SamPol og Det juridiske fakultet på UiB, samt fra naturvitere, antropologer, filosofer og psykologer ved andre institusjoner.
- *SAMPOL370 (Law & Politics of Climate Governance)*, som skal undervises våren 2021
- *SAMPOL218 (Constitution & Politics)*, som er et samarbeid med Det juridiske fakultet. Dette er teknisk sett er to kurs med ulike kurskoder og eksamen, men med felles undervisning og gruppearbeid
- *SAMPOL209 (Courts, Law & Politics)*, som har forelesningsbidrag fra blant andre DIPA-senteret og Det juridiske fakultet.

Mye av den tverrfagligheten som ligger i dagens kurs er usynlig pga. administrative barrierer. Insentiver kan være nyttige, men enda viktigere er det å bygge ned barrierene: Tungvinte prosesser for å lage felles kurs med fordeling av studiepoeng etc. gjør at det er lettere med separate kurskoder. At vi ikke kan lønne forelesere fra andre institutter eller fakulteter ved UiB gjør at det å inkludere forelesere fra andre institutter blir vennetjenester og fritidsbeskjeftigelser som i liten grad synliggjøres, og som det er vanskelig å bygge faste undervisningstiltak på. At fag har ulik kursstruktur gjør det også vanskelig å lage fellestilbud på tvers.

Vi har følgende forslag til hvordan noe av utfordringen med tverrfaglig satsing kan løses:

- Fakultetet setter ned en gruppe som kan se på hvordan sentrene og de større initiativenes rolle som drivkraft for tverrfaglige forsknings- og undervisningsaktiviteter kan styrkes og hvordan instituttene og fakultetet bedre kan bygge sine strategier for tverrfaglighet rundt dette. Dette bør innebære et mandat til å se på hvordan barrierene mot tverrfaglighet kan bygges ned, både når det gjelder mulighet til tverrfaglige kurs og godtgjørelse for undervisning på andre institutter. Det er også viktig å se dette i sammenheng med fakultetsstruktur og instituttsammenslåing (under).

4. Instituttsammenslåing

Sammenslåing av Sampol og Admorg er et sentralt tema i Strukturutvalgets rapport: «De to statsvitenskapelige instituttene inviteres til å gjøre rede for hvilke muligheter som ligger i en sammenslåing av de to instituttene og for hva som vil være de faglige gevinstene og de faglige ulempene ved en slik sammenslåing.» Vi er professorer ved de to instituttene og instituttsammenslåing vil dermed ha betydelig innvirkning på sentrene og prosjektene vi leder sine aktiviteter og rammebetingelser (se punkt 2 og 3 over). Etter vår oppfatning har det statsvitenskapelige miljøet i Bergen et uforløst potensial, og en sammenslåing er derfor sterkt å anbefale.

Vår vurdering er at forholdene ligger godt til rette for en sammenslåing. Det har vært en stor endring på begge institutter siden forrige sammenslåingsprosess i 2015. Mange sentrale medlemmer av staben har gått av med pensjon, og i tillegg er prosjektaktiviteten betydelig høyere i dag enn den gang med flere midlertidig ansatte. Andelen ansatte som har sin utdanningsbakgrunn fra andre institusjoner enn UiB er høyere, og denne gruppen har ikke det samme forholdet til de faglige tradisjonene ved Sampol og AdmOrg som tilfellet var tidligere. Det er vår oppfatning at den vitenskapelige staben i dag er mer orientert mot forskningstemaer og problemstillinger som spenner på tvers av det klassiske faglige skillet mellom SamPol og AdmOrg, og at mange oppfatter skillene mellom de to instituttene som kunstige. Det er mange faglige overlapp og felles forskningsinteresser mellom de to instituttene. Likevel oppfatter vi at det i dag både er formelle og uformelle barrierer som hindrer større grad av samarbeid både på forsknings- og utdanningsfeltet.

I en SWOT-analyse⁷ av AdmOrg fra 2015 pekes det på at størrelsen gjør instituttet sårbart for kortsiktige svingninger og avhengig av et lite antall ansatte for å skaffe ekstern finansiering. Det fremkom også at forskergruppene var små og i ulik grad velfungerende, samt at det var liten diversitet i perspektiver. Vi tror de samme sårbarhetene ville kommet ut av en SWOT analyse av Sampol. Størrelse betyr noe!

Sentre og faglig aktivitet

Vi erfarer at den faglige aktiviteten på sentrene oppfattes å gå på siden av kjerneområdet av instituttene. Store eksternfinansierte satsinger/sentre kan få små vertsinstitutter til å framstå som (og utvikle seg til) smale nisjemiljøer. Dette har både konsekvenser for profilering og for undervisning. Når en betydelig andel av en liten stab (både gjennom prosjektfinansierte stillinger og etter hvert fast rekruttering) forsker innenfor samme felt kan det være krevende å beholde en balansert forskningsportefølje som kan understøtte et bredt undervisningstilbud. Større institutter kan lettere balansere dette og nyttiggjøre de tunge miljøene på sentrene i profilering og undervisning, og muliggjøre en bedre sammensetning av ansettelses- og bedømmelseskomiteer.

Vi opplever at instituttene ser utfordringer med å integrere sentrene, og i noen sammenhenger også opplever oss som konkurrenter til kjernevirksomheten. Utfordringene er tydeligst når det gjelder DIGSSCORE, hvor utfallet ble at dette ikke kunne lokaliseres på SamPol, men også – på noe ulikt vis – tydelige for DIPA-senteret og LawTransform. Etter vårt syn skyldes mye av dette instituttenes størrelse og begrensede faglige bredde. Innenfor et bredere statsvitenskapelig institutt vil det være lettere å synliggjøre det faglige bidraget fra sentrene, og integrere aktivitetene i instituttets øvrige virksomhet. Det kan også gi en (nødvendig) sterkere prioritering av tverrfaglig, fremragende forskning i forhold til forskningen innenfor to sub-disipliner innenfor statsvitenskapen.

Tverrfaglig forskning

Strukturutvalget peker på at programsatsingene til Norges forskningsråd og EU er blitt mer tverrfaglige og utfordringsdrevet, og krever at man er rigget for å sette sammen prosjekter og team som kan svare på dette. Slik vi ser det kan det i mange sammenhenger være formålstjenlig med samarbeid mellom forskere på AdmOrg og SamPol på slike utlysninger. Dagens struktur vanskeliggjør dette. To separate institutter gjør det mindre naturlig å tenke samarbeid på tvers, og også mer komplisert i praksis ved at det krever

⁷ Report from the SWOT committee, 2015. Tilgjengelig i Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskaps dokumentarkiv på Teams. (SWOT står for Strengths, Weaknesses, Opportunities, og Threats).

involvering av ledelsen ved to institutter hvor det i tillegg er ulike regler og prosedyrer for frikjøp, søknadsstøtte, behandling av godkjenning, etc.

En styrke ved sentrene er at de er tverrfaglige – men institutter som er relativt små og faglig smale har utfordringer med å være vertskap for tverrfaglige sentere som flere miljøer skal kunne dra nytte av. På et større og bredere statsvitenskapelig institutt vil det - eksempelvis for LawTransform - være en større del av senterets aktivitet som vil være direkte koblet opp til instituttets faglige interesser og ansatte. Det kan gjøre det lettere for instituttet å føle eierskap og for ledelsen å prioritere tid og ressurser til å støtte opp om sentrene og tverrfagligheten, også når det har kostander på kort sikt.

Yngre forskere og undervisning

Det er avgjørende at undervisningen i statsvitenskap ved UiB holder høy kvalitet, både med tanke på å rekruttere studenter, sikre gjennomstrømning og uteksaminere gode kandidater. Dette kommer også forskningen til gode ettersom stipendiater og postdoktorstillinger ofte rekrutteres internt. En sammenslåing mellom de to instituttene vil kunne gi åpenbare synergier på utdanningssiden, på alle nivåer, og vi anser det som så åpenbart at det ikke trengs ytterligere utbrodering.

Ved våre sentre/prosjekter er det tilknyttet mange stipendiater og postdoktorer. Det er særlig viktig for denne gruppen med unge forskere i midlertidige stillinger at det skapes et godt nettverk som kan bidra til sosial støtte og faglig utvikling. Stipendiat- og postdoktorgruppene ved de to instituttene er i dag forholdsvis små hver for seg. En sammenslåing kan gi de unge forskerne et større nettverk, og det vil også bli enklere å gjennomføre felles aktiviteter med sikte på kompetansebygging og videre karriere. For mange unge forskere kan det også være aktuelt å ha biveileder fra det andre av dagens institutter, og en sammenslåing vil gjøre det lettere å få til i praksis.

Modeller for sammenslåing

Det er ulike modeller for sammenslåing. En enkel modell er at SamPol og AdmOrg blir ett institutt med felles overbygning, men med to avdelinger og videreføring av separate studieprogrammer. En slik løsning vil gi en felles ledelse, felles instituttorganisering, felles møteplasser og derved mulighet for tettere samarbeid om forskningsprosjekter og undervisning. En annen modell er full integrasjon mellom de to fagmiljøene til et nytt statsvitenskapelig institutt, hvor man sikter mot nye felles studie- og forskningsprogrammer. En slik modell gir mulighet for å lage nye studieprogrammer som er bedre tilpasset dagens stab og studentenes behov for kompetanse.

Vår vurdering er at den enkle modellen med sammenslåing av instituttene under en felles overbygning, vil løse mange av dagens utfordringer knyttet til samarbeid og tverrfaglighet, uten at omstillingskostnadene blir for store. Dette fremstår som et realistisk første steg som gjør sterkere integrasjon naturlig og stimulerer til en utvikling mot et sterkt statsvitenskapelig institutt:

- En sammenslåing vil gi flere møteplasser for å bli kjent på tvers av dagens institutter, og kunne bygge ned unødvendige faglige barrierer mellom de to fagmiljøene. Dette kan på sikt stimulere til et sterkere faglig fellesskap både teoretisk, empirisk og metodisk, og fasiliteter utvikling av nye og innovative forskningsideer.

- En sammenslåing kan åpne opp for bedre utnyttelse av mulighetene som ligger i de internasjonale nettverkene og samarbeidene som de to instituttene i dag er del av. Dette er i økende grad viktig i eksternfinansiert forskning, og for store og komplekse prosjekter med samarbeid i konsortier.

- For våre sentre, vil vi ved å samles i ett institutt og en felles struktur, få til bedre erfaringsdeling og bygge opp den interne kompetansen på å drifte store satsinger. Dette er viktig fordi forventningene fra eksterne finansører til vertsorganisasjonens kompetanse er økende.

Vi har følgende forslag til arbeidet mot et statsvitenskapelig miljø ved UiB:

- Fakultetet slår sammen SamPol og AdmOrg til ett statsvitenskapelig institutt. Det bør legges til rette for å kunne oppnå gode løsninger som hever kvaliteten i undervisning, veiledning på Master og PhD nivå, og utvikling og videreutvikling av store satsninger. Det bør arbeides langsiktig med å etablere felles problemforståelse og solide strukturer for informasjonsflyt og konflikthåndtering.

Høyringsfråsegn IMER, "Struktur og samarbeid" (2020)

Utvalet skriv at "det bør legges til rette for større grad av tverrfaglig samarbeid" ved SV-fakultetet, både knytt til forskning og undervisning. IMER er samd i dette som ei sentral utfordring. Her vil me òg, som utvalet også gjer, særskilt syne til universitetets strategiplan 2016-22 om naudsynet for forskning på dei store samfunnsutfordringane og skape nye faglege tilnærmingar til desse.

Utvalet gjer ei nyttig kartlegging av tverrfagleg samarbeid (og mangel på slikt) på mange viktige område på fakultetet, inkl. forskingsgrupper, forskningssøknadar, undervisningsemne og forskarutdanning. Samstundes kan ein innvende at utvalet ikkje maktar godt nok å synleggjere den store tverrfaglege aktiviteten og samarbeidet som allereie finn stad på tvers av fakultet og institutt ved fakultet, men som ikkje følgjer den formelle instituttstrukturen - som IMER er eit, men ikkje det einaste dømet på. Den underkommuniserar òg etter vårt syn kor viktige slike miljø historisk har vore - og framleis er - i å utvikle tverrfaglege miljø, kandidatar, undervisning, forskning - og forskningssøknadar - dels av den typen utvalets mandat omhandlar, men og i vidare fagleg forstand. Nokre dømer frå IMERs historie og pågåande verksemd kan vere opplysende.

Om IMER

IMER vart etablert midt på 1990-talet på UiB som eit tverrfagleg program for grunnforskning på migrasjonsfeltet - som det fyrste norske universitetet - mange år før slike globale utfordringar vart sentrale i UiB sine strategiprogram og før den faglege og politiske merksemda mot feltet fekk det omfanget det har i dag. Det bygde då på eksisterande migrasjonsforskning på fleire av SV-fakultetet sine institutt, særskild miljøet kring Reidar Grønhaug, men òg miljø frå det juridiske fakultetet. Saman bidrog dei til å etablere migrasjonsfeltet som forskingsfelt i Noreg og etterkvart markere UiB som eit nasjonalt og internasjonalt kompetansemiljø på området. Initiativet kom slik direkte frå fagmiljøa, ikkje utanfrå.

Oppover åra har mange forskarar, postdoktorar og PhD.-kandidatar ved SV-fakultetet med interesse for migrasjonsfeltet hatt IMER som eit sentralt fagleg miljø.¹ Mange avhandlingar er skrivne med tilknytning til IMER, og forfatarane er no sentrale migrasjonsforskarar ved UiB - og andre stadar, inkl. Mette Andersson (no UiO), Hakan Sicakkan (Sampol), Knut Hidle (Geografi), Randi Gressgård og Marry-Anne Karlsen (SKOK), Christine M Jacobsen og Synnøve Bendixsen (Sosialantropologi) og Susanne Bygnes (Sosiologi). Desse er igjen sentrale i fleire store pågåande² forskingsprosjekt på feltet, som inkluderer:

- *PROTECT: The Right to International Protection: A Pendulum between Globalization and Nativization?* (Horizon 2020, 2020-2023, Hakan Sicakkan, med postdoktorar Pierre Van Wolleggem og Dario Mazzola og forskningsassistent Mari Lund Eide, Christine M. Jacobsen og Marry-Anne Karlsen).
- *WAIT - Waiting for an uncertain future: the temporalities of irregular migration* (NFR, SAMKUL 2017-2020, Jacobsen, Karlsen, Gressgård, Drangland/Jus)
- *IMEX - Imagining and experiencing the 'refugee crisis'* (NFR, FRIPRO Unge Forskertalenter, 2017-2021, Bygnes, Selim)
- *SuperCamp: Genealogies of Humanitarian Containment in the Middle East* (NFR, FRIPRO 2018 – 2021, Bendixsen, CMI)

¹ Av personar ikkje nemnd nedanfor i teksten kan nemnast professorane Yngve Lithman og Lise Widding Isaksen, Helga Eggebo, Carl Endre Espeland, Synnøve Jansen og Mariya Bikova ved sosiologisk institutt; Professorene Anh Nga Longva, John Chr. Knudsen og Bruce Kapferer, Hanna Skartveit, Samson Abebe Bezabeh, Espen Helgesen, Halvar Kjærre ved institutt for sosialantropologi; Elisabeth Ivarsflaten, Terje Knutsen og Froy Gudbrandsen, Bjarte Folkestad, Acar Kutay, Marybel Perez, og Olav Elgvin ved institutt for sammenliknende politikk, og professor Tor Halfdan Aase og Tarje Wanvik ved institutt for geografi.

² Av tidlegare prosjekt som no er avslutta kan m.a. nemnast GLOCALMIG (2002-2004, Sicakkan) EUROSHERE (2007-12, Sicakkan) og NORDHOST: Nordic Hospitalities in a Context of Migration and Refugee Crisis (2017-19, Bendixsen), PROVIR: Provision of Welfare to irregular migrants (2011-2015, Jacobsen, Bendixsen, Karlsen)

- *Native/Immigrant/Refugee: Crossings and Divides*. (Funded by the Peder Sather Center 2018-2021, Jacobsen, Karlsen, Drangslund)
- *States of Protractedness: Utilizing Norwegian Expertise for Solutions to Protracted Displacement Situations* (2019-2021, Sarah Tobin, partner of Horizon 2020 TRAFIG)
- *TemPro: Temporary Protection as a Durable Solution? The 'Return Turn' in Asylum Politics in Europa* (NFR 2020-2024, incl. Marry-Anne Karlsen, leader of IMER Bergen, CMI)

IMER har i mange år vore ein sentral møteplass for migrasjonsforskarar i Bergen, m.a. gjennom sine månadlege lunsjseminar (i vår grunna Covid-19 hovudsakleg som Webinar). IMER har òg opparbeidd seg eit betydingsfullt nasjonalt og internasjonalt nettverk, inkl. sete ved styret i Norsk nettverk for migrasjonsforskning og Nordic Migration Research. IMER er òg knutepunkt for informasjon om migrasjonsforskning, og gjev ut nyheitsbrev med over tusen abonnentar nasjonalt og internasjonalt. IMER var òg sentrale initiativtakarar til både det norske og nordiske nettverket for migrasjonsforskning (MNF og NMR), og *Nordic Journal of Migration Research*³, eit engelskspråkleg fagfellevurdert tidsskrift, og har arrangert panel på internasjonale konferansar (ECPR, EASA, IMISCOE, NMR), forskarsymposium (inkl. om migrasjon i tilknytning til UiBs satsing på Globale utfordringar, mars 2018) og konferansar. Eit døme på sistnemnde er *"Whither European asylum policy? A pendulum between universalisation and re-nationalisation"*, arrangert saman med Europaparlamentet og Den europeiske kommisjonen i Brussel i mai 2018.

IMER si sentrale rolle som ein knutepunkt òg for yngre forskarar og stipendiatar på feltet vart formalisert frå 2018 med etableringa av IMER Junior Scholar Network, der fleire stipendiatar frå fakultetet deltek aktivt, i tillegg til frå NORCE. Dei hadde si fyrste nasjonale PhD-samling i desember 2019 og arrangerer ei rekkje aktivitetar i Bergen, inkl. "shut up and write" kvar fredag, PhD-seminar, relay m.m. Det er òg planar om å styrke UiB sitt tverrfaglege undervisningstilbod gjennom utvikling av ein engelskspråkleg Nordisk master i migrasjon i samarbeid med Universitetet i Roskilde (planlagd oppstart er 2023, søknad til Nordisk ministerråd vart sendt i oktober). Her vil studentane veksle mellom opphald på RUC og UIB, og kursa hjå sistnemnde vil vere ei blanding av nye kurs og bidrage til auka studenttal på allereie eksisterande kurs hjå Sampol, Antropologi, Medievitskap og Sosiologi. IMER har òg i fleire år bidrege som kursansvarlige for kurs om migrasjon/flyktingar på Bergen Research Summer School. Disse kursa har alltid hatt ein tverrfagleg profil der IMER-tilknytte forskarar på UiB og CMI har undervist.

Kort sagt har IMER si etablering og vidareføring i Bergen utvikla eit internasjonalt og nasjonalt fagmiljø, eit nettverk og eit miljø for forskarar - etablerte og nykomarar - som er akta og verdsett av både dei tyngste internasjonale forskingsmiljøa og av lokale Phd-kandidatar. Det er ein sentral møteplass for tverrfagleg forskning både internt ved fakultet og for kontaktar til utanlandske miljø på feltet, og forskarane i miljøet har fått gjennomslag på mange og store forskingsprosjekt. *Saman med migrasjonstematikken - knytt til sentrale samfunnsutfordringar og UiB sin strategiplan, er det vanskeleg å sjå IMER si historie og noverande aktivitetar som noko anna enn ei stor suksesshistorie for SV-fakultetet og i tråd med både UiB sin strategiplan og kva nett det nedsette utvalet ynskjer meir av ved fakultetet.*

Om dei føreslegne tiltaka

Når det gjeld tiltaka utvalet foreslår, er det i fyrste rekkje framlegga om forskingsstrategiske kompetanseteam, strategisk senter for framifrå tverrfagleg forskning, samt å gje intensiv til institutta for utvikling av tverrfaglege emne som er relevante for IMER å meine noko om.

Om me har forståing for målsettinga som ligg bak dei to fyrste elementa - etablering for eit strategisk kompetanseteam og strategisk senter - meiner me historikken til IMER syner at utvikling av gode tverrfaglege forskingsmiljø - og som kan, i tråd med det som verkar vere utvalets mest sentrale mål,

³ Sicakkan var tidsskriftets grunnleggjar sammen med Ulf Hedetoft (Københavns universitet) og Tomas Martikainen (Universitetet i Helsinki), og Bendixsen ved IMER tok over som redaktør etter kvart

bidrage til å utvikle og bære store forskingssøknadar - er resultat av langvarig oppbygging med rot i fagmiljøa. Det er her vanskeleg å sjå at eksistensen av eit slikt team eller senter som føreslege ville spelt ei større rolle for migrasjonsforskninga og dei tilhøyrande prosjekta i Bergen IMER-miljøet har fått til.

Dels handlar dette om tvil om nytten av slik forskingsstrategisk leiing og initiativ frå folk utanfor fagmiljøa det gjeld. Det er vanskeleg å sjå at eit slik forskningsstrategisk kompetanseteam kan tilby så mykje meir enn den administrative støtta som me allereie har i dagens infrastruktur ved universitetet. Det handlar òg om at migrasjonsforskningsmiljøet - som mange andre forskningsmiljø i Bergen - er svært utoverretta og samarbeider i stor grad med andre - og ofte utanlandske - universitet. Ein struktur med eit fakultetsinternt senter for framifrå tverrfagleg forskning verkar her lite tenleg. I lys av dette er IMER òg uroa for at etableringa av eit slikt team og senter vil vere eit ressursluk som hindrar fakultetet i å bidrage til å utvikle - for ikkje å seie halde liv i - *fagleg* samarbeid og aktivitetar av tverrfagleg art som *faktisk* finn stad. Noko av utvalets formål verkar slik langt betre kunne nås ved å styrke slike miljø sine (administrative) ressursar, og ev. lyse ut ein større pott som kan søkjast - på ubyråkratisk vis - til å støtte aktiviteten til tverrfaglege miljø ved fakultetet.

Her er det elles på sin plass å minne om at eit miljø som *IMER sidan 80-tallet har bidrege med viktig tverrfaglig forskning og fagmiljø tross ein svært usikker økonomisk situasjon og med svært lite støtte*. For tida er fakultetets bidrag pliktarbeidet til ein PhD-stipendiat. Utgiftene vert elles dekt av oppsparte små midlar, som ein sparsamt tærar av⁴, og framtida er uviss. Det viktigaste for å styrke det tverrfaglege samarbeidet i IMER framover vil vere støtte til fagleg leiing, anten i form av nemnde pliktarbeid, eller aller helst ein fast tilsett professor eller fyrsteamanuensis i delstilling, som IMER har hatt tidlegare, men ikkje dei siste åra.

Eit viktig poeng for oss er her *mistilhøvet* mellom kva ei finansiering av eit kompetanseteam og tenkt strategisk senter vil koste, den usikre meirverdien dette vil tilføre allereie eksisterande ordningar og administrativ støtte, samstundes som ein med nokså små midlar kan bidrage til at eksisterande tverrfaglege miljø kan overleve - og styrkast.

For IMER sin del, gjeve miljøet sin faglege styrke, talet på involverte og dei mange forskingsprosjekta tilknytt dette - saman med UiB si strategiske satsing på samfunnsmessige utfordringar og innvandringsfeltets stadig større viktighet - *kan fakultetets ambisjonar gjerne vere større*. Her er eit veletablert og veldokumentert grunnlag for eit senter som kan bidrage til å setje UIB og SV-fakultetet på kartet, og noko ein kan få til med betydeleg mindre ressursar enn ville vore tilfelle om ein skulle opprette eit helt nytt senter og miljø frå ingenting.

Styret i IMER

Kjelder:

- IMER Bergen (2012): "Imer 2.0 - Bakgrunnshistorie". Notat v/Marry-Anne Karlsen.
- Imer nyhetsbrev (<https://www.uib.no/en/imer/138040/newsletter-archive>)
- UiB (2016). Kunnskap som former samfunnet. Liv, hav, samfunn. Strategi 2019-22.

⁴ IMERs juniornettverk har i tillegg 50 000 i årleg støtte frå Global Challenges.